

POODLE SPRINGS

A vintage movie poster for the film 'Poodle Springs'. The background is a dark, moody blue. In the center, a man and a woman are shown in a close embrace. The man, on the right, is wearing a dark, wide-brimmed hat and a dark jacket with a light-colored fur collar. He is looking off to the side with a serious expression. The woman, on the left, has voluminous, wavy blonde hair and is wearing a dark, textured jacket. She is looking directly at the camera with a slight, enigmatic smile. The title 'POODLE SPRINGS' is at the top in large, yellow, stylized letters. Below the couple, the names 'RAYMOND CHANDLER' and 'AND ROBERT B. PARKER' are written in the same yellow, stylized font.

RAYMOND
CHANDLER
AND
ROBERT B.
PARKER

***Raymond Chandler – Poodle
springs***

1

Linda je zaustavila Fleetwood kabriolet ispred kuće, ne skrećući na kolni ulaz. Zavalila se, pogledala kuću, a onda i mene.

– Ovo je, dragi, novi dio Springsa. Iznajmila sam kuću preko sezone. Malo je pretenciozna, ali takav je i Poodle Springs.

– Bazen je premalen – rekoh. – I nema daske za skakanje.

– Vlasnik mi je dopustio da je stavim. Nadam se da će ti se dopasti kuća, dragi. Samo su dvije spavaće sobe, ali u glavnoj ložnici je holivudski krevet, prostran poput terena za tenis.

– Baš lijepo. Ako se ne budemo slagali, možemo se malo i razmaknuti.

– A kupaonica je s drugog svijeta – zapravo ni s jednog svijeta. Uz nju je budoar, potpuno pokriven sagom u koji upadneš do članaka. Na tri staklene police nalaze se svi kozmetički preparati za koje si ikada čuo. A zahod oprost i na tom prizemnom izrazu – je odvojen, s vlastitim vratima i velikom ružom na poklopcu školjke. Osim toga, svaka soba gleda na dvorište ili bazen.

– Jedva čekam da se tri ili četiri puta okupam. A onda idem u krevet.

– Pa tek je jedanaest ujutro – rekla je usiljeno. – Pričekat ću do pola dvanaest.

– Dragi, u Acapulcu . . .

– U Acapulcu je bilo krasno. No tamo smo imali samo kozmetiku koju si ponijela sa sobom i krevet je bio krevet a ne neki pašnjak, u bazen su mogli bućnuti i drugi ljudi, a u budoaru uopće nije bilo tepiha.

– Dragi, zbilja znaš biti smeće. Idemo unutra. Ovaj brlog plaćam tisuću dvjesta dolara mjesečno. Htjela bih da ti se sviđi.

– Oh, jako mi se sviđa. Tisuću i dvjesta dolara je više no što zaradujem kao detektiv. To će mi biti prvi puta u životu da me netko uzdržava. Mogu li nositi sarong i nalakirati svoje male noktiće?

– Idi k vragu, Marlowe, pa nisam ja kriva što sam bogata. A budući da imam taj prokleti novac, onda ću ga i trošiti. Budeš li u blizini, i ti ćeš se moći malko omastiti. S tim se naprosto moraš pomiriti.

– Da, draga – poljubio sam je. – Nabavit ću nekog pripitomljenog majmunčića i nakon nekog vremena nas više nećeš moći razlikovati.

– Ne možeš imati majmuna u Poodle Springsu. Moraš imati pudlicu. Dobit ću jednu ljepoticu. Crnu kao ugljen i vrlo talentiranu. Imala je satove klavira. Možda bi znala čak i svirati na onim Hammond orguljama u kući.

– Imamo i Hammond orgulje? E, uvijek sam sanjao da bih mogao živjeti i bez toga.

– Umukni! Sve više mislim da sam se mogla udati za grofa de Vaugirarda. Bio je baš sladak, osim što se umivao s parfemom.

– Mogu li tu pudlicu povesti sa sobom na posao? Mogao bih nabaviti neke male orgulje, one igračke od kojih ti otpadaju uši. Pudl bi mogao svirati dok meni mušterije lažu. Kako se zove?

– Garo.

– O, tu se puno mašte potrošilo!

– Nemoj biti zločest, jer inače neću... znaš što. – Oh, hoćeš, hoćeš. Znam da jedva čekaš.

Pokrenula je Fleetwooda i skrenula prema kući. – Pusti vrata od garaže. Augustino će spremi auto, ali to se baš i ne mora u ovoj suhoj pustinjskoj klimi.

– Ah, da, domar, poslužitelj, kuhar i tješitelj tužnih srdaca. Dobar dečko. Svida mi se. Ali ovdje nešto ne štima. Ne možemo proći samo s jednim Fleetwoodom. Moram imati jednoga za vožnju do ureda.

– Proklet da si! Ako ne budeš dobar, izvući ću svoj bijeli bič. Ima na krajevima male komadiće čelika.

– Prava američka žena – rekoh i otvorih joj vrata s njene strane. Pala mi je u zagrljaj. Božanski je mirisala. Opet sam je poljubio. Neki čovjek koji je ispred susjedne kuće uključio raspršivač za vodu, mahnuo je i nacerio se.

– To je gospodin Tomlison – rekla mi je kroz zube. Burzovni mešetar.

– Mešetar, rešetar, baš me briga – procijedio sam i dalje je ljubeći. Bili smo oženjeni tek tri tjedna i tiri dana.

2

Kuća je bila vrlo lijepa, samo što ju je dekorater upropastio. Na prednjem zidu se nalazila staklena stijena od tiještena stakla sa zarobljenim leptirima. Linda je rekla da je to iz Japana. Pod u hodniku bio je pokriven plavom plastikom sa zlatnim geometrijskim uzorkom. Radna soba je bila prepuna pokućstva, s četiri golemi mjedena svijećnjaka i najljepšim furniranim stolom kojeg sam ikada vidio. Pored toga se nalazila gostinjska kupaonica koju je Linda okrstila klozetom. Nakon godine i pol provedene u Evropi, lijepo je naučila engleski. Gostinjska kupaonica je imala tuš i toaletni stolić. U svakoj sobi su bili stereo-zvučnici. Augustino ih je uključio na tiho. Pojavio se na vratima, smiješeći se i klanjajući. Bio je zgodan momak, napola Havajac, pola Japanac. Linda ga je kupila na kratkom putu na Maui, prije odlaska u Acapulco. Pravo je čudo što sve čovjek može pokupiti kad ima osam ili deset milijuna dolara.

U unutrašnjem dvorištu – patiu – rasla je velika palma i neko tropsko bilje među grubim stijenjem, besplatno pokupljenim po pustinjanskim visoravnima, ali ga se kupac mogao domoći za 250 dolara po komadu. Iz kupaonice, koju Linda nije nimalo preuveličala, vodila su vrata u patio, a iz njega se išlo dalje za bazen, te u unutrašnje i vanjsko dvorište. Dnevna soba je bila prekrivena blijedosivim tepihom, a Hammond orgulje su s pozadinom bile ugrađene u bar. To me oborilo. Bili su tu i kauči iste boje kao i tepih, stolice i, nasred sobe, oko dva metra od zida, ogromno, ukrašeno ognjište, s golemim dimnjakom. Kineska škrinja je djelovala prilično autentično, a na zidu su visjela tri izrezbarena kineska zmaja. Jedna je stijena bila sva u staklu, a ostale do metar i pol visine prekrivene ciglama u boji koja se slagala s tepihom; iznad toga je također bilo staklo.

Kupaonica je imala ugrađenu kadu i plakare s pomičnim vratima, dovoljno velike da prime sve haljine desetak ambicioznih namiguša.

Na holivudskom krevetu, u glavnoj spavaonici, udobno je moglo spavati četvero ljudi. Pod je bio prekriven svijetloplavim sagom; čovjek se lagano mogao zamisliti kako spava uz prigušeno svjetlo lampi na malim japanskim statuama.

Krenuli smo u gostinjsku sobu. Imala je relativno uske, a ne dvostruke krevete, pripadajuću kupaonicu s istim golemim zrcalom

iznad toaletnog stolića i gomilom kozmetike i mirisa od četiristo ili petsto dolara, te još bog zna što na tri staklene police.

Preostala je kuhinja. Na ulazu se nalazio bar i plakar s dvadesetak vrsta čaša za koktele, oštra pića i vina, iza toga plinska peć bez pećnice i roštilja, dvije električne peći s električnim roštiljem na drugom zidu, uz to golemi hladnjak i zamrzivač. Stol za doručak imao je ploču od debela stakla, široke i udobne stolice s tri strane, a s četvrte učvršćenu klupu. Uključio sam napu; začuo se tihi, gotovo nečujni šum.

– Ovo je prebogato za mene – rekoh. – Hajde da se rastanemo.

– Svinjo! Ovo nije ništa prema kući koju ćemo mi napraviti. Ovdje možda ima nekih stvari za koje bi se moglo reći da su neukusne, ali se ne može reći da je kuća prazna.

– Gdje će spavati pudlica, u gostinjskom krevetu ili s nama? I kakvu boju pidžame voli?

– Prestani!

– Morat ću nakon ovoga malo oprášiti svoj ured. U protivnom bih se osjećao prilično loše.

– Gotovo je s uredom, budalo. Što misliš, zašto sam se udala za tebe?

– Idemo opet u spavaću sobu.

– Proklet da si, moramo se otpakirati.

– Kladam se da Tino to baš sada radi. Taj momak izgleda kao da ima nešto soli u glavi. Moram ga pitati mogu li ga zvati Tino.

– Možda zna raspakirati, ali sigurno neće znati gdje bih htjela da mi stoje stvari. U tome sam dosta osjetljiva. – Hajde da se potučemo oko ormara, tko će kojeg. On da se možemo pohrvati, a potom . . .

– Mogli bismo se istuširati i malo plivati, a onda ranije ručati. Umirem od gladi.

– Samo ti ručaj. Idem u grad potražiti neki ured. Bit će valjda nekog posla i u Poodle Springsu. Novaca ima dosta, pa bih povremeno mogao zgrabiti nešto siće.

– Mrzim te. Ne znam zašto sam se udala za tebe. Ali bio si tako uporan.

Zgrabio sam je i privukao k sebi. Počeo sam joj brstiti obrve i duge, dražesne trepavice. Onda sam prešao na nos i obraze, a zatim i na

usta. Isprva su to bila samo usta, ali se onda javio i nasrtljivi jezik, potom dugi uzdah dvoje spojenih ljudi.

– Rado bih dala i milijun dolara, samo da ti bude dobro – prošaptala je.

– Lijepo od tebe. Ali znaš da ih ne bih uzeo. – Što će biti s nama, Phil?

– Sve ćemo mi to prebroditi. Doduše, neće baš uvijek biti lako. U svakom slučaju, ja ne mislim biti gospodin Loring.

– Nikad te neću izmijeniti, zar ne?

– Zbilja bi htjela od mene napraviti umiljatu mačkicu? – Ne. Nisam se udala za tebe jer imam puno novaca, a ti ga nemaš. Udala sam se jer te volim, a jedna od stvari koje kod tebe volim jeste i to što ne fermaš nikoga – ponekad čak ni mene. Ne bih te htjela mučiti, dragi. Htjela bih te samo učiniti sretnim.

– Ja bih htio tebe usrećiti. Ali ne znam kako. Nemam dosta aduta u ruci. Ja sam siromah oženjen bogatom ženom. Ne znam kako bih se trebao ponašati. Siguran sam samo u jedno – bijedni ured ili ne, u njemu sam postao ono što jesam. A u njemu ću biti i ono što ću biti.

Začulo se lagano mrmljanje i na otvorenim vratima se pojavio naklonjeni Augustino, razvukavši svoju elegantnu facu u neki smjerni osmijeh.

– U koje vrijeme bi madam željela ručak?

– Mogu li te zvati Tino? – zapitao sam. – Samo zato što je lakše.

– Naravno, gospodine.

– Hvala. I gospođa Marlowe nije madam. Ona je gospođa Marlowe.

– Jako mi je žao, gospodine.

– Nema veze. Neke dame to vole. Ali moja žena nosi moje prezime. Rado će ručati. A ja idem na posao.

– Vrlo dobro, gospodine. Smjesta ću gospođi Marlowe pripremiti ručak.

– Još jedna stvar, Tino. Gospođa Marlowe i ja se volimo. To se može vidjeti na razne načine. Ali ti ne bi trebao vidjeti ni jedan način.

– Znam ja gdje mi je mjesto, gospodine.

– Tvoja je dužnost da nam pomogneš udobno živjeti. Za to smo ti zahvalni. Možda i zahvalniji no što misliš. Tehnički, ti si sluga. A zapravo si prijatelj. U tim stvarima, čini mi se, postoji određeni

protokol. Ja ću poštivati protokol baš kao i ti. No ispod toga, mi smo samo dva obična frajera.

Nasmiješio se od uha do uha. – Mislim da ću ovdje biti vrlo sretan, gospodine Marlowe.

Nije se moglo reći kako je i kada nestao. Naprosto ga više nije bilo. Linda se okrenula na leđa, podigla noge i zabaljila se u njih.

– I što sada da kažem? Kad bih barem znala! Svidaju ti se moje noge?

– To su najdivnije noge koje sam ikada vidio. Zbilja pravi komplet.

– Ma, goni se odavde, čudovište jedno. Moje noge i jesu najdivnije, da znaš.

– Mogu li nakratko posuditi Fleetwood? Sutra ću odletjeti u Los Angeles i dovesti svoj Olds.

– Dragi, zar baš moraš? Mislim da zbilja nema potrebe.

– Ja drukčije ne mogu – rekoh.

3

Zaustavio sam Fleetwood pred uredom izvjesnog Thorsona na čijoj je ploči pisalo da je posrednik za nekretnine i gotovo sve ostalo, osim rasnih zečeva.

Bio je to ćelavac ugodna izgleda i činilo se da ga ama baš ništa ne zanima osim paljenja vlastite lule.

– Teško je naći uredski prostor, gospodine Marlowe. Ako želite ured na Canon Driveu, a pretpostavljam da je tako, to će vas onda i koštati.

– Ne želim ured na Canon Driveu. Može biti i u sporednoj ulici, ili na Sioux aveniji. Ne bih mogao platiti mjesto u glavnoj ulici.

Dao sam mu svoju posjetnicu i nakratko pokazao dozvolu.

– Ne znam – rekao je sumnjičavo. – Policija možda i ne bi bila previše sretna. Ovaj grad je kao neko odmaralište i gosti bi trebali biti sretni. Ako se bavite rastavama brakova, ljudima nećete biti previše simpatični.

– Ne bavim se rastavama brakova, i ljudima sam vrlo rijetko simpatičan. Što se tiče policije, ja ću s njima malo porazgovarati, a ako me budu htjeli istjerati iz grada mojoj ženi se to nimalo neće svidjeti. Upravo je unajmila zgodnu kućicu odmah pored Romanoffa.

Nije baš pao sa stolca, ali se morao itekako dobro pridržati. – Mislite na kćerku Harlana Pottera? Čuo sam da se udala za nekog . . . ah, k vragu, što me briga! Vi ste dakle taj? Siguran sam da ćemo sve moći srediti, gospodine Marlowe. Ali zašto želite u sporednu ulicu, ili na Sioux aveniju? Zašto ne biste odmah u najbolji kvart?

– Plaćam vlastitim novcem. A nemam ga baš puno. – Ali vaša žena

. . .

– Slušajte me dobro, Thorson. Najviše mogu zaraditi nekoliko tisuća mjesečno – bruto. A nekih mjeseci i ništa. Ne mogu si priuštiti šminkerski ulazak na velika vrata.

Palio je lulu već deveti put. Zašto ih, dovraga, puše, ako ne znaju kako?

– Vašoj ženi je to pravo?

– Što je mojoj ženi pravo a što nije, više ne spada u vaš dio posla, Thorson. Imate li nešto, ili nemate? Nemojte me zezati. Prešle su me velike zvjerke i može me se prijeći, ali ne na ovaj način.

– Dobro . . .

Neki živahni mladić je gurnuo vrata i ušao unutra, smiješeći se. – Ja sam iz Poodle Springs Gazette, gospodine Marlowe. Shvatio sam da

...

– Da ste shvatili, ne biste bili ovdje. – Ustao sam. Žao mi je, gospodine Thorson, imate previše gumba ispod svoga stola. Idem dalje.

Odmaknuo sam reportera i prošao kroz otvorena vrata. Zatvaranje vrata u Poodle Springsu je vrlo ekscentrična i živčana reakcija. Usput sam naletio na velikog, rumenog čovjeka koji me je imao za deset centimatar a i petnaest kila.

– Ja sam Manny Lipshultz – rekao je. – Vi ste Philip Marlowe. Hajde da porazgovaramo.

– Došao sam ovamo pred dva sata – rekoh. – Tražim ured. Ne poznajem nikoga tko se zove Lipshultz. Hoćete li me, molim vas, pustiti?

– Možda bih imao nešto za vas. Ovdje se vijesti brzo šire. Harlan Potterov zet, ha? To zvuči prilično moćno.

– Mičite se.

– Nemojte biti takvi. Imam problema. Trebao bi mi sposoban čovjek.

– Kad otvorim ured, gospodine Lipshultz, dodite mi u posjete. Zasada imam puno težih stvari na pameti.

– Možda neću poživjeti tako dugo – rekao je mirno. Jeste li čuli za Agony Club? Ja sam mu vlasnik.

Osvrnuo sam se prema uredu gospodina Thorsona. I on i ono novinarsko njuškalo su dobro napeli uši.

– Ne ovdje – rekoh. – Nazovite me nakon razgovora s predstavnicima zakona. – Dao sam mu broj.

Umorno mi se nasmiješio i sklonio s puta. Vratio sam se do Fleetwooda i dražesno ga dotjerao do policijskog zdanja, nešto malo dalje. Parkirao sam na službenom mjestu i ušao. Za pultom je stajala zgodna blondina u policijskoj uniformi.

– Ti boga – rekoh. – Mislio sam da su policajke muškobanjaste. Vi ste prava lutkica.

– Ima nas svakojakih – rekla je staloženo. – Vi ste Philip Marlowe, je li tako? Vidjela sam vašu sliku u losandeleskim novinama. Što možemo učiniti za vas, gospodine Marlowe?

– Samo provjeravam. Razgovaram li s vama ili s dežurnim narednikom? I kojom bih ulicom trebao krenuti da me ne zazovu po imenu?

Nasmiješila se. Zubi su joj bili ravni i bijeli kao snijeg na planinskim vršcima iza Springsa. Mogao sam se kladiti da je koristila baš onu najbolju, najnoviju i najveću kremu za zube.

– Bilo bi najbolje da porazgovarate s narednikom Whitestoneom. – Otvorila je pomična vrata i glavom mi pokazala prema zatvorenim vratima. Pokucao sam i otvorio ih, ugledavši smirenog čovjeka, ride kose i očiju kakve s vremenom dobiju svi policijski narednici. Očiju koje su vidjele previše gadosti, doživjele isuviše laži.

– Zovem se Marlowe. Privatni sam detektiv. Htio bih ovdje otvoriti ured, ako ga nađem i ako mi dopustite. Spustio sam još jednu posjetnicu na njegov stol i otvorio novčanik da vidi moju dozvolu.

– Rastave?

– To nikad nisam ni pipnuo, naredniče.

– Dobro. Onda je već lakše. Ne mogu reći da sam baš oduševljen, ali mogli bismo se slagati ako policijski posao prepustite policiji.

– Volio bih, samo što nikada nisam znao gdje trebam stati.

Namrgodio se. Onda je pucnuo prstima i zavikao. Norman!

Zgodna blondina je otvorila vrata. – Tko je ovaj tip? zavapio je narednik. – Nemoj mi reći. Daj da pogodim. – Da, bojim se da je tako, naredniče – rekla je natmureno.

– K vragu! Dovoljan je već i sam privatni detektiv koji će njuškati naokolo. No privatni detektiv spetljan s dvjesta ili trista milijuna dolara – to je upravo nehumano.

– Nisam ja spetljan ni sa kakvim milijunima dolara, naredniče. Samostalan sam, i prilično siromašan.

– Jel'? Baš kao i ja, samo što sam zaboravio oženiti šefovu kćerku. Mi policajci smo malo glupi.

Sjeo sam i zapalio cigaretu. Plavojka je izašla i zatvorila vrata.

– Nema smisla, zar ne? – rekoh. – Ne mogu vas uvjeriti da se kao i svi drugi grebem za život. Znete li nekog Lipshutza, vlasnika kluba?

– Itekako. Ima lokal u pustinji, izvan naše nadležnosti. Okružni tužilac iz Riversidea ga stalno ganja. Kažu da se u toj njegovoj rupi kocka. Ne bih znao.

Prekrio je koščatom rukom lice ne bi li izgledao kao čovjek koji ništa ne zna.

– Zagrlio me je ispred ureda posrednika nekretninama koji se zove Thorson. Rekao je da ima problema. Narednik me je promatrao bez ikakva izražaja. – čovjeka koji se zove Lipshutz stalno prate problemi. Držite se podalje od njega. Nešto od tih problema bi moglo prijeći i na vas.

Ustao sam. – Hvala, naredniče. Htio sam se samo prijaviti.

– Prijavili ste se. Jedva čekam dan kad ćete se odjaviti. Izašao sam i zatvorio za sobom vrata. Zgodna policajka mi se lijepo osmjehnula. Zastao sam pored pulta i načas se bez riječi zabljuje u nju.

– Mislio sam da policajci ne vole privatne detektive rekoh.

– Meni izgledate sasvim pristojno, gospodine Marlowe.

– Oh, a vi meni i više nego pristojno. Doduše, i ženi sam povremeno drag.

Nalaktila se na pult i podbočila rukama bradu. – A što bi inače htjela?

– Htjela bi da imam deset milijuna dolara. E, onda bi si mogli priuštiti još dva Fleetwood Cadillaca.

Nacerio sam joj se očaravajuće i izašao iz policijske zgrade, ušavši u usamljeni Fleetwood. Krenuo sam prema našoj nastambi.

4

Na kraju glavne ulice put skreće ulijevo. Do naše kuće valja ići samo ravno – s lijeve strane je brdo, a s desne is krsne poneka cesta. MIMOŠAO sam se s nekoliko turista koji su išli gledati palme u Državnom parku – kao da nije dovoljno palmi bilo i u samom Poodle Springsu. Iza mene se polako vukao veliki Buick Roadmaster. Na jednom ravnom komadu puta, bez ikakva prometa, odjednom je ubrzao, pretekao me i naglo skrenuo ispred mene. Upitao sam se što sam skirivio. Dva čovjeka su iskočila iz auta, obojica odjevena sportski, i dojurila do mjesta gdje sam se uspio zaustaviti. U hitrim rukama su im bljesnuli revolveri. Uspio sam izbaciti auto iz brzine, i baš sam krenuo prema pretincu za rukavice, ali više nije bilo vremena. Stajali su pored Fleetwooda.

– Lippy bi htio s tobom razgovarati – zarežao je jedan nazalni glas.

Djelovao je kao neka jeftina propalica. Nisam nastavio s inventurom. Onaj drugi je bio viši, mršaviji, ali nimalo istančaniji. Ipak, revolvere su držali prilično kompetentno.

– A tko bi bio taj Lippy? I sklonite ove pljuce. Nisam naoružan.

– Nakon što je razgovarao s tobom, otišao si u muriju. Lippyju se to ne sviđa.

– Aha, da vidimo – mudro sam rekao. – Lippy bi mogao biti gospodin Lipshultz koji vodi ili posjeduje Agony Club koji se nalazi izvan teritorijalne nadležnosti policije u Poodle Springsu, a taj Agony Club je upleten u neke nezakonite radnje. Zbog čega me želi tako jako vidjeti, da šalje čak i ovakva dva štemera?

– Zbog posla, i to velikog.

– Naravno, nisam ni mislio da smo tako bliski prijatelji da ne može ručati bez mene.

Jedan od one dvojice, onaj viši, zaobišao je Fleetwood i mašio se za desna vrata. Sad je bila prilika. Ubacio sam u brzinu i stisnuo gas. Neki jeftini auto bi se zagušio, ali Fleetwood nije. Pojurio je istog časa i dobro odbacio onog visokog. Žestoko je udario u stražnji dio Roadmastera. Nisam vidio što se dogodilo s Fleetwoodom. Možda je prošao s jednom ili dvije ogrebotine na prednjem braniku. Usred tog treska jurnuo sam rukom u pregradak za rukavice i zgrabio svoj .38 što sam ga nosio ša sobom u Meksiko. Nije mi, doduše, zatrebao, ali sa ženom kao što je Linda čovjek nikad nije siguran.

Onaj manji klipan je počeo trčati. Drugi je još uvijek bio na podu. Iskočio sam iz Fleetwooda i ispalio mu metak iznad glave.

Mali je stao, oko tri metra daleko.

– Ovako, dušice drage – rekoh. – Ako Lippy želi sa mnom razgovarati, ne bih smio biti napunjen olovom. A pljuce nemojte nikada vaditi ako ih ne mislite i upotrijebiti. Za razliku od vas, ja svoju mislim.

Onaj visoki se osovio na noge i mrko spremio revolver. Čas kasnije i manji je učinio isto. Otišli su pogledati auto. Odmaknuo sam se s Fleetwoodom i zaustavio pored Roadmastera.

– Idem do Lippyja – rekoh. – Dat ću mu nekoliko pametnih savjeta u vezi s osobljem.

– Imaš zgodnu ženu – rekao je pokvareno onaj manji.

– Aha, a svaki dripac koji je samo takne, već je napola kremiran. Zbogom, smrdljivci. Vidimo se na groblju.

Stisnuo sam gas do daske i uskoro im nestao s očiju. Skrenuo sam u našu ulicu, koja je, poput svih ulica u tom brežuljkastom području, bila slijepa. Stao sam ispred kuće i pogledao prednji dio Fleetwooda. Bio je malo svijen ne mnogo, ali ipak previše da bi ga vozila dama poput Linde. Ušao sam u kuću i zatekao je u spavaonici kako bulji u haljine.

– Besposličariš – rekoh. – Još nisi prerasporedila pokućstvo.

– Dragi! – bacila se na mene, poput srednjerezane lopte, onako sa strane, a ipak unutra. – Što si radio?

– Tresnuo sam s tvojim autom jednog Buicka. Bilo bi dobro da telefonom naručiš još nekoliko Fleetwooda.

– Pa što se, zaboga, dogodilo? Ti nisi loš vozač.

– Napravio sam to namjerno. Izvjesni Lipshultz, koji vodi Agony Club, pao mi je u zagrljaj kad sam izlazio iz ureda posrednika nekretninama. Htio je porazgovarati o poslu, ali ja tada nisam imao vremena. I tako je, kad sam se vraćao kući, poslao dva revolveraša da me privole na razgovor. A ja sam ih se riješio.

– Pa naravno, dragi. Baš si dobro učinio.

– Ne zanima te kako je tvoj auto prošao u svemu tome?

– Prestani ga zvati mojim autom. To je naš auto. Šteta se sigurno jedva vidi. Ionako nam treba jedna manja limuzina za večernje izlaske. Jesi li ručao?

- Nije te baš jako pogodila vijest da sam umalo stradao.
- No, da, razmišljala sam o nečem drugom. Bojim se da će ubrzo doći otac i početi kupovati ovaj grad. Znaš koliko on drži do publiciteta.
- Bogme ima i pravo! Već me je pet-šest ljudi oslovilo imenom – uključujući i jednu jako zgodnu policajku.
- Vjerojatno zna džudo – dobacila je Linda usput.
- Čuj, ja ženske ne dobivam na silu.
- Možda je tako. No ja se sjećam kako sam ono bila natjerana u spavaću sobu.
- Oh, jako natjerana. Jedva si čekala.
- Zamoli Tina da ti napravi neki ručak. Ako nastavimo s ovakvim razgovorom, zaboravit ću da moram srediti haljine.

5

Napokon sam pronašao ured, ispod svih kriterija Poodle Springsa, južno od Ramon Drivea, iznad benzinske crpke. Bio je to uobičajeni lažni dvosobni stan s tobože pravim stropnim gredama koje su virile ispod krova. Po desnom zidu se dizalo pomoćno stubište i vodilo do prve sobe sa slivnikom u kutu i jeftinim radnim stolom preostalim od bivšeg stanara, tipa koji se možda bavio osiguranjem, a možda i nečim drugim. U svakom slučaju nije zarađivao dovoljno za stanarinu, pa ga je stari prdonja, vlasnik zgrade i benzinske crpke, najurio prije mjesec dana. Pored stola se nalazila klimava, škripava stolica i sivi, metalni ormar za spise, te kalendar sa slikom psa koji maloj djevojčici pokušava skinuti kupaće gaćice.

- Dragi, ovo je grozno – rekla je Linda kad je sve to vidjela.
- Trebala bi tek vidjeti neke moje klijente – odvratio sam.
- Da, samo kad bi netko ušao . . .
- Što imamo, s tim klimamo – rekoh.

Linda se složila. – No, da, sigurno će ti dobro poslužiti – rekla je. – A sada, hajdemo na ručak.

Zazvonio je telefon. Linda je podigla slušalicu.

– Ured Philipa Marlowea – rekla je. Potom je neko vrijeme slušala i namrštila nos, a onda mi pružila slušalicu. – Mora da je klijent, dragi. Djeluje grozno.

Dahnuo sam u slušalicu jedno „aha”, a glas kojeg sam već čuo je progovorio. – Marlowe, ovdje Manny Lipshultz. – Oh, baš mi je drago!

- No, dobro, oni snagatori su bili greška. Napravio sam ja i veće. Nisam se usprotivio.
- Ako ste počeli s poslom, rado bih porazgovarao s vama.
- Samo naprijed.
- Možete li doći do mene? – U Agony Club?
- Aha. Znate li gdje je?
- Izvan nadležnosti Poodle Springsa – odvratih. Kada?
- Odmah.
- Dolazim za pola sata – rekao sam i spustio slušalicu.

Linda me je promatrala prekriženih ruku. Uz škripu sam se zaljuljao na stolici, stavio ruke ispod glave i nasmiješio joj se. Nosila je smiješni, bijeli šeširić s nešto malo vela, bijelu haljinicu bez rukava i

bijele cipele s vezicama i visokim petama. S desnom nogom je baš počela lupkati o pod.

– Dolazim za pola sata? – ponovila je upitno.

– Prva mušterija – rekoh. – Moram zaraditi za život.

– A naš ručak?

– Nazovi Tina, možda bi ti se htio pridružiti.

– Ne mogu ići na ručak s poslugom.

Ustao sam. – Odbacit ću te do kuće.

Kimnula je, okrenula se i izašla ispred mene iz ureda. Kad sam je dovezao, nije me poljubila na rastanku, premda sam obišao na drugu stranu i otvorio joj vrata. Marlowe, stari šarmer. Slika i prilika udvornosti.

Agony Club se nalazio sjeveroistočno od Poodle Springsa, odmah na početku okruga Riverside. Neki čuveni glumac je nakanio podići svoj vlastiti dvorac u pustinji, ali ga je u tome omela afera s nekom petnaestogodišnjakinjom, pa je dvorac ispao promašena investicija. Izgledao je kao javna kuća za bogate Meksikance, s bijelom fasadom i crvenom opekom, vodoskocima u dvorištu i puzavcima po zidovima. Po danu je djelovao već malko oronulo, poput malo prestarjele filmske zvijezde. Na okruglom i popločanom parkiralištu nije bilo automobila. Negdje iznutra se čulo zujanje klima-uredaja.

Parkirao sam Oldsa ispod podignute željezne rešetke na stražnjem dvorištu i ušao kroz nešto hladniji, nadsvođeni ulaz. Ugledao sam dvoja izrezbarena vrata od mahagonija, jedna lagano odškrinuta. Gurnuo sam ih i našao se u odjednom hladnoj unutrašnjosti. To je bilo vrlo ugodno nakon velike pustinjske vrućine, ali i nekako umjetno, poput umirujućeg dodira masera. Ona dva klipana koja su me napala prethodnog dana pojavila su se odnekud zdesna.

Viši je upitao. – Jeste li naoružani?

– Aha – odgovorio sam. – čovjek nikad ne zna kad na njega mogu zapucati.

Manji dripac se jedva vidio, naslonio se o mračni dovratk s desne strane. Vidio sam kako mu svjetlo iz glavne sobe osvjetljava revolver u ruci.

– Ne možete k Lippyju s revolverom – nastavio je onaj viši.

Slegnuo sam ramenima i otkopčao kaput, a visoki mi je lagano izvukao revolver ispod pazuha. Pogledao ga je. – Cijev od dva inča –

rekao je. – Nije baš nešto za daljinu.

– Radim samo izbliza – reko.

Visoki me je poveo preko praznog prostora. Bilo je tu već postavljenih stolova za blackjack, kotača za rulet i stolova za bacanje kocki. Duž lijevog zida protezao se bar od ulaštenog mahagonija, s pomno poredanim bocama po ozrcaljenom zidu. Jedino svjetlo je dopiralo kroz niz visokih i uskih prozora pri stropu, koji su vjerojatno bili zamišljeni kao imitacija tradicionalnih puškarnica. Ugledao sam niz kristalnih lustera koji su neupaljeni visjeli sa stropa. Onaj mali dripac je hodao pet koraka iza mene. Nisam mislio da i dalje ima uperen revolver, ali nisam htio ni da me vidi kako to provjeravam.

Na kraju bara tri su stubbe vodile u nešto nižu prostoriju, a kad su se otvorila vrata, ispalo je da se radi o uredu Mannyja Lipshultza. Tu je sjedio za stolom golemih dimenzija.

– Marlowe – rekao je. – Sjedite. Hoćete li nešto popiti?

Ustao je, otvorio ormar od ružina drveta, izvadio bocu i dopola napunio dvije debele, kristalne čaše. Jednu je pružio meni, a onda se vratio za svoj stol.

– U redu je, Leonarde – rekao je onom visokom. Briši.

Leonard i njegov mali kompanjon su tiho iščezli u pomrčinu. Gucnuo sam piće, bio je to škotski viski, mnogo bolji od onog kojeg sam obično pio, premda mi je žena imala deset milijuna dolara.

– Drago mi je da ste uspjeli doći, Marlowe – rekao je Lipshultz.

– I meni – odvratio sam. – Zarađujem za život.

– Oženjeni za kćerku Harlana Pottera?

– To samo znači da ona ne treba raditi za život. Lipshultz je kimnuo.

– Imam jedan problem, Marlowe.

Čekao sam.

– Ovo što ovdje radimo, znate, baš nije sasvim legalno.

– Znam – reko.

– Pitate se kako to da nas nitko ne dira?

– Ne – reko. – Ali kad bih se pitao, došao bih do zaključka da vas netko štiti, a zaštita se plaća onoliko koliko košta diranje.

Lipshultz se nasmiješio. – Baš tako, Marlowe. Znao sam da ste bistri čak i prije no što sam vas provjerio.

– I što ću vam onda ja, kad imate takve veze? Lipshultz je tužno odmahnuo glavom. Debeli nos mu se dobro slagao s crvenim licem, a crnu zalizanu kosu je češljao po sredini okrugle glave.

– Ne mogu više koristiti tu zaštitu – rekao je. – Zapravo, ukoliko mi ne pomognete, zaštita bi možda mogla poslati neke ljude da me posjete, ako shvaćate što mislim.

– Ako do toga dode, morat ćete naći neku bolju pomoć od ona dva jadnika koja zasada kaskaju za vama.

– To je istina – složio se Lippy. – Ali teško je ovdje dobiti dobre ljude, znate, nije ovo Los Angeles. Ne vole svi pustinju. Zato sam se tako obradovao saznajući da ste došli. Čuo sam za vas još dok ste operirali po Hollywoodu.

– Eto, baš imate sreće – rekoš. – I što biste htjeli od mene?

Vrlo malom, njegovanom rukom mi je preko stola pružio potvrdu na 100.000 dolara, pri dnu potpisanu s Les Valentine. Onda se opet zavalio i pustio da to malo pogledam.

– Ja sam kriv – rekao je Lippy. – Uzeo sam od tog tipa priznanicu na sto tisuća. Mora da sam već zbilja ostario.

– Pa zašto ste to učinili? – zapitao sam.

– Ima bogatu obitelj. Do sada je uvijek sve bilo u redu. – A kada je vaš Veliki Šef jednoga dana pogledao knjige, vidio je da ste sto tisuća u minusu.

– Njegov knjigovoda – rekao je Lipshultz. – A gospodin Blackstone me je odmah posjetio.

Klimatizirana soba je bila proladna, no Lipshultz se znojio. Izvukao je iz džepa svileni rupčić i njime obrisao vrat.

– Sam se lijepo ovamo dovezao i sjeo baš tu gdje vi sada sjedite, te izjavio da u roku od trideset dana moram namiriti taj gubitak – rekao je Lipshultz.

– Ili?

– Nema kod gospodina Blackstonea nikakvih ili, Marlowe.

– Od mene, dakle, očekujete da vam pronađem tog tipa koji vas je uvalio u govna.

Lipshultz je kimnuo.

– Ja pronalazim ljude, Lipshultz, ja ih se ne rješavam.

– To je sve što tražim od vas, Marlowe. Visim sto tisuća dolara. Ako ih ne vratim, mrtav sam čovjek. Pronađite tog tipa. Razgovarajte s

njim.

– A što ako ih nema? Tipovi koji na kocki gube po sto tisuća, obično ih nemaju dugo – rekoh.

– Ima ih. Žena mu je teška dvadeset, trideset milijuna. – Zašto onda nju ne pitate?

– Već jesam, ali mi ne vjeruje. Kaže da njen Lester to ne bi učinio. Rekao sam joj neka ga pita, ali je odgovorila da Lestera trenutno nema, pravi radne fotografije za film koji se snima sjeverno od Los Angelesa.

– Kako to da je niste malo zastrašili? Lipshultz je odmahnuo glavom. – Ona je dama.

– A vi ste gentleman – priklopio sam.

Slegnuo je ramenima.

Naravno, nisam povjerovao u njegovu priču, ali sam shvatio da prepirkom više ništa neću postići.

– Dat ću vam deset posto, ako ušpijete izvući novac rekao je Lipshultz.

– Moja je tarifa sto dolara na dan plus troškovi – rekoh.

Lipshultz je kimnuo. – Da, čuo sam da ste položili skautsku zakletvu.

– Ima ih dosta na doživotnoj u San Quentinu koji su je isto položili.

Lipshultz se nacerio. – Čuo sam i da imate gadan humor.

– Gdje mogu pronaći tog tipa?

– Zove se Valentine, Les Valentine. Živi sa ženom negdje u Poodle Springsu, blizu Racquet Cluba. Hoćete li da provjerim?

– Ne, to je moj posao – rekoh. – Naći ću ga. Mogu li uzeti ovu potvrdu?

– Naravno – rekao je Lipshultz. – Imam dosta kopija. Pružio mi je sto dolara kao predujam i pritisnuo neki gumb, jer su se ubrzo pojavili Leonard i njegov alter ego. Leonard mi je vratio revolver, a alter ego je ostao dovoljno daleko da ga ne ugrizem dok me pratio kroz kockarnicu na vruće i blistavo danje svjetlo. On i Leonard su me promatrali kako ulazim u Olds i kako me vrući vjetar zapuhuje kroz otvorene prozore.

6

Kuća Lesa Valentinea se nalazila na putu za Racquet Club, u maloj krivudavoj uličici s golemim kaktusima zasađenim u određenim razmacima, i drvećem jacarande zbog neophodnog kolorita. Kuće sa širokim krovovima bile su smještene odmah pored ceste, da bi ostalo dovoljno mjesta za bazen u stražnjem dijelu i za patio, kao zadnji civilizacijski krik u pustinji. Nikoga nije bilo na vidiku. Micali su se jedino pomični raspršivači za vodu. Svi su vjerojatno bili unutra i isprobavali oprmu za subotnje primanje u Racquet Clubu.

Parkirao sam Olds pred kućom i stazom od bijelog tucanika krenuo prema trijemu. S obje strane vrata od španjolskog hrasta nalazile su se ispučene staklene ploče, koje su uz španjolsku arhitekturu išle baš kao i škotski kilt. Vrata je otvorio japanski sluga, uzeo moj šešir i odveo me u primaću sobu, gdje sam sjeo, očekujući da se pojavi gospođa.

Zidovi su bili pokriveni grubom, bijelom žbukom. U kutu se nalazio čunjasti bijeli kamin, u slučaju da nakon zalaska sunca temperatura padne ispod trideset tri stupnja. Ognjište je bilo od crvene meksičke opeke. Na glavnom zidu se nalazila golema uljena slika nekog zloćudnog tipa u odijelu s prslukom i velikim, sijedim obrvama, te ustima čovjeka koji daje vrlo tanke napojnice. Na drugom zidu, lijevo od kamina, visio je niz fotografija, umjetnički osvjetljenih, sa ženama u čudnim, neprirodnim pozama. Crno-bijele slike, skupo uramljene, kao da se radi o nečem važnom. Na stalku pored vrata prema patiu nalazila se jako uvećana fotografija muškarca i žene. Ona je bila usred tridesetih, ozbiljna, istih usta kao i onaj stari podlac u ulju. Premda je očito počeo ćelaviti, muškarac pored nje je izgledao mlađi. Nosio je naočale bez okvira i osmijeh koji je govorio, Ne obraćaj pažnju na mene.

– Gospodin Marlowe?

Okrenuo sam se i ugledao ženu s fotografije. Namršteno je promatrala moju najnoviju posjetnicu. Dao sam da mi je otisnu dok još nisam imao ureda, pa je na njoj pisalo samo Philip Marlowe, Istraživanje, Poodle Springs. Linda se usprotivila bilo kakvim ukrasima.

– Da, gospođo – rekoh.

– Izvolite sjesti. Divili ste se djelima moga muža?

– Da, gospodo. Ovo je vaš muž, s vama na slici? – pokazao sam glavom.

– Da, to je Les. Namjestio je automatski okidač i pridružio mi se. Jako je snalažljiv.

Tijelo je bilo u neskladu s licem. Lice je, s oskudnim usnicama, govorilo, Neću ti dati ama baš ništa. Tijelo je, s velikim sisama i ponosnim bokovima, govorilo Uzmi sve što god želiš. Bio sam netom oženjen s pravim anđelom, ali sam osjetio izazov.

– A ovo je portret moga oca – rekla je. Nasmiješio sam se.

– Možete pušiti, ako želite – nastavila je. – Ja ne pušim, otac se tome jako protivio, ali Les puši, pa uživam u mirisu.

– Hvala – rekoh. – Možda kasnije. Prekrižio sam noge.

– Pokušavam doći do vašeg muža, gospodo Valentine.

– Zbilja?

– Da, unajmio me je čovjek koji tvrdi da mu vaš muž duguje sto tisuća dolara.

– To je čista glupost.

– Moj poslodavac tvrdi da je vaš muž izgubio na kocki sto tisuća u njegovom, no, da, kasinu, i da mu je ostavio priznanicu na taj iznos.

– Priznanica za nezakonitu kocku nema nikakve vrijednosti – prasnula je.

– Da, gospođo. No moga klijenta je ona dovela u vrlo težak položaj u odnosu na njegova poslodavca.

– Gospodine Marlowe, ta stvar bi možda nekome mogla biti i zanimljiva. Meni, međutim, nije, a niti bilo kome tko poznaje moga muža. On, naime, ne kocka. Niti ljudima daje priznanice. On plaća ono što kupuje. A nema ni razloga da se ponaša drukčije. Dobro zaraduje, a osim toga i ja sam zahvalni objekt poprilične očeve velikodušnosti.

– Možete li mi reći gdje se sada nalazi vaš muž, gospodo? Možda bih u razgovoru s njim sve ovo mogao raščistiti.

– Les je na snimanju u San Benedictu s filmskom ekipom. Radi reklamne fotografije. Razni studiji ga često angažiraju za takav posao. Vrlo je uspješan i ugledan fotograf mladih žena.

Taj detalj s mladim ženama joj se sviđao kao kravama govedi odrezak.

– Razumijem – rekoh. – Za koji studio sada radi? Gospoda Valentine je slegnula ramenima, kao da je pitanje bilo sasvim nevažno. – Ne istražujem takve stvari rekla je.

Dok nije govorila, držala je usta lagano otvorena, neumorno mičući jezikom. – I sasvim sigurno ga ne kanim uzrujavati s nekim nepouzdanim optužbama, od čovjeka koji je poznat kao kriminalac.

– Nisam rekao tko je moj poslodavac – rekoh.

– Ali ja znam, to je gospodin Lipshultz. Došao je ravno ovamo, pa sam mu jasno dala do znanja što mislim o toj njegovoj nebuloznoj priči.

Izvadio sam iz unutrašnjeg džepa Lippyjevu priznanicu i podigao je da je vidi.

Bijesno je kimnula glavom. – Da, i to mi je pokazao rekla je. – Ne vjerujem, to nije Lesov potpis.

Ustao sam i prišao prvoj u nizu onih umjetnički uramljenih fotografija na zidu. U donjem desnom kutu bile su potpisi Les Valentine onim istim bezazlenim, zgrčenim, malim opisom kao i na priznanici. Stavio sam potvrdu pored potpisa na slici. Držao sam ga tako oko minutu, uzdignutih obrva.

Zabuljila se u oba potpisa kao da ni jedan nikada nije vidjela. Jezikom je palucala po ustima. Počela je disati malko teže nego prije.

Naglo se digla i krenula do bifea od izbijeljena hrasta ispod očeve Vslike.

– Popit ću jedno piće, gospodine Marlowe. Hoćete li mi se pridružiti?

– Ne bih, gospodo – rekao sam – ali sada mogu popušiti jednu cigaretu.

Izvukao sam jednu iz paketića, zapalio je i punim plućima povukao dim, a onda ga polako pustio kroz nos. Gospođa Valentine je natočila neki zeleni liker i dva-tri puta ga kratko gucnula prije no što se okrenula prema meni.

– Moj se muž voli kockati, gospodine Marlowe. Meni je to poznato, ali nisam vidjela razloga zašto biste i vi to trebali znati.

Obradivao sam svoju cigaretu sve dok ona nije popila skoro do kraja ono zeleno piće.

– Drage volje sam trpila tu njegovu... moj bi otac sigurno rekao slabost. Kao što sam vam već rekla, otac me obasipa ljubavlju i darežljivošću. Les je umjetnička duša, i poput mnogih umjetnika zna biti vrlo hirovit. Pun je neočekivanih potreba. Možda su to mušice, koje drugi ljudi, poput vas, vjerojatno nemaju. Dosada sam isplaćivala njegove dugove i bila sretna što na svoj način mogu pridonijeti njegovom umjetničkom ispunjenju.

Vratila se do bifea i natočila još jedno piće. To je radila s priličnom lakoćom. Znala je potegnuti.

– Ali ovo sada, tih sto tisuća, čovjeku kao što je Lipshultz . . . – Odmahnula je glavom kao da ne može nastaviti, ili kao da za to nema potrebe. – Razgovarali smo, rekla sam mu da je vrijeme da postane odgovoran, da s obje noge stane na zemlju. Odlučila sam ga, najiskrenije, odučiti od tih njegovih djetinjastih postupaka. Rekla sam da će taj dug morati riješiti sam.

Popušio sam cigaretu i ugasio je na ulaštenu sedefnu školjku na kraju stola, usred pustinje. Pogledao sam fotografije mladih žena na zidu. Zapitao sam se kakve bi sve mušice Les mogao imati.

– Uvijek radi izvan kuće? – zapitao sam.

Žučna cuga koju je pila, počela je djelovati. Nemirno je počela micati kukovima, stojeći pored bifea. Njena stegna ispod širokih hlača od crne svile bila su puna energije. Na povišenim jagodičnim kostima njena učiteljičkog lica pojavilo se lagano crvenilo.

– Kao neki honorarni vodoinstalater, ha? Ne baš. Ima svoj ured u Los Angelesu.

– Imate li adresu, gospodo Valentine?

– Naravno da nemam. Dolazi i odlazi kad god hoće. Naš brak se temelji na apsolutnom povjerenju. Nemam potrebe znati adresu njegova ureda.

Preletio sam očima po glamuroznim fotografijama na zidu. Bilo je tu nekoliko slavni žena, dvije filmske glumice i jedan model koji se pojavio na naslovnoj stranici Lifea. Sve su u donjem desnom kutu bile potpisane malim, prepoznatljivim rukopisom.

Gospoda Valentine me je promatrala. Čaša joj je opet bila gotovo puna.

– Mislite da se bojim tih žena, gospodine Marlowe? Mislite da ga ne mogu zadržati kod kuće?

Odložila je piće na bife i napola se okrenula tako da sam je mogao vidjeti u profilu; prešla je rukama preko grudi i niz tijelo, pogladivši tkaninu na bedrima.

– Čestitam – rekao sam.

Pogledala me je, ostala još neko vrijeme u toj pozi, dok joj se tamno crvenilo počelo širiti obrazima. Potom se zakikotala, ispustivši sitne, draškave zvukove.

– Tih sto tisuća neka ostane između vas, Lesa i onog groznog Lipshultza. Ako se želite igrati malih dječaćkih igara, samo naprijed. Ja ću pričekati... – lagano se podrignula ishodom. – Nasula je još jedno piće.

– Kakva je to cuga? – upitao sam. – Miriši kao biljna apoteka.

– Doviđenja, gospodine Marlowe.

Ustao sam, natukao šešir i izašao. Još uvijek je stajala u onoj pozi s isturenim grudima. Na prednjem trijemu je stajala velika palma. Pogledao sam je u prolazu.

– Možda će i tebe malko zaliti – rekoh.

7

Tino se stvorio na vratima kad sam zaustavio Olds pored Lindina Fleetwooda.

– Gospođa Marlowe je pored bazena, gospodine. – Hvala, Tino, kako izgleda?

– Jako zgodno, gospodine. – E, ta ti je na mjestu, Tino.

Tino se širom nasmiješio. Prošao sam kroz nestvarnu dnevnu sobu i izašao na bazen. Linda je bila u svijetloplavoj ležaljci, u bijelom jednodjelnom kupaćem kostimu i svijetloplavom šeširu široka oboda, koji se dobro slagao s ležaljkom. Na niskom stoliću pored ležaljke, nalazila se visoka, uska čaša s nekom voćnom sadržinom. Linda je digla pogled s knjige.

– Dragi, je li te razgovor s gospodinom Lipshultzom zamorio?

Skinuo sam sako i olabavio kravatu. Sjeo sam na svijetloplavi stolac pored ležaljke. Linda je noktom slijedila rub mojih hlača.

– Je li se moj veliki detektiv jako iscrpio radeći cijeli dan?

Tino se pojavio na vratima patia.

– Mogu li vam nešto donijeti, gospodine? Zahvalno sam se nasmiješio.

– Gimlet – rekoh. – I to dupli.

Tino je kimnuo i nestao.

– Razgovarao sam s Lipshultzom – rekoh. – Razgovarao sam i sa ženom Lesa Valentinea.

Linda je podigla obrve. – S Muffy Blackstone?

– Žena ima oko četrdeset pet godina. Izgleda kao da je netko glavu učiteljice nasadio na tijelo cure s kalendara. – Da, to je Muffy. Premda mi se nije baš dopalo to zamjećivanje tijela.

– Radim svoj posao – odgovorih.

– Ona je kći Claytona Blackstonea, tatinog prijatelja. Vrlo su bogati. U četrdesetoj se po prvi put udala za jednog nikogovića. Poodle Springs je bio konsterniran.

– A što znaš o Lesu?

– Vrlo malo. Nema novaca, ništa posebno. Pretpostavlja se da ju je oženio zbog love. Clayton Blackstone je vjerojatno još bogatiji od tate.

– Ti boga – rekoh.

– Inače djeluje prilično neupadljivo i jedno – nastavila je Linda.

– Aha. Vjerojatno se kinji u nekom otrcanom uredu, iznad nekakve garaže.

– Oh, dragi, nemoj biti tako zao.

Pojavio se Tino s velikom četvrtastom čašom na poslužavniku. Pažljivo ju je odložio na ubrus pored mog lakta. Pogledao je Lindinu čašu, uočio da je gotovo puna, i tiho se udaljio.

– A što radi taj Clayton Blackstone? – zapitao sam. – Bogat je – rekla je. – Eto što radi.

– Kao i tvoj tata – rekoh.

Linda se živahno nasmiješila. Popio sam malo gimleta. Bio je divan i hladan, na ovoj pustinjskoj žezi je klizio poput svježje kišice.

– Teško je steći sav taj novac – primijetio sam – a da se rukice barem malo ne zaprljaju.

– Tata to nikad nije rekao.

– Pa naravno da nije.

– Zašto tako govoriš? O čemu si razgovarao s Muffy Blackstone? – Valentine.

– S Muffy Valentine.

Ispio sam još jedan gutljaj gimleta. Bazen se pored mene mirno caklio.

– Njen muž visi Lippyju sto tisuća.

– Visi?

– Lippy ima njegovu priznanicu. Gospođa Valentine ga je dosad uvijek otkupljivala. Sad više ne želi. Kaže da mora odrasti i sam namirivati svoje dugove.

– Dobro, tu je u pravu. Sigurno joj je to moralo biti ponižavajuće.

– Pa, izgleda da je za to i sama kriva.

– Da, valjda jeste – odvratila je Linda. Divno se načas namrštila, mala bora joj se pojavila iznad obrva. Nagnuo sam se i poljubio je. – Bila je tako dugo neudata i stalno uz oca, a onda... Osim toga, i pije malo previše.

– I eto tako. Tip za kojeg Lippy radi je sada vrlo nesretan zbog tih sto tisuća, i Lippy ih mora nabaviti u roku od trideset dana. Ali Lippy ne može naći Lesa. Gospoda Valentine je rekla da negdje snima s nekom filmskom ekipom. Lippy tvrdi da će mu, ako ne vrati lovu, njegov šef poslati par gadnih momaka. Zato me je unajmio da pronadem Lesa i izvučem iz njega rečenih sto tisuća.

– No, dakle, ne poznajem nikoga tko bi to mogao bolje obaviti od tebe. Tako si i mene uspio brzo srediti – rekla je Linda.

– Pa, koliko se sjećam, nisam se baš puno trebao truditi. – Pogledao sam bazen. – Jesi li se ikad . . . ?

– U bazenu? – upitala je Linda. – Dragi, zbilja si zvijer. Osim toga, što ćemo s Tinom?

– Ne zanima me što je Tino radio u bazenu – rekoh. Oboje smo malko otpili iz čaša. Pustinja se u predvečerje već počela hladiti i pustinjski zvuci su se polako smirivali. Osluškivao sam ih neko vrijeme, promatrajući luk na Lindinom stopalu. I Linda je osluškivala.

– Čudno – rekoh nakon izvjesnog vremena – onaj glavni šef, tip koji je zaprijetio Lippyju, zove se Blackstone.

– Clayton Blackstone?

– Ne znam. Možda neki drugi Blackstone. – Oh, sigurno – rekla je Linda.

Uskoro se pojavio Tino s još dva pića na poslužavniku. Odnio je prazne čaše i nestao jednako tiho kao što se i pojavio. Da nije bilo posluživanja, izgledalo bi kao da ga nema. Visoko u zraku, pustinjski jastreb je polagano kružio, koristeći zračnu struju s nepomično raširenim krilima.

– Zašto to uopće činiš? Radiš za tog Lipshultza? – zapitala je Linda.

– To mi je posao.

– Čak i kad ne trebaš zaradivati?

Uzdahnuo sam. – Ti ne trebaš zaradivati. Ja moram. Nemam nikakve uštedevine.

– Ali, s takvim čovjekom kao što je Lipshultz!

– U mom poslu ne srećem se samo s dobro odgojenom višom klasom koja se lijepo ophodi i živi u mirnim četvrtima – rekoh. – Lipshultz je u mom poslu daleko iznad prosjeka.

– Zašto onda ne nadeš neki drugi posao?

– Ovaj mi se sviđa.

– Sigurna sam da bi tata mogao . . .

Presjekao sam je. – Da, sigurno bi mogao, pa bih ja u lijepom sivom odijelu mogao izigravati šefova zeta, samo što sam malko prestar za ulogu šefova zeta.

Linda je odvratila pogled.

– Slušajte me, gospođo Marlowe – rekoš. – Ja sam takav tip. Postoje neke stvari koje znam raditi. Znam pucati. Znam držati riječ, znam se kretati po uskim, mračnim mjestima. Onda to i radim. Nalazim posao u skladu s onim što znam i što jesam. Manny Lipshultz je u stisci, platit će, nije me unajmio ni za što nezakonito, ili nemoralno. Ima problema, treba mu pomoć, a ja mu mogu pomoći, ima novaca, a meni novci trebaju. Bila bi sretnija da uzmem novac od gospođe Valentine i njime iskupim dug njena muža?

– Najviše bih voljela da prestanemo pričati o tome, odemo večerati i da se onda povučemo u svoju sobu i ... Slegla je ramenima, ali ne kao netko tko ne zna što bi htio.

– Vrlo ste zahtjevni, gospođo Marlowe.

– Da – odgovorila je – jesam.

Ušli smo i ostavili čaše na stoliću. Neka ih. Tino će ih pospremiti. Bolje da se sluga ne dosaduje.

8

U telefonskom imeniku Los Angelesa bilo je 55 Valentinea. Bio je jedan Lester i jedan Leslie. Lester je živio u Encinou i bio upravitelj jednog pogona u Pacific Bellu; Leslie je stanovao u ulici Hope i bavio se prodajom cvijeća. Nazvao sam informacije. Nisu imali ni jednog Lesa Valentinea.

Više u Los Angelesu nisam imao ureda. Morao sam nazivati iz govornice na uglu Cahuenge i Hollywood Boulevarda, nasuprot mog starog ureda. Nazvao sam lokalnu manekensku agenciju i Trgovačku komoru u San Benedictu. I jedni i drugi su sa mnom bili vrlo prijazni, više no što je običaj u Los Angelesu.

Bio je siječanj i u Los Angelesu je bilo hladno. S druge strane doline, najviši planinski vrhovi San Gabriela bili su pokriveni snijegom. Ljudi su u Hollywoodu glumili zimu, noseći po bulevarima krznene kapute, a producenti su krećući na ručak kod Mussoa i Franka odijevali škotske džempere ispod sakoa od tvida. Bio sam svježe izbrijan, nakon mjesec dana prvi put opet u gradu. U dobroj formi, na zadatku.

Ušao sam u Olds i krenuo jedan blok na jug do Sunseta, a onda se uputio na zapad.

Agencija za modele „Triton” nalazila se u dvorištu Westwood Boulevarda, sjeverno od Olympica. Srednji dio dvorišta bio je prekriven bijelim šljunkom, koji je daskama od sekvoje bio podijeljen na četvorine. U svakoj četvorini rasla je po jedna palma. U zgradi se nalazilo možda desetak firmi, trgovina s rijetkim knjigama, dućan za prodaju meksičkog nakita, prodavaonica kože, odvjetnik. Išao sam nisko natkrivenim trijemom sve dok nisam stigao do „Tritona”. Pozvonio sam na malo mesingano zvono i otvorio vrata. Ured je bio sav u plišu, sagovima i srebrnoj boji. Zidovi i strop su bili obojeni srebrno, prijemni stol od srebrne plastike, a iza stola je sjedila blondina dugih bedara i besprijekornih najlon-čarapa. Nosila je grimiznu haljinu od nekog opušteno pletenog materijala, a kad sam ušao baš je nanosila debele namaze grimiza na svoje usne. Radila je to vrlo pažljivo, dok sam ja stajao ispred njenog stola.

– Yippie I oh chi yea – rekoh.

Nakon posljednjeg namaza zatvorila je kutiju sa zrcalcem i pogledala me.

– Što je, kauboju?

– Lako se uzбудim – rekao sam.

– Blago vama – odvrátila je.

– Još sam k tome i oženjen. –

Blago vama.

– Hvala. Zovem se Marlowe. Zvao sam u vezi s jednim vašim fotomodelom, Sondrom Lee.

– Ah, detektiv. – Pogledala me je kao što otprilike riba ispituje crva.

– No dobro, barem imate ramena za taj posao.

– Možete li mi reći kako bih mogao stupiti u kontakt s gospodicom Lee? – zapitao sam.

– Naravno – odgovorila je blondina. – Nazvala sam je. Rekla je da možete navratiti do nje.

Blondina mi je pružila komadić papira s ispisanom adresom. – To je na Beverly Glenu – rekla je. – Pri vrhu. Zahvalio sam se i krenuo prema izlazu.

– Ako brak ne bude funkcionirao . . . – dobacila je. Okrenuo sam se, pozdravio je s palcem i kažiprstom kao uperenim pištoljem i izašao.

Krenuo sam za Beverly Glen iz Wilshirea. Sjeverno od Sunseta sam se počeo penjati. Cijeli kvart je bio zarastao u gusto zelenilo, a s obje strane puta se teren strmo uzdizao. Prva ozbiljnija kiša će otklizati te kuće sve do ceste. Kuća Sondre Lee će biti prva na popisu. stražnji dio joj je počivao na dva betonska stupa ukopana u strmo brdo. Put je krivudao oko kuće i prestajao kružnim okretištem ispred ulaza. Nije bilo dvorišta, ali je teren ispred kuće bujao od mnoštva rascvjetana grmlja iznad kojeg su plesali i poskakivali kolibrići, kad sam zaustavio auto ispred ulaznih vrata.

Otvorila mi je jedna Meksikanka. Gospodica Lee je bila u solariju. Slijedio sam je pretenciozno namještenom kućom sve do jednog ostakljenog dodatka, naslonjenog na prednju stijenku kuće. S jedne strane su vrata vodila u bazen, koji je sada bio zatvoren zbog nasrtaja holivudske zime, a gospodica Lee se unutra protegnula na kožnom kauču u vrlo oskudnom dvodjelnom kostimu, izlažući se zrakama popodnevnog sunca koje su se probijale kroz stakleni krov. U jednom kutu se nalazio bar i nekoliko platnenih stolaca.

Žena na kauču se pojavila na toliko naslovnih stranica raznih časopisa da mi se učinilo kao da je poznajem. Kosa joj je bila crna kao ugljen, oči crne, a koža blijeda čak i nakon sunčanja. Izgledala je kao žena od čijeg bi se uzdaha čovjek mogao zauvijek izgubiti.

– Gospodice Lee – rekoh – ja sam Philip Marlowe. – Drago mi je, gospodine Marlowe. Očekivala sam vas. Jeste li za piće?

Pristao sam.

Lagano se nasmiješila i kimnula prema baru.

– Molim vas, sami se poslužite, zbilja mi treba još petnaestak minuta sunca – rekla je. Nekako je izvlačila svaku pojedinu riječ, tako da je govorila vrlo polako i čovjek bi se hvatao svake njene riječi. Nasuo sam u čašu dobru količinu viskija, dodao leda iz srebrnog vedra, gledajući kako se u toploj prostoriji odmah na čaši stvaraju kapljice vlage.

Uzeo sam svoje piće i sjeo na jedan od onih platnenih stolaca na kojem me je mogla vidjeti. Nastojao sam da ne buljim u nju.

– Vidio sam jučer vašu fotografiju u domu jednog čovjeka – rekoh. – On je fotograf i vi ste mu pozirali.

– Oh? A kako se zove? – upitala je.

– Valentine – odvratio sam. – Les Valentine. Krenula je rukom prema stolu pored kauča i dohvatila čašu dopola punu nečega što je vjerojatno samo izgledalo kao voda.

– Valentine – ponovila je. – Kako mu je ono ime?

– Les, tako se potpisao ispod fotografije, zlatom, u donjem desnom uglu.

– Les – rekla je. Polako je odmahнула glavom i još malo gucnula iz čaše.

– Ne poznam nikakvog Lesa – napokon je izjavila. – Toliko vas snimaju – rekao sam. – Teško se svega sjetiti.

Odmahnula je glavom i opet uronila njuškicu u čašu. Kad se vratila da uzme zraka, polako je izgovorila. – Ne. Samo me nekoliko ljudi može snimati. Znam sve koji su me snimali.

Polako se pomaknula kao da prati lagano odmicanje sunca po zapadnom nebu, tako da što više izloži svoje gotovo nepomično tijelo, poput nekog veličanstvenog guštera. Iskapila je čašu i pružila mi je.

– Budite srce – rekla je – i osvježite je novim sadržajem.

Uzeo sam čašu i krenuo prema baru.

– Iz onog staklenog bokala, sasvim desno – dodala je. Dohvatio sam posudu, izvukao čep i napunio čašu gotovo do vrha. Lagano sam je onjušio dok sam sipao. Votka. Nije čudo što je govorila tako sporo. Vratio sam bokal na mjesto i donio joj piće.

– Pa zašto bi onda čovjek koji se zove Les Valentine imao vašu fotografiju potpisanu svojim imenom? – zapitao sam.

– Zato što bi htio da ljudi misle kako me je snimao, a nije.

– Zato što ste slavni – rekoh.

Dobro je napredovala s tek napunjenom čašom.

– Naravno. Onda ljudi misle da je on važan. A zapravo nije. Da je važan ja bih ga znala.

– I on vas – dodao sam.

Nasmiješila mi se kao da smo sada saznali tajnu vječne mladosti.

– Kladam se da imate jake mišiće – rekla je.

– Nešto slabije od Bronca Itagurskog – odgovorio sam.

– Mislite li da sam lijepa? – zapitala je.

Kimnuo sam. Otpila je još malo iz čaše i nasmiješila mi se.

– A ja mislim da ste i vi zgodni – nastavila je. – Ali još niste sve vidjeli. – Odjednom se okrenula, stavila ruke iza leđa i otkopčala gornji dio, a onda se prevrnula, ulučila i istim hitrim pokretom svukla gaćice. Onda se opet zavalila na kauč i nasmiješila mi se, gola kao zmija.

– Majko moja – dahnuo sam.

I dalje se smješkala, ispruživši ruke prema meni.

– Jesam li vam pričao o gospođi Marlowe? – zapitao sam.

Još više se nasmiješila.

– Oženjeni ste. – Slegla je ramenima. – I ja sam udata. – Opet mi je mahnula rukama.

Izvadio sam cigaretu, stavio je u usta i ostavio je tamo, nezapaljenu.

– Čujte, gospodo Lee . . . – počeo sam.

– Ja sam gospođa Ricardo – rekla je. – Lee mi je djevojačko prezime. Prema tome, možete me zvati gospođica Lee, ili gospođa Ricardo. Ali nikako gospoda Lee.

– Lijepo – rekoh. – Vi ste jako zgodni, ja sam jako muževan, i ovo vaše golo prevrtanje je izazvalo već videne posljedice. No ja volim

malo bolje upoznati žensku s kojom ću leći u krevet, a budući da sam oženjen i tako to, zasad spavam samo sa svojom ženom.

Izvadio sam iz usta nezapaljenu cigaretu i protrljao je među prstima. Oboje smo se zagledali u nju.

– Ali to radim često – priklopih.

Na niskom stoliću pored njene ležaljke nalazio se upaljač uvezan u svinjsku kožu. Pružio sam ruku. i dohvatio ga. Vratio sam cigaretu u usta i zapalio je. Podigavši pogled, spazio sam na do vratku nekog visokog tipa, s ovećim nosom. Polako sam ispustio dim.

– Što se to, dovraga, ovdje zbiva? – zarežao je visoki. Imao je podignuta ramena i kosu pomno zalizanu od čela prema potiljku, a tvrde, crne oči su mu svjetlucale s obje strane oštrog nosa.

– Tommy – rekla je Sondra Lee, i ne pogledavši ga. Dražesno je otpila još jedan dobar gutljaj votke. – Gospodin Marlowe se baš divio mojoj ljepoti.

– Da, vidim – odvratio je Tommy.

– Gospodine Marlowe, ovo je moj muž, Tommy Ricardo.

Kimnuo sam uljudno.

– Dobro, frajeru – rekao je Ricardo. – Put pod noge, i to brzo.

Sondra Lee se nakratko zakikotala i promeškolljila na ležaljci.

– Za boga miloga, Sonny, daj se malo pokrij – rekao je Ricardo, a onda je opet svrnuo pogled prema meni. I dalje sam sjedio, zabavljen cigaretom.

– Rekao sam ti već, druškane, put pod noge. Neću više ponavljati.

– Jasno – rekoh. – Opasan si kao paradajz na zavojju. Ona to često radi?

– Ma, ona je pijanica. Stalno je takva. Na noge! Krenuo je prema meni i izvukao desnu ruku iz skupog sportskog ogrtača. Na njoj je bio mesingani bokser.

– Je li to prstenje za naše vjenčanje? – zapitao sam. Opet je zakoraknuo, a ja sam ustao i u zadnji čas uspio skloniti svoju bradu s putanje boksera koji je prozujao vrlo blizu. Uhvatio sam tu ispruženu desnu ruku, savio je iza leđa, a s drugom ga rukom uhvatio u kravatu.

– Zovem se Marlowe – rekoh. – Ja sam privatni detektiv i došao sam ovdje pitati tvoju ženu nešto što s ovim nema veze.

Ricardo se borio za dah. Ali se nije otimao. Znao je da ga imam, pa je čekao.

– S čime nema veze? – protisnuo je napola se gušeći. – Nema veze s njenom cugom i golotinjom.

– Kurvin sine – procijedio je.

– Skidanje nisam imao na umu. Dobra je, ali moja žena izgleda još bolje, i baš sam joj to govorio kad si se pojavio.

Lee se opet zakikotala na ležaljci. Sad se u tom kikotu moglo osjetiti i malo uzbuđenja. Pogledao sam je. I dalje je bila gola golcata.

– Gospođo Ricardo, znate li išta o tipu koji se zove Les Valentine? – upitah.

Polako je odmahнула glavom. Oči su joj bile razrogačene, a zjenice jako proširene. Možda je u onom bokalu bilo još nešto osim votke.

– U redu – rekoh. Savio sam Ricarda još malo prema naprijed, a onda ga koljenom svom snagom tresnuo u stražnjicu. Posrnuo je i zateturao tri, četiri koraka, a kad je konačno uspio vratiti ravnotežu ja sam već izašao iz solarija, krenuvši prema dnevnoj sobi. Nisam bio naoružan. Nisam mislio da ću trebati oružje na vrhu Beverly Glana. Nije krenuo za mnom, pa sam ušao u Olds i počeo se spuštati nizbrdo, dok mi je u ušima i dalje zvonio kikut one žene.

Bilo je pet popodne i pored mene je tekao promet iz Los Angelesa. Svjetla su se u kućama počela paliti, pa su mračna brda počela sve više ličiti na božično drvce. Vjerojatno je sada i kuća Sondre Lee izgledala lijepo kao i druge, u rano predvečerje, okružena prvim mrakom. Oni su nešto znali. A pod pravim osvjetljenjem sve može izgledati dobro.

9

Nije mi se vozilo tri sata natrag do Poodle Springsa, pa sam pojeo odrezak u La Cienegi i odlučio prespavati u nekoj rupi na Hollywood bulevaru, gdje je krevet za ubačeni novčić mogao vibrirati cijelu minutu. Nije bilo posluge, ali je službenik na recepciji rekao da će mi za dolar poslati pola pinte provjerenog viskija.

Nazvao sam Lindu i pijuckao viski. Potom sam zaspao i sanjao o nekoj pećini s odškrnutim vratima iz koje se neprekidno čuo kikut.

Ujutro sam se istuširao i obrijao, a za šankom kod Schwaba pojeo jaja s prepečencem i popio tri šalice kave. Napunio sam lulu, zapalio je, ušao u Olds i krenuo kroz Laurel Canyon. U Venturi sam izašao na cestu broj 101, pošao na zapad preko Santa Monica Mountains, a onda na sjever, uz obalu.

San Benedict izgleda onako kako turisti zamišljaju Kaliforniju. Ima mnogo kuća s bijelim fasadama i krovovima od crvene opeke. Tihi ocean se polako valja do palmi nasađenih u dugom, pravilnom perivoju.

Trgovačka komora se nalazila u grozdu zdanja sagrađenih u španjolskom stilu, poput neke haciende, oko dva bloka od obale. Neki je ćelavac sjedio u uredu, s podvezicama iznad laktova i naramenicama, pušeći smrdljivu cigaru koja nije vrijedila ni ono malo što je za nju platio.

– Zovem se Marlowe – rekoh. – Zvao sam jučer i pitao da li ovdje snima neka filmska ekipa.

Ćelavi je izvadio cigaru iz usta i rekao. – Aha, osobno sam primio taj poziv. Evo ga, tu je zabilježen. – S ponosom je pogledao otvoreni zapisnik. – Kompanija NDN Pictures snima nešto pod naslovom Mračna pustolovina. Rekoh vam.

– Da, gospodine. A možete li mi reći gdje su danas? – Naravno. Moraju nam se javiti svakog dana, tako da možemo ljude upozoriti što se tiče prometa, ili uputiti na snimanje, ovisi što ih zanima.

– Pametno – rekoh.

– A što vas zanima? – zapitao je. – Ja bih na snimanje.

– Danas snimaju. – Prolistao je hrpu papira na svom stolu. Svi su bili uhvaćeni spajalicom na oprugu. Polizao je palac. – Danas su... – Preokrenuo je nekoliko papira, iznova liznuo palac, a onda se

zadržao trenutak na jednoj kopiji. – Snimaju između Sequoie i Esmeralde. Na jednom igralištu.

Pogledao me je velikim, prijaznim osmijehom i premjestio cigaru u drugi kut usana, otkrivši požutjele zube. – Nizbrdo, pa lijevo uz obalu, oko šest blokova odavde, ne možete ih promašiti. Prokleti kamioni i prikolice, zakrčili su cijelo mjesto.

Zahvalio sam mu i izašao, spustio se nizbrdo i skrenuo lijevo duž obale. Imao je pravo. Nije ih se moglo promašiti.

Parkirao sam iza nekog kamiona punog električne opreme i krenuo prema mjestu snimanja. Na takvim mjestima bih se uvijek čudio kako im je lako prići. Nitko me nije zapitao tko sam. Nitko mi nije rekao da se maknem. Nitko mi nije ponudio probno snimanje. Zaustavio sam nekog tipa kod kamiona opskrbe. Bio je gol do pojasa, od sunca opaljeni trbuh mu se spustio preko remena kratkih hlača.

– Tko je ovdje glavni? – zapitao sam.

– E, to je dobro pitanje – odvratio je. – Vi ste iz studija?

– Ne, samo tražim jednog čovjeka. S kim bih mogao porazgovarati o osoblju?

Debeljko je slegnuo ramenima. – Producent je Joe King – rekao je.

– Gdje ga mogu naći?

– Posljednji put sam ga vidio tamo kod kamera, razgovarao je s glavnim snimateljem. – Debeli je u obje ruke držao papirnate šalice s kavom, pa je s njima pokazao u pravcu kamera.

– Tamo gdje gore sva svjetla – dodao je.

Krenuo sam u tom smjeru probijajući se preko mnoštva kablova, stalaka za osvjetlivače i generatora. Osoblje je vjerojatno stiglo s jutarnjom rosom, jer je tlo bilo razgaženo, a trava polegla u blato pod teškom opremom i koracima mnogih ljudi. Filmovi stvaraju zbrku čak i prije nego što su snimljeni.

Nekoliko je ljudi stajalo iza kamera, dok je snimatelj podešavao osvjetljenje.

– Tko je od vas Joe King? – zapitao sam.

Visoki mladić se okrenuo prema meni. Kretao se opušteno i lagano, odavajući neku prirodnu mirnoću. Nosio je naočale s koštanim okvirima, a rukave bijele košulje je zavrnuo iznad lakata.

– Ja sam Joe – rekao je.

Pokazao sam mu svoju dozvolu za rad u Kaliforniji, u plastičnom pretincu u novčaniku.

– Zovem se Marlowe – reko. – Tražim fotografa pod imenom Les Valentine.

King je pažljivo proučio dozvolu, a onda pogledao i mene, prijazno, kao da smo na nekom pikniku.

– Ne bih rekao da ga poznajem – rekao je.

– Neki ljudi su me uvjerali da se nalazi ovdje, na zadatku, da snima radne fotografije.

King je odmahnuo glavom. – Ne, to nam radi stalni fotograf našeg studija. Zove se Gus Johnson. Ne poznajem nikakvog Les Val... kako mu je već ime.

– Da je ovdje, vi biste to znali? – Naravno.

– Hvala vam – reko.

– Možete ostati, malo pogledajte snimanje. Glavna zvijezda je Elayna St. Cyr.

– Imam u autu sliku Thede Bare. Gledat ću je dok se budem vraćao.

King je slegnuo ramenima i okrenuo se prema kameri, a ja sam se vratio do auta.

Vozeći se uz obalu, razmišljao sam o nekoliko stvari. Najvažnije od svega, Les Valentine nije bio ono što je njegova žena mislila. Ili što je on rekao da jeste. Nije imao ured u Los Angelesu. Nije snimao Sondru Lee. Nije fotografirao snimanje filma u San Benedictu. Nakon dva dana provedena na njegovu tragu znao sam manje nego na početku.

10

Tjedan dana sam motrio kuću Muffy Valentine, sjedeći u autu s uključenim motorom i klimatizacijom, gomilajući količine ugljika u cilindrima. Muffy bi se pojavila svako jutro u laganom ogrtaču iznad blijedoljubičastih triko hlača i krenula na rekreaciju. Dvije minute kasnije izašao bi i japanski sluga s dvije patuljaste pudlice na uzici, skrenuo s puta i ubrzo nestao iza zavoja. Svakoga dana se vraćao s njima otprilike pet minuta nakon povratka njegove gazdarice s tjelovježbe.

Tri dana kasnije slijedio sam ga iza zavoja i gledao kako ulazi na glavni ulaz neke druge kuće, i to s pudlicama. Ostao je tamo 45 minuta, a kada je izlazio, načas sam ugledao japansku služavku kako za njim zatvara vrata. Dvadesetak minuta kasnije u srebrnom Mercedesu je stigla žena platinaste kose, u ružičastim hlačama, i ušla u kuću. Izdaleka sam zamijetio svjetlucaje njenih dijamanta.

Pažljivo sam razmislio o tim stvarima i slijedećeg ponedjeljka, kad su Muffy i njena susjeda krenule na rekreaciju, a sluga se otišao poigrati sa svojom zemljakinjom, i ja sam krenuo u napad na Muffynu kuću.

Imao sam podložak za pisanje kojeg sam nabavio u centru Springsa, i na njemu žuti formular, te olovku iza uha. To je, inače, sasvim dovoljno da se bez provjere ude u Predsjedničku ložnicu, ali da bih bio još sigurniji ponio sam i traku za mjerenje. Traka za mjerenje u kombinaciji s podloškom za pisanje i olovkom iza uha osigurat će vam ulaz i kad je Predsjednik s Prvom damom u zanosnom qklinču. Parkirao sam ispred Valentineove kuće, krenuo prema ulazu kao čovjek s dosta love u džepu i premjerio ulazna vrata, istodobno odmjerivši vrst brave. Bila je marke Bulger. Spremio sam traku za mjerenje u džep i izvukao zbirku univerzalnih ključeva koje sam skupio tijekom godina provedenih u ovom poslu, te pri drugom pokušaju otvorio ulazna vrata. Vratio sam ključeve, provjerio šarke i bravu, još jednom sve izmjerio da djeluje uvjerljivije, i ušao unutra. Sve je bilo tiho. Ako je alarmni uredaj i postojao, nije se oglasio. O policajcima ću razmišljati ukoliko se pojave. Bio sam velika zvjerka iz Los Angelesa, što meni može murija iz Poodle Springsa? Pogledao sam na sat. Imao sam na raspolaganju pedesetak minuta.

Predvorje mi nije otkrilo ništa što već nisam vidio, blagovaonica je bila kao i svaka druga, nigdje tu nije bilo mjesta za pohranu dragocjenih tragova. Ista stvar s kuhinjom. Krenuo sam dugim hodnikom kroz stražnji dio kuće i pronašao im spavaću sobu. Znao sam da je njena, jer je u ormaru bilo nešto muške robe, a ostalo je bilo njeno. Ogromni ružičasti krevet s debelim ružičastim poplunom i s možda dvadeset i pet bijelih i ružičastih jastuka. Poduži toaletni stolić stajao je uza zid, uporedo s krevetom. Bio je izraden od nekog blijedog drveta, neobojan, ali premazan s nečim sjajnim. Po njemu mnoštvo bočica s mirisima, ruževa i crvenila, maskara i sjenila za oči, krema protiv bora, krema za ruke i možda tridesetak drugih stvarčica koje nisam prepoznao, premda je svega toga bilo i u Lindinoj kupaonici. Zavjese su bile ružičaste i vukle se po podu, kao da ih je dekorater namjerno odrezao dva metra duže. Uz bijele zidove, sa svake strane prostorije stajala su dva ormara; vrata su im bila ružičasta, ocakljena bjelilom, što im je davalo čudesno antikni izgled. S obje strane kreveta nalazili su se noćni stolići s velikim svjetiljkama od tučena bakra. Sjenila su bila ružičasta. Niti jedan noćni stolić nije imao ladicu.

Jedino je pisaći stol imao ladice. U gornjoj se nalazilo žensko svilenom rublje pastelnih tonova. Sasvim straga u kutu ladice, ispod rublja, bio je električni vibrator i tuba glicerinske kreme. Da nisam takav očvrslu, velegradski macan, možda bih i pocrvenio. U drugoj ladici su bile složene bluže, u trećoj čarape i rukavice. U četvrtoj su bili džemperi. U donjoj ladici neke muške košulje, čarape, donje rublje. Ništa posebno. Na vrhu pisaćeg stola nalazila se ružičastobijela kutija, veličine kutija za cigare, i još jedna slična, samo veća. U manjoj je bio par tirkiznih i zlatnih dugmadi za orukvicu, pripadajuća igla za kravatu i zlatni broš. Bila je tu i čekovna knjižica, grickalica za nokte i mala bočica kapi za oči. Spremio sam čekovnu knjižicu. Veća kutija je bila puna nakita. Dva ormara su bila ispunjena ženskom garderobom, uz možda šest muških odijela i ogrtača, uredno složenih u nizu. Na unutrašnjoj strani vrata visilo je oko tucet svilenih kravata, vrlo jednostavnih boja. U lijevom ormaru, iza haljina, nalazilo se nekoliko šupljikavih i pomalo smiješno prozirnih spavaćica, s crnom čipkom, od bijelog prozirnog materijala – kako male djevojčice zamišljaju seksi rublje.

Dalje niz hodnik nalazile su se dvije gostinjske sobe i dvije kupaonice. Te prostorije su djelovale sterilno neiskorištene. Pogledao sam na sat. Bilo je vrijeme. Sišao sam niz stepenice, zatvorio za sobom ulazna vrata, provjerio jesam li ih zaključao i laganim se korakom zaputio do svog Oldsa i polako krenuo pazeći na ograničenje brzine. Na jednom od slijedećih zavoja iz suprotnog pravca se pojavila Muffy, jedva vireći iza volana svog ogromnog crnog Chryslera. Nije obratila pažnju na mene, toliko je bila zaokupljena pilotiranjem.

Moj ured iznad benzinske crpke nije bio klimatiziran. Kad sam otvorio vrata učinilo mi se da sam ušao u peć za picu, Samo što nije tako dobro mirisalo. Ostavio sam vrata otvorena i uključio ventilator koji sam donio iz Los Angelesa, nakon zatvaranja ureda u zgradi Cahuenga. Vrući zrak mi je puhao u lice dok sam sjedio za stolom i proučavao čekovnu knjižicu. Od tog krivičnog djela koje me je moglo koštati od jedne do pet godina u Soledadu, nisam baš puno profitirao.

Knjižica je bila Valentineova, a ne zajednička; na čekovima je bilo otisnuto samo Lester A. Valentine i adresa. Iskazivala je trenutno stanje od 7.754,66 dolara. Prolistao sam hrbat s odrescima starih čekova u bloku. Sezali su sve do prošlogodišnjeg 8. studenog. Bilo je nekoliko iznosa za nabavku fotografske opreme, mušku odjeću, dobar broj gotovinskih iznosa namijenjenih Racquet Clubu, mjesečni račun od Melvina iz Hotelskog i odmarališnog centra u Poodle Springsu, te kazna za krivo parkiranje Gradske uprave iz Los Angelesa. Jedini račun u čekovnoj knjižici koji nije imao veze s Poodle Springsom. Učinilo mi se da bi to mogao biti neki trag. Prepisao sam broj čeka i broj kazne, a onda stavio čekovnu knjižicu u svoj stol i zaključao ladicu, a zatim izvukao bocu viskija koju držim u stolu za slučaj da me ugrize gila-čudovište. Nasuo sam manju količinu i gucnuo, razmišljajući što bi jednog momka moglo nagnati da ode i ostavi za sobom čekovnu knjižicu s više od 7.500 dolara.

Ispio sam piće i nasuo još jedno. Na vidiku nije bilo gila-čudovišta, ali nikad se ne zna.

11

Priredili smo prvo primanje u našoj kući te zime, odnosno priredila ga je Linda. Ja sam se pokušao maknuti. Ali nisam uspio. U pola šest, kad su počeli stizati prvi gosti, stajao sam tamo u bijelom sakou, kojeg je Linda voljela, a ja nisam. Tko god da je došao, Linda se ponašala kao da ga je čekala poput svježeg pljuska u kolovozu. Znao sam da je prezirala barem svakog trećeg. Moj je prosjek bio viši, a s odmicanjem večeri sve više se povećavao.

Došlo je valjda oko dvjesta ljudi. Tino je posluživao na baru u sjajnom smokingu koji mu je stajao onako kako takve stvari stoje samo azijskoj posluži. Unajmljeni poslužitelji su se baletnim kretnjama probijali kroz vrevu, noseći srebrne poslužavnike sa šampanjcem i neobičnim jestvinama. Oslonio sam se o šank i dudao viski.

– Tako dakle, vi ste novi mužić – rekla mi je neka žena. – Više volim 'trenutni srceslamatelj' – odvratio sam. – Pa, naravno – nastavila je žena. – Ja sam Mousy Fairchild. Linda i ja se znamo gotovo oduvijek, još otkako smo bile dvije jako mlade djevojke.

Kod nje sam prvo zamijetio da miriše na cvijeće isprano kišom, a potom da je njena blijedoljubičasta svilena haljina pripijena uz nju kao lupina uz plod. Tako svijetlu kosu Bog nikada nije mogao smisliti; uz to, bila je još i tamnoputa i ravnomjerno pocrnjela, pa su joj savršeni zubi, kad bi se smijala, izgledali još bjelji. Usne su joj bile dotaknute bojom haljine, a gornja usna je bila puna i kao stvorena za griskanje.

– Biste li htjeli još nešto osim tog umjetnog soka? rekoh.

– Oh, baš ste srce. Da, mogla bih jedan martini s votkom i ledom – odvratila je. – Dobro promućkan. Pogledao sam Tina. Već je miješao martini. Momak zaista nije gubio vrijeme.

– Budi dobar – rekla je Mousy – daj mi duplu porciju.

Tino se nasmiješio kao da takav užitak još nikada nije doživio i nalio još votke u šejker.

– Imate li cigaretu? – zapitala je.

Izvukao sam kutiju i izbacio jednu cigaretu.

– Bože dragi – rekla je. – Camel? Past ću u nesvijest ako to popušim.

Uzela je cigaretu i nagnula se prema meni dok sam joj pripaljivao. Ostala je još malo tako oslonjena, udišući dim i gledajući me poluzatvorenim očima, dok je dim lelujavao između nas. – čestitam – rekoh. – Satima sam u svom zrcalu vježbao taj pogled, ali mi nikad nije tako dobro uspio.

– Pokvarenjak – rekla je i uspravila se. – Ako se onesvijestim, hoćete li pokušati s metodom usta na usta?

– Neću – rekoh. I sebe sam počastio s jednom od svojih cigareta.

– No, dakle – rekla je Mousy – vi ste drukčiji. Jeste li poznavali Lindinog prvog muža?

– Jesam.

– Dosadnjak. Držao se tako neizrecivo ozbiljno. I vi sebe doživljavate ozbiljno?

– Četvrtcima – odvratih. – Kad idem pedikeru. Mousy se nasmiješila i ispila dobar gutljaj martinija. Lijevom rukom me uhvatila za nadlakticu.

– Ti boga! Ima tu i bicepsa – primijetila je.

Nisam reagirao. Svi odgovori koje sam mogao smisliti zvučali su pomalo glupo, uključujući da i ne.

– Detektivi se tuku, gospodine Marlowe? – zapitala je. – Ponekad – rekoh. – Zločinca, međutim, obično smirujemo nekom dobro sročenom izrekom.

– Nosite li revolver?

Odmahnuo sam glavom. – Nisam znao da ćete vi biti ovdje.

Prišao nam je neki žilavi primjerak, kratke, prosjede kose i uhvatio je za lakat. Kad mu se okrenula, osmijeh joj se ugasio.

– Gospodine Marlowe – rekla je – ovo je moj muž, Morton Fairchild. Morton mi je kimnuo bez zanimanja.

– Drago mi je – rekao je i odgurao svoju ženu podalje od bara, prema prostoru za ples.

– Mislim da se ovom čovjeku baš nisam dopao – rekoh Tino.

– Ah, nije to, gospodine Marlowe – primijetio je Tino. – Mislim da ne želi da mu žena bude pored muškarca u kombinaciji s barom.

– Ništa ti ne promiče, ha, Tino? – Ma, ne, gospodine Marlowe, vidim samo ono što moram vidjeti.

Pojavila se Linda s nekim gostom.

– Dragi – rekla je. – Htjela bih da upoznaš Corda Havoca. Cord, ovo je moj muž, Philip Marlowe.

– Bogami, Marlowe, baš mi je drago što sam vas upoznao – rekao je Havoc. Pružio je veliku, četvrtastu ruku. Čvrsto sam je stisnuo. Naravno da sam znao tko je. Vidio sam ga u tri ili četiri loša filma. Bio je ljepotan, preko sto osamdeset visok, pravilnih crta, snažne brade i svijetloplavih očiju. I zubi su mu bili savršeni. Odijelo mu je stajalo kao saliveno.

– Strašno mi je drago, Marlowe, da je ova djevojčica konačno našla pravog tipa. I meni i mnogim drugima je time slomila srce, ali sam prokleta sretan što je vidim sretnu.

Pristojno sam mu se nasmiješio. Za to vrijeme on je ispružio čašu prema Tino i ne pogledavši ga, i Tino ju je napunio bourbonom. Havoc je smjesta ispio trećinu.

– Slijedeći tjedan je premijera Cordova novog filma rekla je Linda.

– Gangsterski film – objasnio je Havoc, otpivši i drugu trećinu pića.

– Vama bi se sigurno činio pitom, Marlowe.

– O, pa da – rekoh. – Obično u ovo doba dana davim aligatora.

Havoc je zabacio glavu i glasno se nasmijao. A onda je dokrajčio piće.

– Baš si pravi, Phile. – Ispružio je praznu čašu i Tino se opet iskazao. – Moraš mi biti zahvalan, momče. Dok te nije srela, ja sam stalno pazio na nju. – Opet se nasmijao, iznova zatresavši glavom.

– Cord, ti dobro znaš da nisi pazio na mene – rekla je Linda. – Htio si me samo odvući u krevet.

Cord se uronio u čašu. Kad je izvukao njušku, lagano me uhvatio za lakat i rekao. – Ne može mi se zamjeriti, zar ne Phil?

Dok je govorio, očima je šetao po prostoriji. Nije bio tip koji bi propustio neku priliku. Prije no što sam uspio reći da li mu zamjeram, već je nekoga spazio.

– Hej, Manny – povikao je i jurnuo prema nekoj maloj, ćelavoj lasici, dobro opaljenoj suncem, koji je ovratnik razdrljene košulje pažljivo prebacio preko suvratka krem-kockastog sako.

– Mora da je dosta teško – rekoh Lindi – pobjeći mu, kad dode do valjanja u sijenu.

– Kad dode do sijena – odvrtila je Linda – on je već uglavnom u nesvijesti.

Nagnula se i lagano me poljubila u usta. – Baš tako, pred svima? – upitao sam.

– Želim da svi znaju tko kome pripada – rekla je. – Važno je da barem ti i ja to znamo – rekoš. Nasmiješila se i potapšala me po obrazu. – A mi to itekako znamo, zar ne dragi?

Kimnuo sam, a ona je otišla pozdraviti nove goste, oduševljeno, kao da su se vratili iz mrtvih. Mousy Fairchild se izgleda uspjela otresti svoga muža, pa je u jednom času prošla pored mene s nekim visokim, crnim tipom u dobrom odijelu. Zastala je, naručila još jedan martini i onom crnom u dobrom odijelu rekla. – Upoznaj sretnika.

– Gospodine Marlowe – obratila se meni – ovo je gospodin Steele.

Steele je ispružio ruku. Pogled mu je bio miran i jasan, lice je djelovalo zdravo i glatko. Izgledao je kao čovjek koji se može kretati vrlo brzo, pa s njim valja biti brz. Rukovali smo se. Uto se progurao i Mousyn muž i odgurao je dalje od nas.

– Bio je neki tip koji se zvao Steele, Arnie Steele – rekoš – bavio se prilično mutnim poslovima u San Berdoou i Riversideu.

– Je li? – oglasio se Steele. – Ako sam dobro shvatio, vi ste privatni detektiv.

– Tek nakon što u kući sve lijepo pospremim – rekao sam.

– Ovo vam je dobar posao – rekao je Steele. – Oženiti svu tu lovu.

– Super – rekoš. – čuo sam da je taj Steele napustio svoj mutež pred četiri, pet godina i kupio neko imanje u pustinji.

– Znao je kad se treba povući, a? – rekao je Steele. – Aha.

Pojavio se onaj mali ćelavac lasičja lica i razdrljene košulje i prišao Steeleu.

– Arnie – rekao je – oprost, htio bih da nekoga upoznaš. Cord Havoc, filmska zvijezda, ove godine najbolji u zemlji. Mislili smo da zajedno napravimo nešto što bi te moglo zanimati.

Steele je kimnuo bez ikakva izražaja, dok ga je lasica odvlačila od mene. U odlasku, Steele me je pogledao preko lasičina ramena.

– Nema frke, stari – dobacio je.

Kimnuo sam. Prišao mi je Tino i ugodno osvježio moju čašu malim dodatkom. Kad sam se okrenuo od šanka, našao sam se licem u lice s jednim plavim komadom u ludačkom dekolteu; ženska je bila pijana kao čep.

– Jeste li vi na filmu, gospodine Marlowe?

– Nisam uspio – rekoh. – Uzeli su konja umjesto mene.
– Netko mi reče da ste na filmu – procijedila je prilično nerazgovijetno. Naslonila se o mene i podbola me svojim grudnjakom.

– Ja sam na filmu – rekla je.

– To vam vjerujem – odvratih.

– Ja sam glumica. – Onaj c joj je teško polazio za rukom. – Glumim u mnogim ilegalnim stvarima. Glumim djevojčuru. Kužite? Nosim oskudne haljinice i puno se naginjem pred kamerom. Režiser mi kaže, hajde sada se nakloni, draga. I svi me već znaju.

– Sada sam i ja imao tu čast – rekoh. Nije se naslonila na mene iz neke strasti, trebao joj je oslonac.

– Jeste li s nekim došli? – zapitao sam.

– Jasno, doveo me je gospodin Steele. Ne bih ja nikada dospjela u ovakve kuće kad me gospodin Steele ili netko drugi ne bi doveo.

– Ma, kladim se da vi možete svugdje – rekoh. Nasmiješila se, štucnula i polako počela kliziti prema podu. Uhvatio sam je ispod ruku i osovio, lijevom je rukom obujmio iza leđa, a desnom pod koljena, baš u trenutku kad je sasvim omlitavila.

Tino mi je prišao, obišavši šank. – Gospodine?

– Reci gospodinu Steeleu da bih ga htio vidjeti.

Tino je kimnuo i kliznuo prostorijom, krećući se u mnoštvu bez ikakva vidljivog napora, ne naletjevši ni na koga. Vidio sam kako razgovara sa Steeleom, koji se okrenuo i pogledao me. Izraz na licu mu se nije izmijenio; pogledao je u pravcu ulaznih vrata i glavom pokazao prema meni.

Neki mlitavi čovjek poduže plave kose odvojio se od zida na koji je bio oslonjen i prišao mi.

– Ja ću je preuzeti – rekao je.

– Strašno je teška – rekoh. – Hoćete li moći? Nacerio se i ispružio ruke. Prebacio sam je, a on je polako, bez žurbe, izašao na prednja vrata i nestao u tami. Vratio se za dvije minute.

– U autu je – rekao je. – Na stražnjem sjedalu. Leži na leđima i hrče.

– Hvala – rekoh. Kimnuo je i vratio se na svoje mjesto pored ulaznih vrata. Steele nije više pogledao ni njega ni mene.

– S damom je sve u redu, gospodine Marlowe?

- Spava u autu, Tino.
- Možda je sretnija od vas, gospodine.
- Ah, zamisli samo što sve propušta – rekoh.
- Da, gospodine – odvratio je Tino.

Rano sam krenuo, prije no što postane vruće, na zapad prema Los Angelesu. Marlowe, stara, iznošena cipela. Radi u Los Angelesu, živi u Poodle Springsu. Provodi dvadeset sati dnevno na cesti.

Pustinja je tako rano ujutro bila prazna, osim grmlja što se koturalo na vjetru, kaktusa, i ponekog jastreba koji je, nošen zračnom strujom, tragao za doručkom. Na putu do Los Angelesa sreo sam samo deset teških kamiona koji su me uz snažni udar zraka preticali na nizbrdici i ometali na uzbrdici.

Nebo je bilo vedro i jasno kad sam stigao u Los Angeles. Kod ulice Spring sam sišao s autoputa i parkirao. U Gradskoj vijećnici, pored sobe Gradskog prijavnog ureda, nalazila se jedna mala prostorija, ispod glavnog stubišta. Na neprozirnim staklenim vratima pisalo je crnim šlovima. URED SLUŽBE ZA PARKIRANJE. Ušao sam. Soba je bila podijeljena pregradom, a ova opet s tri omanja šaltera; iza svakog je sjedila po jedna postarija službenica. Išpred svakog šaltera je stajao red ljudi. Pridružio sam im se. Red se sporo pomicao naprijed, starci u iznošenoj odjeći su plaćali kazne za parkiranje poštanskim uputnicama, a neki frajeri, dobro odjeveni, gotovinom, nastojeći da sve to izgleda kao neka nevažna smetnja, koja im je baš prekinula neke važne sastanke. činovnica koja je obrađivala moj red bila je jako debela, pa se činilo da joj glava počiva na ramenima, a brada se miješa s prsnom kosti. Kosa joj je bila sijeda s naglašenim plavim tonom; primjetno je soptala, polako baratajući s ceduljicama.

Kad sam došao na red, rekla je. – Pokažite cedulju! Gotovina, ček ili novčana uputnica?

Nasmiješio sam se poput čovjeka koji će joj upravo ponuditi brak.

– Možda biste mi mogli pomoći – počeo sam.

Nije me ni pogledala. – Ne dok ne pokažete cedulju. Gurnuo sam joj komadić papira na kojem sam ispisao broj kazne koju je Les Valentine platio u Los Angelesu. – Možete li mi reći gdje se taj prekršaj dogodio? – zamolio sam.

– Ako imate neku pritužbu ili žalbu istupite iz reda i pričekajte dežurnog službenika.

– Nemam nikakvih pritužbi – rekoh. – Pokušavam ustanoviti adresu, mjesto gdje je taj auto bio parkiran. Pokušavam ući u trag

jednoj nestaloj osobi.

U redu iza mene ljudi su počeli žamoriti.

Žena me je pogledala. Imala je male oči i mali, svinuti nos poput kokoške.

– Želite li platiti kaznu, ili ne? – rekla je. – Ljudi čekaju.

– Tako dakle – rekoš. – Samo dvije mogućnosti?

– Što je, frajeru? Tu si se došao praviti važan? – upitala je.

– Ma ne – odvratih. – To bi bilo gubljenje vremena. Okrenuo sam se, probio kroz zgusnuti red i izašao. Na uglu pored izlaznih vrata, nalazile su se telefonske govornice. Ušao sam u jednu, ubacio novčić i zatražio ured za parkiranje. Javio se neki stariji ženski glas.

– Čuj – zaderao sam se. – Ovdje Marlowe, šerif policijske stanice u Encinou. Treba mi lokacija jednog krivog parkiranja.

– Imamo puno posla – odvratio je onaj stariji ženski glas. – Dostavite nam pismenu molbu.

– Slušaj, sestro – zarežao sam. – Misliš da razgovaraš s nekim pederom iz Fresnoa? Ovo je policijska stvar, pa makni svoj najdeblji dio i odmah mi daj adresu.

S druge strane se čuo nagli udisaj, a onda je glas rekao. – Koji je broj kazne?

Pročitao sam broj i brzo dodao. – Trčecim korakom, sestro. Nemam cijeli dan na raspolaganju.

Nekoliko minuta se ništa nije čulo, a onda se opet oglasila, kao iz neke daljine. – Prekršaj se zbio na Western Avenue, ispred broja 1254 – rekla je. – Ali moram naglasiti da ne odobravam vaše metode.

– Ma, slikaj se, sestro – rekao sam i objesio slušalicu. Western Avenue broj 1254 se nalazio na zapadnoj strani bloka između Hollywooda i Sunset Boulevarda, pored kioska s meksičkom hranom. Bila je to trokatnica kakve su gradili odmah poslije rata, prije no što se Hollywood pretvorio u razvučenu glistu, kad su mislili da rade nešto revolucionarno u svjetskoj arhitekturi. Bila je to kocka s previše stakla koje je odavno trebalo oprati. Pročelje se sastojalo od velikih četvrtina nekakvog brušenog aluminijskog, pa je čitava zgrada izgledala kao neka ružna kutija koja je vidjela i bolje dane. Na prvom katu, iza zastakljena ulaza, nalazio se ured za prodaju nekretnina i osiguranja. Neki stariji tip, koji je izgledom mogao proći kao brat one

žene iz ureda za parkiranje, sjedio je zasukanih rukava, nagnut nad staromodnim pisaćim stolom. Neka ridokosa, koja će za desetak godina izgledati kao sestra službenice za parkiranje, sjedila je za stolom i lakirala nokte.

Ulazno predvorje se nalazilo nalijevo od ureda za nekretnine i stubište se uspinjalo duž lijevoga zida. Nije bilo dizala. Na zidu pored ureda za nekretnine se nalazio popis stanara, jedna od onih crnih ploča s ubačenim pločicama ispisanim bijelim slovima. Pokrovno staklo su upljuvale muhe i zamrljao višegodišnji smog. Na popisu nije bilo Les Valentinea. Od deset stanara trokatnice, samo jedan je bio fotograf. Pisalo je, Larry Victor, Fotoportreti. Isti inicijali, pomislih. Zašto ne?

Popeo sam se dva kata. Zdanje je zaudaralo po mačkama. Larry Victor je bio na trećem katu, u dnu hodnika. Kroz mutno staklo na vratima probijalo se neko svjetlo. Izgledalo je kao bijelo dnevno svjetlo, kao da se nasuprot vrata nalazio prozor. Na vratima je pisalo, Larry Victor, Fotografija, Propaganda, Promocija. Specijalni portreti. Pokucao sam. Nitko nije odgovorio. Okrenuo sam kvaku; bilo je zaključano. Nisam ponio zbirku univerzalnih ključeva, ali sam u unutrašnjem džepu imao jednu stvarčicu koju sam nekoć uzeo nekom obijaču. Bila je nalik na one zubarske alatke s kojima tehničari stružu zube, samo što je vršak bio duži. Gurnuo sam ga uz rub dovratnika i okrenuo, tako da je pritisnuo jezičac brave. Bila je na oprugu, pa je samo odskočila. Ušao sam unutra zatvorio vrata i pogledao oko sebe.

Prostorija je sličila uredima u kojima sam proveo pola života. Stari pisaći stol s pomičnim pokrovom, rasklimani stolac na okretanje s otrcanim jastučićem na sjedalu, hrastov ormar i na jednom zidu velika plahta bijeloga papira, uz nekoliko fotografskih aparata na nogarima i nešto svjetiljki ispred njih. Pogledao sam aparate. Na jednom stalku se nalazio Rolleiflex, na drugom Canon 35. Dnevno svjetlo se probijalo kroz prljavi prozor na stropu s mnogo paučine. Na stolu se nalazio telefon i neki pisaći komplet s oniksom.

Obišao sam stol i sjeo u onaj klimavi stolac. Naravno, to možda i nije bila ta zgrada. Les Valentine je mogao ovdje ostaviti auto i otići u Hollywood u potrazi za filmskim zvijezdama. Ili dolje na Sunset radi

zabave. Ili je s taksijem mogao otići u Bakersfield zbog jednog i drugog.

Pa ipak, auto je odvučen ispred ove zgrade, u kojoj se nalazi fotograf s istim inicijalima. Pregledao sam stol. Na vrhu se nalazila slika prilično zgodne crнке, stare oko dvadeset pet godina, velikih, tamnih očiju. Police su bile natrpane uglavnom s računima, većinom neplaćenima, uključujući još tri prometne kazne. U srednjoj ladici se nalazila velika karta Los Angelesa, u donjoj lijevoj telefonski imenici Los Angelesa, a u donjoj desnoj ladici sam otkrio dopola ispijenu bocu nekog jeftinog viskija. Ustao sam i prišao ormaru. Na gornjoj polici se nalazila polica osiguranja automobila, neotvorena boca onog istog viskija, paket papirnatih čaša i velika omotnica s malom metalnom kvačicom na vrhu. Otvorio sam omotnicu. Sadržavala je čitav snop velikih fotografija golih žena, u raznim, uglavnom već videnim pozama. Ostale dvije police su bile prazne.

Odnio sam veliku omotnicu do stola, udobno se zavalio i počeo malko pažljivije gledati što tu ima. Bila je to pornografija, cijela hrpa prilično kvalitetne pornografije, a neke su snimke izgleda bile snimljene baš ispred bijele pozadine s moje desne strane. Već dosta dugo nisam svoj libido stimulirao slikama seksualnog odnosa, no ove slike nisu bile ništa novo. Čak i da su bile stimulatívne, njihov prekomjeran broj bi zagušio prvotnu razuzdanost koju bi mogle izazvati.

Osim dobrog osvjetljenja i oštine, na slikama su bili i vrlo privlačni modeli. Nema sumnje, glumice, došle u Hollywood da postanu zvijezde, ili barem zvjezdice, pa čekaju na ulogu. Muškarci na slikama su služili samo kao potpornji za žene, zatamnjeni, najčešće bez lica, jednako nezamjetni kao i svjetiljka u pozadini ili gola metalna noga kreveta na kojem se odvijala akcija.

Počeo sam listati slike i odjednom stao. Nešto mlada, ali jednako gola kao i prije nekoliko dana, na slici je bila Sondra Lee, sama, u sugestívnoj pozi, s onim istim praznim pogledom. Izvukao sam je iz snopa, smotao i ovio gumenom trakom, te ubacio u unutrašnji džep sakoa. Pregledao sam ostatak fotografija ne naišavši više ni na koga poznatog, pa sam ustao i spremio omotnicu na najgornju policu. Vratio sam se i sjeo, digao noge na stol i malo razmislio. Podudarnosti su se gomilale, fotograf, isti inicijali, slika Sondre Lee.

Dok sam razmišljao o svemu tome, začuo sam struganje ključa u bravi, a onda i okretanje. Nigdje se nisam mogao sakriti. Stoga sam ostao sjediti, s podignutim nogama. Vrata su se otvorila i pojavio se neki momak koji je izgledao kao finalist u natjecanju za najvećeg kičera Južne Kalifornije. Imao je podužu plavu kosu, začušljanu unatrag. Lice mu je bilo preplanulo; bio je vitak, srednje visok, srednje graden. Nosio je krem sportski kaput, bijele hlače i crnu košulju, čiju je veliku kragnu raširio preko sakoa.

Kad me je ugledao, zastao je i malko trgnuo glavom, podigao obrve i zabuljio se u mene.

– Nemojte biti zbunjeni – rekoh. – To niste vi.

– Da, to vidim, druškane – rekao je. – Ali tko ste vi?

– Prvo vi – odvratio sam. – Prvo ja? Ovo je moj ured.

– Aha. Onda mora da ste Larry Victor.

– Da, mora da jesam – odvratio je. – Ali i dalje ne znam tko ste vi. Ni zašto sjedite u mom stolcu, zašto ste ovdje došli, niti kako ste unutra ušli.

– Baš se zgodno rimuje – rekoh.

Victor je i dalje stajao kod otvorenih vrata, da može bježati ako bude trebalo.

– Hoćete li mi reći? – zapitao je.

– Marlowe – rekoh. – Tražim čovjeka koji se zove Les Valentine.

– Vi ste policajac?

– Ne. Sreo sam Valentinea na kartanju, ostao s dva para, a on je imao fleš. Uzeo je priznanicu na pola soma i dao mi ovu adresu.

– A vrata? – zapitao je Victor. – Valjda su bila otvorena?

– Aha – rekoh. – Zapravo i jesu.

Victor je kimnuo. – Mogu li sjesti za svoj stol, Marlowe?

Ustao sam, maknuo se, a on je sjeo.

– Mislim da bih mogao malko trgnuti – rekao je Victor. – Hoćete li se pridružiti?

– Može – rekoh. Izvukao je onaj jeftini viski iz ladice i nasuo ga u dvije papirnate čašice. Gucnuo sam malo. Imao je okus kao neko sredstvo protiv šuge. Victor je svoga slistio i nasuo novu količinu u čašicu. Potom se zavalio u stolac i pokušao djelovati opušteno. Dok je izgledao tako opušteno bacio je hitar pogled prema ormaru. A onda je opet pogledao mene.

– Baš smiješno – rekao je. – Ja poznajem Lesa Valentinea.

– Nevjerojatno.

– Pa, zapravo i nije nevjerojatno. Obojica smo u istom poslu. Snimamo dosta radnih fotografija za film, reklamnih fotografija, i tih stvari. Također, bavimo se i visokom modom.

Prešao sam očima po uredu.

– Hej – uskočio je. – Ne treba bacati novac na šminkersku vanjštinu, shvaćate? Obavi se posao, što će vam vanjski sjaj, znate, onaj holivudski bljesak.

– Da, vidim da se tome zbilja niste posvetili – rekoh. Promučkao sam još malo viskija u ustima. Ako ga već moram popiti, isprat ću usput i rupe po zubima. Viktor očito s time nije imao problema. Već je točio i treće punjenje. Možda je bio čvršći no što je izgledao.

– Dakle, kao što rekoh, poznajem Lesa. Dobar fotograf.

– A gdje je sada? – zapitao sam.

– Čuo sam da je negdje izvan zemlje – odgovorio je Victor.

U to sam povjerovao kao što sam vjerovao da pijem Chivas Regal.

– Radi nešto za vladu. U Kini, mislim.

Zavalio se i onjušio viski, nonšalantni frajer, baš mu je lijepo, pijucka lagano s tipom koji mu je provalio u ured. Bio je autentičan poput starletina osmijeha.

– Poznate li fotomodel Sondru Lee? – zapitao sam. – Sonny? Naravno, svaki fotograf poznaje Sonny. Ona je glavni model na obali.

– Jeste li je snimali?

– Ah, ne, nikad nisam imao tu čast. Mislim, imao sam neke dogovore, ali znate kako je to, Marlowe. Ja imam svojih obaveza, ona svojih. Nikad se nismo uspjeli dogovoriti.

– Čak ni kad je bila mlada? – rekoh. Nisam znao kamo idem. Samo sam htio da se stvari kreću. Nešto bi moglo iskrsnuti.

Odmahnuo je glavom. – Kad je ona bila mlada, prijatelju moj, ja nisam bio u tom poslu. Sonny više nije curica, da znate.

Kimnuo sam i ubacio novi mali gutljaj u usta, prokrijumčarivši ga nekako sa strane. I dalje je bio odvratan.

– A što je s Mannyjem Lipshultzom? – rekoh.

Ako se i začudio, ničim to nije pokazao. Lagano je napucao usne i pogledao u kut sobe. Potom je odmahnuo glavom.

– Ne, ne znam Mannyja Lipshultza — rekao je. – Ali ima zgodno ime.

I s time sam se složio. Sve je bilo jako zgodno. Pogotovo smo on i ja bili zgodni, baš jedan par zgodnih muškaraca koji provode ugodno poslijepodne lažući jedan drugom.

13

Došao sam do Zapadne avenije, sjeo u auto i pričekao. Pokušao sam smisliti što bi valjalo učiniti. Znao sam da bih trebao pratiti tipa koji nije čovjek za kojim tragam, ali on je u svom uredu imao sliku Sondre Lee, u zgradi ispred koje je čovjek za kojim tragam krivo parkirao. Za to i nije bilo nekog osobitog razloga, osim što je tip bio potpuno lažan. Kad udeš u svoj ured i tamo zatekneš neku protuhu, nećeš s njim sjesti i pijuckati. Dići ćeš uzbunu.

Nakon dvadesetak minuta čekanja, Victor se pojavio iz svoje poslovne zgrade i pješice krenuo niz Zapadnu. Pričekao sam dok nije skrenuo iza ugla i kad je skrenuo nadesno u Sunset, izašao sam iz Oldsa i krenuo pješice za njim, usporivši malo kad sam došao do Sunseta. Prešao sam na južnu stranu Sunseta i krenuo prema zapadu. Victor je bio s druge strane ulice, možda pedesetak metara ispred mene. Hodao je nekako kradomice, ali je to vjerojatno bilo instinktivno. Nije se osvrtao. Na pola puta do slijedećeg bloka ušao je u bar zvan Zeno's. Pustio sam ga da se smjesti, a onda sam i ja ušao i uvukao se u odjeljak kod ulaza. Konobarica se namrštila – jedan čovjek zauzima odjeljak za četvoricu.

– Ja sam bek ekipe Južne Kalifornije – rekoh. – Momci će mi se uskoro pridružiti.

– Danas su ovdje svi jako duhoviti – rekla je. – Hoćete li nešto popiti?

Naručio sam gimlet s dosta leda i pijuckao ga polako da otjeram okus Victorova smrtonosnog viskija. Victor je sjedio za šankom, na visokoj stolici, nagnut nad nekim pićem koje je, sudeći prema onom viskiju, moralo vjerojatno mirisati poput starog čistača za lulu.

Na rubu barskog stolca sjedila je blondina u vrlo kratkoj suknji, prekriženih nogu, nagnuta prema njemu. Imala je zeleno sjenilo za oči i jarkocrveni ruž za usne, a crvenozelena bluza s prorezima joj se malo raširila kad se nagnula naprijed. Osim njih u baru je bila još samo jedna postarija ridokosa s velikim prsima zaslužnjenim u bijelom džemperu sa šljokicama koji se opasno istanjio na laktovima. Pila je Manhattan koktele i dok sam je promatrao barmen joj je donio jednoga i glavom pokazao prema Larryju Victoru. Prihvatila ga je, kimnula zahvalno Victoru i zagnjurila se u čašu. Larry joj je s dva prsta na čelu odzdravio i sav se posvetio svojoj Blondi.

A Blondi je to od njega i tražila. Nisam je mogao čuti, ali je po žestini njenih kretnji i brzini kojom je micala usne bilo jasno da je ljuta kao vrag. Victor je samo kimao glavom i nešto mrmljao.

Unutrašnjost bara Reno's bila je obložena lažnom borovinom s nešto bikovskog rogovlja na zidu, te nekim starim pretiscima slika Frederica Remingtona. Nije baš bilo jako svijetlo i vanjsko blještavilo sunca Južne Kalifornije cijelu je atmosferu činilo još mračnijom. Bilo je prilično svježije, a vjerojatno bi bilo i tiho da ona crvenokosa nije neprekidno šopala glazbeni automat. Hladan bar za vrućeg popodneva zna katkad biti vrlo ugodno mjesto.

Blondina je iz svoje torbice izvadila nešto nalik na fotografiju i gurnula je prema Victoru. On je iz džepa izvukao naočale bez okvira i nataknuo ih da pogleda sliku. Već nakon letimičnog pogleda hitro ju je prekrpio dlanom i s očitom nervozom pogledao oko sebe. Potom je gurnuo sliku plavojci, skinuo i spremio naočale. Blondina je uzela fotografiju i vratila je u svoju torbicu. Razmjena vjerojatno nije trajala više od dvadesetak sekundi, ali mi je, kad je onim svojim naočalama bez okvira pogledao po baru, postalo jasno što me kod njega mučilo. Ako se izuzme kosa, izgledao je baš kao Les Valentine s one slike. A kosa se može srediti.

Victor je naglo ustao, tresnuo desetaka o šank i izjurio iz bara kao čovjek koji zauvijek napušta svoju ženu. Blondina je samo buljila za njim. Ustao sam i krenuo za Victorom, pazeći da plavojci ne zapnem za oko. I ona bi me mogla podbosti svojim grudnjakom.

Bio je već gotovo došao do Zapadne kad sam izašao iz bara. Kad je stigao do svog auta iza ugla zgrade gdje mu je bio ured, ja sam već sjedio u Oldsu s upaljenim motorom. Krenuo je na zapad po Sunsetu, sve dok kod Venice Boulevarda nije ušao na autoput. Bilo je podne i promet nije bio jak. Puštao sam da uvijek dva do tri automobila budu između mene i Victora, a povremeno bih promijenio i stazu. Nije mu bilo ni nakraj pameti da bi ga netko mogao pratiti, a imao je sada i drugih briga u glavi. Mogao sam ga slijediti i s iluminiranim vrtuljkom.

Pratio sam ga do obale. A kad je skrenuo u usko parkiralište iza kućice okrenute prema moru, nastavio sam dalje i parkirao ispod masline, između dvije kante za smeće i natpisa, Privatno parkiralište, To vrijedi i za tebe. Vratio sam se do kućice na obali, okružene

sličnim drvenim zdanjima, s automobilima na stražnjem prilazu. Nekoć je netko duž ovog puta posadio masline, pa su tu i tamo, gdje ih slani vjetar nije uništio, rasle zakržljale i nakazne, smeteći tlo sitnim crnim plodovima, nalik kozjem izmetu. Oštar vonj njihova lišća miješao se s mirisom mora i mirisima kuhanja, a ispod svega toga se probijao snažan, neodređen smrad raspadnutog smeća iz pretrpanih kanti koje su se borile za prostor s parkiranim automobilima.

Iza Victorove kuće, na maloj cementiranoj stazi koja je vodila do prednjeg ulaza, nalazio se poštanski sandučić. Na njemu je pisalo, Larry i Angel Victor. Prošao sam još pored dvije kuće i pronašao usku cementnu stazu obraslu korovom, kojom sam se probio do mora, gledajući sada kuće s prednje strane. Ispred kuća se pružala staza uz more, zatim plaža, a onda golemi, vječno uzbibani, Tihi ocean.

Dvije kuće niže, Larry Victor je sjedio u naslonjaču na prednjem trijemu svoje kuće, s nogama dignutim na ogradu. Pored njega je bila crnokosa i crnooka mlada žena, sa slike na njegovu stolu. Imala je na sebi jednu od onih prostranih havajskih haljina i male bijele natikače s visokom petom; pustila je da joj se haljina digne malo iznad koljena dok je noge podigla pored Victorovih. Pili su meksičko pivo iz boce i držali se za ruke. Bio je to kućni prizor kakav osiguravajuće kompanije koriste da bi vas uvjerile kako će vam lijepo životno osiguranje život učiniti sigurnim. Stajao sam iza velikog grma geranija, iza ugla susjedne kuće, i promatrao.

Sveprisutni Marlowe, vidi sve, ništa mu ne promiče. Cura se nagnula i poljubila Victora, a poljubac se produžio i rasplamsao. Kad je poljubac i klinč koji je uslijedio napokon završio, Victor je očito već automatskom kretnjom popravio kosu. Nasmiješio sam se. Tako, dakle. Les Valentine s novom kosicom.

14

Vratio sam se u Springs u vrijeme za kasnu večeru, koju mi je Tino pripremio u kuhinji. Linda je bila u Racquet Clubu i vratila se kući tek kad sam završavao sa salatom. Tino je inzistirao da se servira iza jela.

– Tako treba, gospodine Marlowe – rekao je Tino. – U Springsu svi tako rade.

– Svi osim mene, Tino – rekoh. – Ja salatu jedem prije jela.

Tino je odmahnuo glavom. – Gospođa Marlowe je rekla da vas nikada nećemo uljuditi, gospodine Marlowe.

– Uljudujem se koliko mogu.

– I ovako ste jako dobri, gospodine Marlowe. U tom trenutku je ušla Linda.

– Oh, dragi – rekla je. – Eto te kod kuće nakon napornog cjelodnevnog tabananja. Baš lijepo.

Prišla je i lagano me poljubila. Po dahu sam osjetio da je pila.

– Želite li i vi večerati, gospođo Marlowe?

– Ne, Tino, molim, samo veliki viski sa sodom i ledom. Linda je sjela preko puta mene. Tino joj je donio piće. – Jesi li otkrio danas nešto vrijedno, dragi?

– Pronašao sam Lesa Valentinea – rekoh.

– Oh, kako uzbuđljivo! Sigurna sam da će to iskupiti tvoj nedolazak u klub na večeru s Mousy i Mortonom.

– U potpunosti – rekoh. – Ni Myrna Loy to ne bi bolje shvatila.

– Nemoj biti prost, dragi. Gadno si me prešao, da znaš.

– Znam – odvratio sam. – I žao mi je. Ali meni ne trubi sirena za prestanak radnog vremena.

– A to sam znala kad sam se udavala za tebe – dodala je Linda.

Tu više nisam imao ništa za dodati. Pustio sam da to prođe.

– Bilo bi ohrabrujuće, dragi, kad bih ponekad osjetila da si zanemario posao kako bi mogao biti sa mnom.

– To je jedini način da budem s tobom – rekoh. Tvoj stari ima oko sto milijuna dolara. Ako počnem zanemarivati svoj posao da bih bio s tobom, uskoro ću ležati okolo i čupkati vlastite obrve.

– Kakva si ti budala – rekla je Linda.

– Vjerojatno – odvratio sam. Linda je opet srknula piće.

– Pa zar ne želiš biti sa mnom? – zapitala je.

– K vragu, u tome i jeste stvar. Naravno da želim biti s tobom. Htio bih stalno biti u krevetu s tobom, piti koktele pored bazena, pomagati ti u slaganju tih tvojih drangulija. Ali na što ću biti nalik ako prihvatim sve to? Možeš mi staviti malu dijamantnu ogrlicu i izvesti me u šetnju.

Linda je ustala i okrenula se s dopola ispijenim pićem u čaši. Učinila je dva koraka prema vratima, stala i bacila čašu prema slivniku. Promašila je, čaša je tresnula u ormar i rasprsla se po sagu. Okrenula se i pala mi u krilo, pritisnuvši usne o moje.

– Bitango jedna – rekla je, jedva mičući usnama. Nepopravljiva bitango.

Podigao sam je i krenuo prema spavaćoj sobi. Ponekad je dobro biti lovaran. Tino će očistiti krhotine.

Lindu je ujutro boljela glava, pa smo ostali u krevetu, pili sok od naranče i kavu, čekajući da glavobolja mine.

– Previše viskija – rekoh.

– Ma kakvi – odvratila je Linda. – Bila sam na jednom mirnom primanju, popila dva majušna pića i došla pospana kući... ali, eto, nije bilo baš puno spavanja.

– Da, to sam primijetio – rekoh.

Tino je tiho zakucao na vrata i ušao s doručkom na poslužavniku.

Naglo je okrenula glavu.

– Ah, gospođo Marlowe – rekao je Tino s osmijehom. – Gospodin Marlowe će sigurno pojesti svoj dio i većinu vašeg.

Tino je odložio poslužavnik na moju stranu kreveta i izašao. Bacio sam se na posao da dokažem kako je bio u pravu.

– Kako samo možeš, životinjo jedna – rekla je Linda.

– Ogladnio sam od vježbanja. Korisnog kućnog, cjelonoćnog vježbanja.

Ne gledajući, Linda je pružila ruku, pronašla komad prepečenca i odgrizla mali komadić. Pažljivo je žvakala. Onda se opet polako spustila na jastuk, nepomično ležeći.

– Sinoć si rekao da si pronašao muža Muffy Blackstone – rekla je tiho, ne otvarajući oči.

– Da. Živi u Venice, pod imenom Larry Victor. Ima fotografski studio u Hollywoodu.

– Sigurna sam, dragi, da će se gospodin Lipshultz vrlo ponositi s tobom.

– Ako mu kažem.

– A zašto mu ne bi rekao? – zapitala je Linda. Promatrao sam njen profil, uočavajući kako joj nježna vena kucka nad spuštenim kopcima.

– Izgleda da postoji i gospoda Victor.

Linda je okrenula glavu na jastuku, tako da mi je sada pokazala cijelo lice i polako otvorila oba oka.

– Ma je li moguće? – zapitala je. – Onaj mali, stidljivi kukac od čovjeka?

– U Los Angelesu nosi novu kosicu i hoda bez naočala. Pravi pastuh.

– Kosicu?

– Tupe, dugu plavu kosu, zagladenu unatrag – rekoh. – Odjeven je kao agent neke drugorazredne starlete. Posegnuo sam prema svom noćnom stoliću i dohvatio smotanu sliku Sondre Lee. Pružio sam je Lindi.

– Specijalizirao se za ovu vrst slika – rekao sam. Linda je pogledala fotografiju i hitro je prevrnula u krilo.

– Oh – izustila je. Onda je opet pažljivo pogledala sliku i malo je bolje promotrila. Obrve su joj se spojile u najljepši izraz koji sam ikad vidio. Iznova je proučila fotografiju.

– Grudi su joj bijedno male – rekla je – a ima i priličan trbuščić. Muškarci vole takve slike?

– Neki muškarci.

Pogledala me je i šutke odmaknula pokrivač. – Ja više volim uživo – rekoh.

Polako je kimnula glavom, očito zadovoljna odgovorom, i opet navukla pokrivač.

– Muffyn muž radi takve slike? – Na stotine – rekao sam.

– Kako si ih našao? – zapitala je Linda.

– Provalio sam u njegov ured. Nemoj nikome reći. Namrštila je nos.

– Moraš li to raditi? – zapitala je.

Nisam odgovorio. Uхватила me je za ruku.

– Da – rekla je. – Naravno da moraš. To je tako... – Aha – rekoh. – Zar nije?

Šutjeli smo na trenutak. Linda je opet pogledala sliku. – I zašto to ne bi rekao gospodinu Lipshultzu?

– Ne znam. Tako . . . on i ta druga žena . . . pratio sam ga do kuće. Bilo joj je drago što ga vidi... – slegnuo sam ramenima.

– Dobro, a što je s Muffy? – zapitala je Linda.

– Ne znam.

– Hm – prostenjala je.

Još jednom je pogledala sliku. Onda ju je odložila na svoj ormarić, okrenula se prema meni i zastala. Potom se okrenula natrag, pružila ruku i prevrnula sliku, a zatim se opet vratila meni.

– Nikad se nisam bolje osjećala – rekla je.

15

Počeo sam se osjećati kao ona kuglica u fliperu, bacan tamo-amozmeđu Poodle Springsa i Los Angelesa. Ovaj puta sam došao kroz Dolinu i dovezao se u Cahuengu. Hollywood Boulevard je izgledao kao i uvijek ujutro, poput kurve koja je skinula šminku.

Parkirao sam na bulevaru pored Wiltona i vratio se pješice do Zapadnog. U džepu sam imao sliku Sondre Lee. Bilo je vrijeme da porazgovaram s Larryjem/Lesom.

Kad sam ušao, onaj stari, debeli prdonja je već sjedio za svojim stolom u uredu za nekretnine. Stubište je i dalje vonjalo po staroj vlazi i mučnim životima. Vrata Victorova ureda nisu bila zaključana pa sam ušao. Njega nije bilo, ali nešto se tu ipak nalazilo.

Sjedila je u njegovu stolcu, tijela zabačena unatrag, ovješene glave, dok su joj ruke ukočeno visile. Posred čela vidjela se mala rupa, oko koje je meso bilo nabreklo i potamnijelo. Vidio sam krv, ali sam je mogao i namirisati. Već se vjerojatno osušila, u crnoj lokvi na podu iza nje. Usta je imala otvorena, a ukružene usne su se iskrivile u nakazan osmijeh izazvan samrtnim grčem, kojeg sam se u životu već nagledao.

Osjetio sam kako mi se želudac stišće. Pored mirisa osušene krvi, još uvijek sam u zraku mogao osjetiti slabašan trag baruta. Zatvorio sam za sobom vrata ureda, prišao bliže i zagledao se u lice mrtve žene. To sam lice već vidio, ali mi je trebalo nekoliko časaka da ga smjestim. Bila je to blondina koja se s Larryjem Victorom svađala u baru Reno's. Dodirnuo sam joj obraz. Koža je bila hladna. Pomaknuo sam jednu ruku. Bila je ukočena. Na podu iza nje nalazila se lokva osušene krvi.

Znao sam što mi je činiti, ali sam prvo otvorio ormar. Slika nije bilo. Pregledao sam i drugo – činilo se da je sve ostalo bilo na svom mjestu. Opet sam pogledao mrtvu plavojku. Duboko sam udahnuo i nazvao muriju.

Prvo su stigla dva zamjenika šerifa iz stanice San Vicente u Zapadnom Hollywoodu. Ušli su s uobičajeno umornim izrazima lica iza uobičajenih tamnih naočala. Jedan je otišao pogledati tijelo, a drugi se obratio meni.

– Jesi li nešto dirao? – zapitao je grubim glasom. – Telefon – rekoh.

– A zašto? – zapitao je glasom u kome se dalo naslutiti da ću morati smisliti neki zbilja jak razlog.

– Da bih vas nazvao – odvratio sam.

Kimnuo je. Prišao je i onaj drugi. – Mrtva je već duže vrijeme.

Prvi je zaroktao. – Da čujem tvoju priču – rekao je meni.

– Ja sam privatni detektiv – rekoh. – Došao sam posjetiti Larryja Victora.

– Privatno njuškalo? što ti kažeš na to, Harry? E, baš smo sretni. Dobijemo poziv, a s druge strane čeka privatni detektiv.

– Prava sreća – složio se Harry.

– Zašto si došao Victoru? – upitao je prvi policajac. – Zbog slučaja na kojem radim – rekoh.

– Imaš neku legitimaciju?

– Naravno. – Izvadio sam lisnicu i pokazao mu. Na dozvoli je još uvijek bila moja stara adresa iz Los Angelesa.

– Kakav je slučaj? – zapitao je Harry.

Odmahnuo sam glavom. – Nemojmo sada o tome rekoh. – Ionako ću sve objasniti detektivima. Nemojte da moram dvaput ponavljati.

– Ponavljat ćeš ti to onoliko koliko mi budemo htjeli, pametnjakoviću – rekao je onaj prvi policajac. – Na čemu radiš?

– Ovdje trenutno nema ničega po čemu bih mogao zaključiti da moj slučaj ima bilo kakve veze s vašim slučajem. Ako nešto bude, onda ću vam reći. No zasada nema ništa.

– Slušaj ti mene, genije – zarežao je prvi pandur. Nije tvoje da brineš o našem slučaju. O tome mi odlučujemo.

– Vi? – rekoh. – Pa vi ste momci iz obdaništa. Čim se pojave oni iz odjela za ubojstva, vi se vraćate na kazne za krivo parkiranje.

– E, dobro, lajavče – rekao je Harry. – Idemo, ruke na leda.

U taj čas ušao je Bernie Ohls, pušeći jednu od svojih lažnih cigara. Izgledao je kao čovjek koji je upravo dobro doručkovao, nakon poduže tjelovježbe. Bio je glavni istražitelj okružnog tužioca.

– Opet izazivaš poštene pozornice, ha, Marlowe? upitao je.

Dva šerifova zamjenika nisu baš zauzela stav mirno, ali su se vidno ukrotila. Harry je zastao s napola izvučenim lisičinama.

– Ohls – rekao je Bernie. – Iz okružnog tužilaštva. – Da, gospodine poručniče, znamo – rekao je prvi pandur.

Bernie se nasmiješio bez ikakva određena značenja i kimnuo prema vratima. – Mi sada preuzimamo – rekao je, a dva zamjenika su odmah izašla iz ureda. Ohls je prišao i zagledao se u mrtvu ženu. Bio je čovjek srednje visine, svijetle kose i jakih, žutih obrva. Imao je lijepe, bijele zube i mirne, svijetloplave oči. Ljudima se obraćao na onaj ugodni, policijsko lukavi način, uvijek malo previše opušteno da bi mu se moglo vjerovati. Sa njim su došla još dva tipa iz okružnog, obojica u civilu. Mene gotovo da i nisu pogledali.

– Izbliza – rekao je Ohls, gledajući leš. – Mali kalibar, vjerojatno specijalno punjenje, s većom izlaznom nego ulaznom rupom.

Jedan od one dvojice je rekao. – Liječnik stiže svakoga časa, poručniče.

Ohls je odsutno kimnuo. – Poznaš je? – zapitao me je.

– Ne – rekoh.

Digao je pogled i oštro me pogledao. – Nešto muljaš?

– Zasad ne – odvratio sam.

Opet je kimnuo. Pojavio se i liječnik, omanji, debeli čovjek u odijelu i vesti, s velikom cigarom u desnom kutu usta. S njim su ušla i dva tehničara i odmah počela oprašivati ured radi otisaka prstiju.

– Dođi – pozvao me Ohls, pa smo obojica izašli u uski hodnik.

– Da čujem tvoju priču – rekao je i zapalio cigaru otpuhnuvši samo jedan dim u tmurni hodnik.

– Imam slučaj nestale osobe u Springsu – rekoh. Trag me je doveo ovamo. Razgovarao sam s tipom u uredu, rekao je da mi ne može pomoći. Rekao je da pozna mog čovjeka, ali da je taj negdje otperjao i da se neće vratiti. Otišao sam, zavirio još tu i tamo, otkrio neke stvari koje nisu štimale i vratio se da opet porazgovaram s tipom. Vrata su bila otvorena. Ušao sam i našao nju.

– Momak se zove Larry Victor? – zapitao je Ohls. – Tako piše na vratima – rekoh.

– Znaš li gdje je sada?

– Ne znam – odgovorio sam.

– Pretpostavljam da mi ne bi otkrio ime svog klijenta kad bih te zapitao – rekao je Ohls.

– Bernie, čovjek u mojoj profesiji ne dospijeva daleko pričajući muriji sve o svojim klijentima, ukoliko baš ne mora – rekoh.

– A tko odlučuje da li mora? – zapitao je Ohls.

Slegnuo sam ramenima. – Već ćemo mi to riješiti rekao sam.

– Naravno – složio se Ohls. Izvadio je onu cigaru-varalicu iz usta, načas je šutke pogledao, a zatim bacio na pod i zgazio nogom.

– Bit ćemo u vezi – rekao je, okrenuo se i vratio u ured. Gledao sam neko vrijeme za njim, no meni ovdje više nije bilo mjesto. I stoga sam otišao.

16

– Sišao sam niz Zapadni i skrenuo na zapad po Santa Monica bulevaru, dobro pritišćući gas. Neće im trebati dugo da otkriju gdje živi Larry Victor, a onda će ga netko doći pokupiti. Htio sam stići prvi, premda baš i nisam znao zašto. Za dvadeset pet minuta sam stigao u Venice, a desna mi je noga već malko podrhtavala kad sam je napokon skinuo s gasa i izašao iz Oldsa iza Victorove kuće. Policijskog auta nije bilo na vidiku. Zaobišao sam kuću, ušao s prednje strane, prešao omanji vrt i zakucao na pomična staklena vrata. Tamnokosa mlada žena koju sam prije vidio s Victorom, prišla je vratima i malo ih odškrinula. – Da? – rekla je.

– Marlowe – rekoh. – Hitno trebam Larryja Victora. Nasmiješila se i malo više otvorila vrata.

– Udite, gospodine Marlowe – rekla je. – Larry nam priprema piće u kuhinji. Hoćete li nam se pridružiti?

– Svima će nam ubrzo dobro doći neko piće – odvratio sam. – Recite Larryju da je hitno.

Dok sam govorio, iz kuhinje se pojavio Victor s vrčem i dvije čaše. Pogledao me je.

– Što vi, dovraga, ovdje radite? – zapitao je.

– Nemam vremena za objašnjavanje – rekoh. – Morat ćete mi vjerovati na riječ. U vašem uredu je mrtva žena, Victore, a murija je na putu.

Angel je raširila oči. Victor je upitao. – Mrtva žena? – Dodite, idemo s mojim autom. Angel, recite policajcima da ne znate gdje je. – Oboje su bili ukočeni. Uhvatio sam Victora ispod ruke.

– Ili ja, ili duga noć u zatvoru – rekoh. – Angel, sklonite čaše i piće. Vratit ćemo se.

Povukao sam Victora i krenuo prema izlaznim vratima.

– Larry! – povikala je Angel za nama. – Nazovi me!

– Maknite te dvije čaše – rekoh. Strpao sam Victora u auto, pa smo odjurili Lincoln avenijom i Venice bulevarom u pravcu istoka.

– Što se to, dovraga, zbiva, Marlowe? – zapitao je Victor. Ponudio sam ga cigaretom. Uzeo ju je i zapalio električnim auto-upaljačem. Kola su se ispunila mirisom koji ispuštaju cigarete samo kad ih se pripali auto-upaljačem.

Duboko je povukao dim i ispustio ga u dva mlaza kroz obje nozdrve.

– Hajde, recite što se dogada – ponovio je. Sve sam mu ispričao.

– Ja je nisam ubio – rekao je Victor. – Ne znam čak ni što je radila u mom uredu.

– Ali ste je poznavali – rekao sam.

– Ma nemojte mi reći.

– To je blondina s kojom ste se jučer svadali u baru Reno's.

Victor me je pogledao. Otvorio je i zatvorio usta, kao neka tropska riba.

– Kako...? – zaustio je i stao.

– Slijedio sam vas – rekao sam.

– Slijedili ste me?

– Nema potrebe za ponavljanjem. Slijedio sam vas u Reno's, a nakon toga kući. Je li vam Angel žena?

– Da.

– A je li vam i Muriel Valentine žena?

– Muriel Valentine?

– Rekoh vam da ne ponavljate – odvratio sam.

– Tko je Muriel Valentine?

– Žena Lesa Valentinea. U njoj kući sam vidio njegovu sliku. Ako stavite naočale i skinete taj tupe, izgledat ćete baš kao on.

– Opet je načas zašutio, sišući cigaretu. Na kraju se počeo stvarati dugi, crveni žar, kao kad nekoliko ljudi puši jednu cigaretu. Zatresao je glavom, otvorio prozor od auta i bacio gorući opušak na cestu. Podiglo se nekoliko iskrica. Osjećao sam na sebi njegov pogled.

– Što vi, zapravo, hoćete? – zapitao je sumornim glasom.

– Jesam li vas zvao Larry ili ne? Nije odgovorio.

– Jeste li zakonito oženjeni s Angel? I dalje nije odgovarao.

– Zaista uživam u razgovoru sa samim sobom – rekoh. – Bez lukavih primjedbi, bez laži, samo umirujući zvuk vlastitih pitanja. – Izvukao sam iz džepa sliku Sondre Lee, skinuo gumicu i odmotao je jednom rukom dok sam vozio. To nije bilo ništa u usporedbi s operacijom mozga.

– Pretpostavljam da ste je snimili kad je tek počinjala – rekoh. Pružio sam mu sliku. Prihvatio ju je, i dalje šuteći. A onda je zastenjao. – Isuse bože, Marlowe.

- E, pa da čujemo onda – reko.
- Isuse Kriste – opet je ponovio.
- Stvari se ruše – nastavio sam. – Zbog ubojstva. Sve ste lijepo smislili, uredili i spakirali, a sada se dogodilo ubojstvo i sve će se otkriti.
- Što da radim? – dahnuo je Larry.
- Ispričat ćete mi što se zbiva – reko. – Možda bih nešto mogao smisliti.
- Policija zna za mene? – zapitao je.
- Ja im ništa nisam rekao. Kad sam ih ostavio, imali su samo leš u vašem uredu.
- Bili ste tamo?
- Našao sam tijelo.
- Sad smo vozili na sjever, prema Sepulvedi. – Vi?
- Uvijek spremni Marlowe – reko. – Otišao sam tamo da bih s vama porazgovarao jeste li Larry Victor ili Les Valentine. Ovdje sam vas zvao Larry. Vrata su bila otvorena, ona je bila unutra. U vašem stolcu. Netko ju je napucao iz blizine s pištoljem manjeg kalibra.
- A tu ste sliku uzeli iz mog ormara?
- Ne, uzeo sam je prošli put. Sada vam je ormar bio prazan.
- Nije bilo slika?
- Ne.
- Mogu dobiti još jednu cigaretu? – zapitao je.
- Dao sam mu cijelu kutiju. S desne strane je bilo Von samoposluživanje. Parkiralište je bilo puno automobila i žena s kolicima za kupnju. Skrenuo sam s ceste i parkirao među njih.
- Victor je zapalio cigaretu. Vratio mi je kutiju, koju sam odložio na policu.
- Čime se bavite, Marlowe? Vi ste ucjenjivač? Odmahnuo sam glavom.
- Privatni detektiv. Unajmili su me da vas pronadem.
- Tko? Muriel?
- Lipshultz – reko.
- Oči su mu se raširile. – Lippy? Kimnuo sam.
- Radi priznanice? – Aha.
- Htio sam dignuti nešto love — rekao je. Nisam ništa rekao.
- Otkrili ste užasno mnogo, užasno brzo.

– Znatiželjan sam frajer – odvratio sam. – Htjeli ste dignuti lovnu da zbršete iz Springsa?

– Aha. Iz Springsa, od Muriel, njenog starog, svih njih.

– Oženjeni ste s Angel?

– Aha.

– Prije ili poslije Muriel?

– Prije.

– Zgodno – reko. – Dajte da pogodim. Negdje ste sreli Muriel, možda na nekom snimanju.

– Aha.

– Pa naravno – nastavio sam. – Zvoljela vas je, a vi ste vidjeli da vam se odjednom smiješi velika hrpa, nakon što ste čitav život plesali za sitnu paru.

– Ne, ona je htjela da nastavim s fotografskim poslom. – I tako ste mislili gurnuti šapu u Murielino nasljedstvo – reko. – A kad bi dosta nagrabili, mogli biste kidnuti natrag u Los Angeles i nestati zajedno s Angel.

– Tako nekako – rekao je.

– Samo što niste uspješni doći do love.

Zatresao je glavom. – Ništa spomena vrijedno. Ni jedan pošten svežnjic.

– Onda ste se pokušali obogatiti u Agony Clubu i otkrili da ne možete pobijediti kuću.

– Ja mnogo kockam. I dobar sam. Mislim da je igra bila namještena.

– Naravno – reko. – Inače bi oni mogli zatvoriti dućan. To mi je poznato. Takve naivce kao što ste vi sreću samo pedeset do sto puta na dan.

– Dosta i dobivam.

– Više no što gubite?

Nije odgovorio. Odvratio je pogled prema užurbanim nabavljačima hrane na parkiralištu, koji su razmišljali hoće li za večeru pripremiti gulaš ili janjeća rebarca. Nisu se opterećivali s mrtvacem u vlastitom uredu. Napokon je progovorio, ne gledajući me.

– Kako to da ništa niste rekli policiji? – Što bih imao od toga? – zapitao sam.

– Pa zar niste ispravni građanin koji poštuje red i zakon?

- U razumnoj mjeri.
- Zašto im onda niste rekli? Zašto bježite sa mnom iz Hollywooda pred policajcima?
- Jer sam romantičar – rekoh.
- Što ste?
- Jučer sam vas vidio s Angel. Djelovali ste sretno. Zurio je u mene.
- Vi ste zbilja neki posebni čovjek, Marlowe – rekao je.
- A i cijene su mi razumne – odvratio sam.

Sunce se premjestilo na zapad, prema plaži i dosta se spustilo, tako da su se sjenke na parkiralištu izdužile i nagnule. Potrošačko mnoštvo se prorijedilo, jer su domaćice odjurile kući i počele pripremati večeru da je iznesu na stol prije no što mušić strusi treći Manhattan. Prve kolone ljudi koji su se vraćali s posla počele su usporavati promet prema Sepulvedi, krećući na sjever prema Zapadnom Los Angelesu i Dolini. Victor je brstio moje cigarete kao koza djetelinu. Iz džepa sam izvukao lulu, napunio je i odmah zapalio, oslonivši se napola o sjedalo, napola o vrata.

– Ja je nisam ubio – rekao je Victor.

– Dobro, zasad recimo da je tako. Recimo da ste samo prevrtljivi klippan, bigamist, okorjeli kockar, pornograf i žigolo, no recimo da mi ne djelujete kao ubojica. No recite mi onda kako se zatekla u vašem uredu, za vašim stolom, s rupom od metka na čelu.

– Prilično ste grubi, Marlowe.

– Bogme jesam, ali kako će tek biti grubi u stražnjoj sobi palače pravde kad murijaši sjednu oko vas i podignu noge na stol.

– Ako me nađu – rekao je.

– Nađu? E, stari moj, ja sam vas našao za tri dana zbog obične pozajmice. Mislite li da vas murija neće naći kad se radi o ubojstvu? Mislite li da sam ja bio jedina osoba koja vas je vidjela kako se s njom svadate u baru? Kako se uopće zvala?

– Lola. Lola, a prezime ne znam. Jedva sam je poznavao.

– Zbog čega ste se svadali?

– Bila je pijana.

– Zbog čega ste se svadali?

– Nekoć sam hodao s njom – odvratio je Victor.

– Aha, ali prezime ne znate.

Slegnuo je ramenima. – Ah, Marlowe, znate kako je.

– Ne – rekoh. – Ne znam.

– Čovjek sretne u životu mnogo takvih breskvica, legne s njima u krevet, a one onda misle da je stvar mnogo ozbiljnija nego što jeste.

– Ali opet nije tako ozbiljna da bi vam rekla prezime, primijetih.

– No dobro, možda mi je i rekla, k vragu, ne sjećam se baš svakog imena, jel' tako?

– E, ovoga ćete se sjetiti, druškane, jer vas inače vozim ravno u muriju.

– Isuse Kriste – opet je protisnuo. Strah se vratio. Ne, nemojte. Sjetit ću se, zvala se, no...

Pravio se da intenzivno razmišlja.

– Zvala se Faithful, Lola Faithful. Mislim da je nekad malo plesala.

– Lola Faithful, ha? – rekoh.

– Da, to joj je vjerojatno bilo umjetničko ime, ali se tako izjašnjavała kad sam se s njom sastajao. Kunem se Bogom.

– I sad je bila ljuta jer se više niste viđali?

– Da – složio se Victor. – Baš tako. Bila je ljuta kao vrag, Marlowe.

– Koliko ste već oženjeni s Angel? – Tri godine i... sedam mjeseci.

– A s Lolom ste prekinuli prije toga?

– Pa jasno, dovraga, što vi mislite kakav sam ja čovjek?

– To ne želim znati.

– Pa da – nastavio je Victor. – Prekinuo sam s Lolom mnogo prije vjenčanja. Dao sam joj nogu, čim sam počeo hodati s Angel.

– Hm, hm – zamumljao sam. – Tako dakle, pred četiri godine ste škartirali Lolu Faithful, a ona vam se, ima tome par dana, baca u baru u zagrljaj i počinje urlati zašto ste je ostavili, ha?

– Razočarala se, Marlowe, što ja tu mogu.

Pućnuo sam malo u lulu i, zaškiljivši, pogledao ga kroz dim. – Čuo sam da mornari pričaju bolje priče filipinskim konobaricama – rekoh.

– Dobro, ako mi ne vjerujete, zašto dovraga sjedite ovdje sa mnom?

– Zbog dvije, možda tri stvari – rekoh. – Prvo, niste taj tip. Jeste prevarant i varalica, čovjek koji stalno smišlja neke sitne varke. Ali, mislim da niste građeni od materijala potrebnog da bi se ubio čovjek.

– A vi, koji ste tako opasni, jeste li već nekoga ubili? zapitao je Victor.

– Drugo – nastavio sam. – Zašto biste je ubili u svom uredu i tamo ostavili, ne zaključavši čak ni vrata? Time bi pozvali muriju da vas pokupe i optuže za ubojstvo.

– Aha – rekao je. – Tako glup ipak nisam.

– To ćemo tek vidjeti.

– Spomenuli ste tri razloga – rekao je Victor. – Koji je treći?

Izvukao je posljednju cigaretu iz kutije, zgužvao je i bacio kroz prozor. Onda je pritisnuo auto-upaljač i pričekao da iskoči.

– Kao što rekoh, ja sam romantičan.

Victor se okrenuo prema meni. – Nisam je ja ubio, Marlowe. To mi morate vjerovati.

– Nema potrebe – rekoh. – Za sada ćemo postaviti jednu radnu hipotezu. Možete li se negdje skloniti?

– Kako bi bilo kod vas? – zapitao je.

– Kod mene je pretrpano – odvratio sam.

– Ma da, ali meni ne treba baš mnogo prostora.

– Sve smo zauzeli ja i moja žena – rekoh. – Vi niste pozvani.

– Isuse, Marlowe, nemam mjesta gdje me murija ne bi našla.

– Znaju li za Muriel? – zapitao sam

– Ma kakvi, Isuse, nitko ne zna za Muriel.

– Otidite tamo – rekoh.

– Kod Muriel?

– Zašto ne? Ona vam je žena, bar tako misli. To je vaša kuća.

Odmahnuo je glavom. – To je njena kuća – rekao je. Njena i od njenog starog.

– Radije biste proveli noć oslonjeni o zid u goloj ćeliji? Victor je šutio. Cigareta mu je dogorijevala među prstima. Pažljivo je povukao još jedan dim da se ne opeče.

– Kako ću stići do tamo? – Odvest ću vas.

– Sve do Poodle Springsa?

– Ja živim tamo – rekoh. – To mi je usput.

– Živite u Springsu?

– Naravno – odvratio sam. – Pogledajte mi liniju brade, plemeniti nagib prema vratu.

– Marlowe, za boga miloga, jeste li vi onaj koji je oženio kći Harlana Pottera?

– Ona je oženila mene – rekoh.

– Bogati, pa mi živimo gotovo u istoj ulici. – Svijet je malen – složio sam se.

18

Većinu puta smo se vozili šutke. Victor bi otprilike svakih petnaest minuta izjavio kako želi cigaretu. Kad smo prešli Bakersfieldov prečac rekoh mu. – Pričajte mi o Murielinu ocu.

– Claytonu Blackstoneu? – čuo sam kako Victor uzima zrak i ispušta ga kroz nos.

– Aha.

Sunce je sada već zašlo i put se probijao kroz praznu pustinju poput slabašne trake osvijetljene farovima.

– Bogat je – izdahnuo je Victor.

Pričekao sam, dok se cesta namatala ispod nas pod postojanim svjetlom.

– Bogat i zao – nadopunio se Victor.

– Tako se i postaje bogat – rekoh.

– Obogatio se na razne načine – nastavio je. – Nisu baš svi bili zakoniti.

I dalje sam čekao.

– Zapravo, uglavnom su bili nezakoniti. No ta su vremena prošla i sad je pripadnik gornje klase, a kći mu je princeza.

– Ovo je velika, gruba zemlja – primijetio sam. – Takve stvari se stalno događaju.

– Da, ali ne meni.

– Sami ste krivi – rekoh, tek tako da se nešto kaže.

– Backstone je pravo bogatstvo stekao s kockarnicama na brodovima stacioniranim na pučini, izvan granice od tri milje – rekao je Victor. – Tada si na njima mogao dobiti što god si htio. Karte, kocke, rulet, konjske kladionice, sobe za privatne igre. Mogao si dobiti cure, cugu, marihuanu i koku, i to još dok ovi sveučilištarci nisu za nju ni čuli.

– Znam – rekoh – vozili su ljude s taxi-čamcima iz pristaništa u Bay Cityju.

– A sada je vlasnik banaka, hotela, klubova i restorana, svih mjesta gdje se mlati lova. No još uvijek je okružen raznim propalitetima.

– Jesu li opasni? – zapitao sam.

– To su tipovi koji će čovjeku izbiti zube, a onda ga ubiti jer ne može neke riječi dobro izgovoriti.

– Povezan je s Agony Clubom?

– Ne, to vodi Lippy – odvratio je Victor.

– Lippy je rekao da mu je šef neki tip koji se zove Blackstone, a da taj Blackstone nema milosti kad su računi u pitanju.

– Isuse – rekao je Victor. – To nisam znao. – Protrljao je nadlanicama oba oka. – E, pa stari Clayton me neće kačiti dok sam oženjen njegovom kćerkom.

– Ukoliko nije saznao da ste oženjeni i s Angel – rekoh.

– Isuse Kriste, Marlowe.

Iz mraka je iskrslo skretnište za Poodle Springs. Skrenuo sam u još dublju tamu pustinske ceste. Povremeno bi iznad kanjona zatreperilo poneko svjetlo, gdje je nezakonito podignuta neka nastamba i gdje su ljudi radili ono što već pustinski naseljenici rade. Osjećao sam se milijun milja daleko od svega, ništa bliže civilizaciji nego zvijezdama koje su hladno svjetlucale iznad mene. Sam u tami, slušao sam plačnu litaniju slabića koji je pokušavao biti previše udvoran.

– Kako se slažete s Blackstoneom? – upitao sam.

– Ne može se slagati s tipom kao što je Blackstone rekao je Victor.

– Ili te trpi ili ne. Mene trpi jer sam ja vlasništvo male Muffy.

Zamijetio sam prizvuk ogorčenja koje je nagrizzalo njegove riječi poput gorke, nezrele naranče.

– Meni to izgleda ovako – rekoh. – Lippy vas treba jer mu dugujete novac. Policija vas treba jer ste mogli ubiti Lolu Faithful. Blackstone vas trpi, ali ako dozna za Angel, mogao bi vam malko provjetriti lubanju.

– Aha – rekao je Victor. Ruke je stisnuo ispod brade i zabljuje se u vlastite palce. – Ne brinem se za sebe, Marlowe. Ali, moramo zaštititi Angel.

– To mi je jasno – rekoh. – Shvatio sam to čim sam vas upoznao, čovjeka koji je čitav život proveo u dugom, neprekidnom nizu samopožrtvovanja i brige za druge.

– Tako mi svega, Marlowe, tu curu zbilja volim. To je možda jedino biće koje sam ikada volio. Momci bi se vjerojatno smijali da od mene čuju tako nešto, no ja ću se odmah prijaviti ako će to njoj biti od neke pomoći. Ali ne mogu, jer ako Blackstone sazna za mene i Angel, ubit će i nju.

– No dobro, ukoliko uspijete zatamiti taj strasni samoprijegor – rekao sam – začepite labrnju i sakrijte se kod žene iz Poodle Springsa, dok ja nešto ne smislim . . .

Ostavio sam rečenicu da visi u zraku. Ni ja joj nisam znao završetak. Baš kao ni on. Bez riječi sam ga dovezao do Murieline kuće. Skinuo je tupe, spremio ga u pregradak u autu i umorno krenuo prema kući. Vidio sam kako je, dohvativši vrata, ispravio ramena. Ubacio sam Olds u brzinu i odvezao se prema kući koju sam dijelio s Lindom.

19

– Clayton Blackstone je vrlo ugledan čovjek – rekla je Linda. – Ne vjerujem u sve ono što ti je Muffyn muž ispričao.

Doručkovali smo pored bazena, u već sasvim pristojnoj vrućini pustinjskog jutra. U zraku se osjećao miris bugenvilije i čuo cvrkut ptica koje su se hranile ujutro prije gadnih vrućina.

– Pravno je pitanje je li on uopće njezin muž – rekoh. Mislim da prvi brak isključuje valjanost onih koji slijede. – Nasuo sam kave. – Doduše, nisam baš najjači u zakonu o bigamiji.

– Clayton Blackstone je tatin prijatelj – rekla je Linda. Obukla je neku svijetloplavu svilenu stvarcu, koja joj je skrivala vrlo malo čari.

– Ne znam gdje tata drži svoj novac – rekoh – ali ako ga imaš mnogo, poneka para može biti i prljava.

– Misliš da je moj otac bio nepošten?

– Nije to baš tako jednostavno.

– No dobro, što misliš?

– Mislim da je barem dopustio malo nepoštenja.

– Ma nemoj.

Došao je Tino i pokupio prazne čaše od soka.

– Taj Les, ili Larry, kakogod se već zvao, očito je žestoki kockar. Očito je i lovac na miraz. Očito je nepošten. Zašto ga onda štitiš? Zašto ga jednostavno ne izručiš policiji? – rekla je Linda. – Javi gospodinu Lipshultzu gdje je, a onda provedi neko vrijeme sa mnom, pijuckat ćemo gimlete, držati se za ruke i tako . . . raditi razne stvari.

– Osim toga, on to i ne razumije – rekoh.

– Les? Pa i kako će kad je običan crv, jer se inače ne bi ni doveo u takvu situaciju. – Lindine oči su se raširile od gadenja.

– On je ovisnik – primijetio sam.

– O drogama?

– Ne, o riziku. Vjerojatno jeste žestoki kockar i čitav život je pretvorio u kocku.

– Ali zašto bi, zaboga, to radio? Zašto bi netko imao takav odnos prema kockanju?

– Nije to kockanje – rekao sam. – To je rizik, opasnost od gubitka, tjelesni sokovi brže kolaju.

– On voli gubiti? – zapitala je Linda. Onaj bijesni pogled joj je nestao iz očiju, sad se samo lagano mrštila, pa joj se vodoravno,

iznad savršenih obrva, pojavila jedna lijepa bora. Nagnula se na naslonjaču prema meni, skupivši plavu bluzu u mali svežnjić oko vrata da bi zadržala privid pristojnosti, ali da bi i moje ruke zadržala na dopuštenoj udaljenosti.

– Ne, ali voli mogućnost gubitka – rekoh. – To ga uzbuđuje.

– I onda se kocka, upada u bigamiju, snima pornografske slike, a možda nekoga i ubije?

– Stvari znaju izbjeći kontroli – odvratio sam. – Sada postaje previše opasno. Više ne uživa. Sada je preplašen. Ali mislim da tu ženu u njegovu uredu on nije ubio.

Linda se opustila u naslonjaču i gricnula rub gornje usne, pogledavši me postrance, kutem očiju.

– Razmišljaš – rekoh. – Aha.

– Prekrasna si kad razmišljaš.

– Ti si tog čovjeka sasvim shvatio – rekla je Linda.

– Ja sam detektiv, gospođo. Sreo sam mnogo ljudi koji su bili u sosu.

– Možda si i ti poput njega. Možda i ti sve ovo radiš zbog opasnosti.

– Kao Larry Victor? Da uživam u opasnosti?

– Mora postojati neki razlog – rekla je Linda – zašto ne ostaneš kod kuće i pomogneš mi potrošiti deset milijuna dolara.

– Možda bih na onu ogrlicu mogao nakalemiti mali zlatni prstenčić, da me možeš nositi na svojoj krasnoj narukvici – rekao sam.

– Ah, zbilja si nemoguć. No na sreću, meni si sjajan.

– To znam – rekoh.

20

Vjetar iz Santa Ane je zapuhao Hollywoodom i rastjerao smog sve do Cataline. Nebo je bilo plavo kao razlićak, temperatura nešto ispod dvadeset, kad sam parkirao na Sunsetu i krenuo pješice do bara Reno's. Bilo je negdje oko podneva i većina kurvi je otišla na ručak. Sjeverno i istočno prema Pasadeni mogao se vidjeti snijeg na vrhovima San Gabriel planina.

Ušao sam u Reno's. Smrdjelo je kao da već duže vrijeme nisu očistili roštilj. Prišao sam šanku i sjeo za jedan kraj. Za drugim krajem su sjedila dva tipa u odijelima, zgrbljeni nad nekim notesom, a u pregratku, u kojem sam sjedio prije nekoliko dana, sada je sjedio neki sjedokosi čovjek u crnoj kaubojskoj košulji i šopao pićima postariju ženu oštih crta lica, koja je dala naslutiti da se nekada radilo o blondini. Nosila je žarkoplave, kose naočale ukrašene šljokicama. Stari je imao tako savršeno jednake zube da je bilo očito da nisu prirodni.

U prostoriji nije bilo nikog drugog. Barmen se lagano kretao iza šanka kao da ima više vremena od svih ostalih. Bio je visok, uzak čovjek, prilično ćelav. Pažljivo je po glavi rasporedio i uljepio pramenje crne kose, tako da bi sve izgledalo još gore. Zubi su mu bili žuti, a imao je boju čovjeka koji izlazi samo noću.

– Što ćemo, druškane? – rekao je.

– Viski – rekoh. – Čisti.

Skinuo je bocu s police iza sebe i napunio čašicu Old Overholtom, otkucao cijenu i odložio račun na šank ispred mene.

– Lola Faithful često dolazi ovamo? – zapitao sam. Barmen je slegnuo ramenima i krenuo niz šank. Izvukao sam iz džepa novčanicu od dvadeset dolara, savio je i ostavio na šanku ispred sebe poput nekog zelenog šatorčića. Barmen se vratio prema meni.

– Mislio sam da želite platiti – rekao je.

– Tako je – složio sam se.

Pogledao je dvadesetaka i ovlažio usne jezikom boje sirove oštrige.

– Lola Faithful često dolazi ovamo? – ponovio sam.

– Oh, Lola, naravno, nisam vas čuo prvi put. Ma, Lola stalno dolazi ovamo. Bogami, baš to radi. Dolazi ovamo.

Iskesio je svoje velike, žute zube, poput starog konja. Zurio je u dvadesetaka. Uzeo sam ga za krajićak i podigao vršcima prstiju.

– Što mi možete o njoj reći?
– Pije Manhattane – odvratio je.
– Ima li još nešto?
– Mislim da je nekoć bila jedna od onih plesačica sa skidanjem – rekao je.

– I ništa. To je sve što znam. Kimnuo sam glasom.
– A poznajete li tipa koji se zove Lariy Victor? – zapitao sam.
– Ne – rekao je barmen. Očima je pratio micanje dvadesetaka. – Samo je nekoliko stalnih mušterija, znate. Uglavnom su leteći. – Prestao je načas buljiti u novčanicu i pogledom zaokružio prostoriju.
– Hej – rekao je. – Hoćete li vi biti stalna mušterija?
– Les Valentine? – upitao sam. Odmahnuo je glavom. Pustio sam da mi dvadesetak padne iz ruku i aterira na šank ispred njega. Pokupio ga je dugim prstima, znalački savio i gurnuo u mali džepić tamnih popelinskih hlača. Potom je uzeo bocu viskija i dosuo u moju čašu.

– Kuća časti – rekao je.

Kimnuo sam, a on se otputio niz šank i počeo glancati čaše s nekim ubrusom koji bi bolje poslužio za druge namjene.

Čekao sam.

Ona dva tipa u odijelima su sklopili svoj notes i krenuli u bolji život. Stari u pregratku je dobro napredovao. Ženska se već napila i počela ga grliti. U bar je ušao neki dječak od desetak godina, Meksikanac.

– Glancanje cipela, gospodine? – zapitao je.

– Ne, hvala – rekoh.

– Hej, Chico – doviknuo je barmen. – Koliko puta sam ti rekao da se gubiš? – Krenuo je da zaobide šank.

– Gole mačke? – obratio mi se dečko.

Odmahnuo sam glavom.

– Može pljuga trave? Koka?

Barmen je došao s druge strane šanka i udario maloga krpom.

– Briši mali, tutanj.

Izvukao sam dolar iz džepa i pružio ga malom. – Evo ti – rekoh. – Hvala na pitanjima.

Klinac je uzeo novčanicu i odjurio prema vratima.

– Samo mi još jednom dodi, balavče, i završit ćeš u popravilištu, ja ti kažem.

Barmen se vratio za šank, odmahujući glavom. – Propalice – mrmlijao je.

Guckao sam viski. Barmen je izrezao nekoliko limuna i složio kriške u neku široku posudu.

Stari par u pregratku naručio je još jednu rundu. Ona mu je sad već glavu položila na rame, s poluzatvorenim očima i otvorenim ustima. Neka muha je polako kružila oko mokre mrlje gdje mi je stajala čaša. Spustila se odmah pored nje, podrhtavajući prozirnim krilima, a onda je sletjela i pokupila nešto tekućine, protrljavši zadovoljno prednjim nožicama. Progutao sam još jedan gutljaj viskija.

U bar je ušla crvenokosa žena, pogledala naokolo, ugledala mene i prišla šanku, te sjela dvije stolice dalje. Bila je to ona ista žena koja se zabavljala s glazbenim automatom dok se Lola svadala s Victorom.

– Bijelo vino, Willie – rekla je.

Barmen je iz hladnjaka ispod šanka izvukao velik vrč vina, napunio čašu i stavio je pred nju, na salvetu. Stavio je vrč u posudu s ledom, da mu bude pri ruci, otkucao račun i stavio ga na šank pored nje. Uzela je vino, pogledala ga na trenutak, a onda pažljivo ispila možda polovinu čaše. Spustila je čašu na šank ne ispuštajući stalak i pogledala barmena.

– Ah, Willie – rekla je. – Tebi se uvijek može vjerovati, zar ne?

– Naravno, Val.

Nasmiješila se i izvukla dugu, tanku cigaretu sa smeđim papirom, počela kopati po torbici, a onda se s cigaretom u ustima, pridržavajući je s dva prsta, okrenula prema meni.

– Imate li vatre? – zapitala je.

Izvukao sam iz sakoa kuhinjske žigice i u prvom pokušaju uspio jednu kresnuti palcem. Držao sam je mirno neko vrijeme, dok se ona nagnula naprijed i gurnula vršak cigarete u plamen. Duboko je udahнула i polako ispuštala dim dok se uspravljala.

Imala je crvenu kosu, tako žarku kakvu Bog nikad nije stvorio, ali vjerojatno samo jaču verziju originalne varijante. Lice joj je bilo blago, s borama oko kutova usana koje su se s godinama produbile u prave zagrade. Na sebi je imala sav mogući make-up. Nosila je lažne trepavice i zeleno sjenilo za oči, a usta je povećala debelim namazima ruža. Na vratu, iznad ovratnika, mogla se zamijetiti linija

gdje je prestajala kozmetika, a zbog podvoljka se nije moglo ustanoviti gdje prestaje brada a počinje vrat. Nosila je bijelu bluzu s nabranim ovratnikom i kratku suknjicu, dobro iznad koljena. Nokti su joj bili dugački i oštri, nalakirani istom žarkocrvenom bojom kao i usne. S ušnih resica su joj se njihala dva velika zlatna obruča. Čak i u mračnom baru mogao sam zapaziti lijepe okomite linije njene gornje usne i male, premrežene bore oko očiju.

– Vino, cigarete i dobar čovjek – rekla je. – Što se od života još može očekivati?

Popila je ostatak vina i glavom pokazala barmenu da joj napuni.

– Prve dvije stvari su zvučale sasvim u redu – rekao sam.

– Ne treba vam dobar čovjek? – Nasmijala se promuklim, hrapavim, muškim smijehom koji je završio teškim dahtanjem.

– Pa sigurno, ne treba vam muškarac – sopćući je smirivala smijeh. Napokon se zakašljala i otpila malo vina. Nasmiješio sam joj se za ohrabrenje.

– Kad bih barem i ja tako mogla reći – nastavila je. Lako je s vinom i cigaretama. Ali je davolski teško pronaći dobrog čovjeka.

Opet se nakašljala, popila gutljaj vina i uzela mali papirnati ubrus kojeg je dobila s vinom, te dodirnula usne. – A sam Bog zna koliko sam ih iskušala.

Vina više nije bilo. Pogledala je šankera, ali on je gledao stari par u pregratku.

– Willie – rekoh – dama ima praznu čašu. Stavi na moj račun.

Willie je bez komentara izwkao vrč s vinom. Otkucao je iznos i stavio ga pred mene.

– Hvala – rekla je. – Izgledate prefino da bi se motali po ovakvom mjestu.

– To sam baš ja htio reći za vas – primijetio sam. – Ma da, naravno – odvrtila je. – A odmah nakon toga ćete mi dati jednu veliku filmsku ulogu, jel' tako?

– Ostavio sam se filma prije nekoliko godina – rekoh. Mogao sam u ozrcaljenom baru vidjeti svoje lice. Imalo je nevini, glatki izraz kojota koji vreba kokoš.

– Izgledate kao tip koji zna srediti stvari ako želi.

– Bio sam ovdje prije nekoliko dana i vidio vas – rekoh. – Neki ljudi su se svađali... muškarac i žena, a vi ste se bavili glazbenim

automatom.

Val je popila još malo vina. Cigareta joj je u pepeljari dogorjela do čika koji se više nije mogao pušiti. Iskopala je još jednu iz torbice, a moja je žigica bila spremna. Marlowe, stari kavalir. Bio bih super sluga.

– Aha. Lola i Larry – rekla je. – Jesu li u zatvoru? Eto vidite, to je ono što sam govorila o muškarcima.

– Zbog čega su se svadali? – zapitao sam. Vina je ostalo još samo malo. Pila je kao da su četiri jahača Apokalipse videni već u Encinou.

Izvjestačeno je slegla ramenima. Sve je u nje bilo pretjerano, kao valjda neko utjelovljenje ženskog.

– Kako se ti zoveš, dušo? – Marlowe – rekoh.

– Jesi li se ikada zaljubio, Marlowe? – Ovog trena – rekoh.

– Gadno je kad se ljubav ohladi i svene kao sagnjile ruže. Onda smrdi.

– Lola i Larry? – zapitao sam.

– Da, pred mnogo godina. – Sporox znalački je odmahнула glavom.

– Dao joj je nogu.

– A zbog čega su se točno svadali onog dana?

– Nešto je znala – rekla je Val. – Pretpostavljam da se htjela namiriti.

Ispila je.

– Prezrena žena – rekla je tiho. – Bile smo stvorene za ljubav. Možemo biti prilično otrovne kad se stvari preokrenu.

Opet je pila. Malo vina joj je poteklo iz kuta usana. Iznova se obrisala onom papirnatom salvetom.

– Nešto mu je smjestila – rekoh.

– Jasno – složila se Val. – I natjerala ga da to i plati.

– Što je imala?

– Ah, k vragu, Marlowe, ne znam. Uvijek ima nešto. Kad bi se malo bolje pogledalo, našlo bi se vjerojatno i za tebe. – Opet se nasmijala onim sipljivim smijehom, mahnuvši vinskom čašom prema meni.

– Živio – rekla je i opet se nasmijala. Rub čaše bio je umrljan ružem za usne.

– I ti poznaješ Larryja? – zapitao sam.

Kimnula je glavom i počela kopati po torbi, vaditi razne stvari. Puder, crvenilo za usne, neke zgužvane stvarčice, gumu za žvakanje, krunicu, komplet za manikiranje noktiju.

– Imaš li kovanice od četvrt dolara, Marlowe?

Gurnuo sam Willieju petaka.

– Razmijeniti, molim – rekao sam.

Na šanku preda mnogom uredno je poslagao po četiri kovanice u pet hrpica.

– E, ti si pravi gospodin – rekla je Val, pokupila kovanice i otišla do glazbenog automata. Začas se vratila i sjela na barsku stolicu, kad je zasvirala prva u nizu country-pjesama o ženi koja je voljela muškarca, a on prema njoj nije bio dobar. Glazba za razonodu.

– Što si me ono pitao? – javila se Val.

– Poznaješ li dobro Larryja? – oprezno sam zapitao. Pijanci su krhka stvorenja. Mora ih se nositi kao punu čašu; malko ih potresi i odmah će se prosuti. Znao sam pijance u dušu. Pola svog života sam proveo u ovakvim barovima, pričajući s pijancima. Koga si vidio, što si čuo? Popij još jedno piće. Naravno, ja plaćam, Marlowe, čovjek široke ruke, prijatelj cugera, samo ti nategni, druškane. Usamljen si, a ja sam ti prijatelj.

– Naravno, znam Larryja. Svatko zna Larryja. čovjeka s fotoaparatom. Čovjeka sa slikama.

Ispila je vino. Willie je opet natočio. Taj nije propuštao ni jednu priliku, dobri, stari Willie. Trebala je novu cigaretu. Izvukao sam joj jednu iz njene kutije na šanku, pripalio je i pružio joj. Možda bih bio i dobar žigolo. Možda o tome nisam htio razmišljati. Možda bi me previše podsjetilo na dom.

– Nekad sam pozirala Larryju, znaš. – To mogu vjerovati – rekoh.

Val je kimnula i pogledala me. – Nema tome dugo da sam dobro izgledala bez odjeće.

– I to mogu vjerovati – rekoh.

– Bogme jesam.

– Larry obično slika gole ženske?

– Jasno – rekla je Val. – Larry je vidio više golih žena nego moj ginekolog.

To joj je bilo jako smiješno pa se počela smijati i soptati sve dok se opet nije zakašljala, pa sam je morao dobro lupiti po ledima da

prestane.

– Lukavi, stari doktor Larry – prodavala je. – Znao je tržiti robu po bulevaru kad ju je bilo teško nabaviti. Sad valjda prodaje naveliko. Ne znam. Uostalom, tko još mari za proste slike? Jel' tako?

– Mogu se kupiti na svakom kiosku — rekoh. – A radi li i neke normalne fotografije? Modne?

Val je potisnula podrig, automatski vršcima prstiju dodirnuvši usne.

– Oprosti – rekla je živahno. Iz automata je zavijala još jedna tužna country-balada. Stari par iz pregratka je ustao i zateturao. Držali su se jedno drugom oko pasa, njena lijeva ruka se našla u njegovu stražnjem džepu, a glavu mu je naslonila o rame. Val mi se još uvijek smješkala.

– Je li ikada snimao modne fotografije? – zapitao sam.

– Tko? – Larry.

– Aha, modne fotografije. – Dugo je šutjela. čekao sam. Pijanci imaju drukčiji osjećaj za vrijeme.

– Neee – konačno je odvalila. – Nikada to nije radio. Rekao je da jeste, ali nikada nisam vidjela takvu fotografiju ili saznala za tako nešto.

Već je imala prilično muke pri izgovoru riječi fotografija.

– Gdje Lola živi?

– Lola? . – Aha.

– A što je s njom?

– Gdje živi?

– U Kenmoreu – rekla je Val. – Kenmore broj 222, odmah ispod Franklina.

– Je li u posljednje vrijeme imala nekih problema?

– Ma ne, Lola je u redu. Svaki mjesec dobiva čekove od alimentacije. A ja moram ići na sud da bih dobila svoje. Bogami, više sam na sudu od suca.

– Nikome se nije zamjerila, ili tako nešto?

Val se nacerila. Ruž na usnam, joj se pokvario od čestih dodira s rubom čaše. – Da, jeste, Larryju – rekla je. – Nakon one svade.

– Aha.

Val je ispila još jednu čašu. Malo joj je procurilo po bradi. Nije obratila pažnju. Sada je tiho pjevala uz žalobnu glazbu.

– Moćeš plesati? – zapitala je. Nekad sam plesala kao labud.

– Da, oni su dobri plesači – rekoh.

– Ne moraš, ako ne želiš – primijetila je. Lagano se njihalala u taktu glazbe.

– U redu, dok je polako – rekoh. Ustao sam i ispružio ruke. Kliznula je sa stolca, malo zalelujala, ali se onda centrirala i prišla mi. Imala je na sebi dovoljno parfema da zaustavi jurećeg nosoroga, ali taj nije bio istočen iz neke male kristalne bočice. Lijevom je rukom uhvatila moju, a desnu je lagano položila iza moga lijevog ramena, pa smo se počeli kretati po praznom baru, uz zvuke osamljenog country-zvuka.

– Tu se ne bi smjelo plesati – javio se Willie iza šanka. No rekao je to slabašno pa nismo obratili pažnju. U baru je bilo mračno i svjetlo se uglavnom odbijalo od zrcala iza šanka i dugog niza boca ispred njega. Plesali smo između stolova i pored pregradaka, prema izlazu, gdje se nešto malo sunčeva svjetla probijalo kroz prljave prozore. Uz stari smrad roštilja, mogao se osjetiti i svježi, varavi vonj cuge, od kojeg se zrak činio hladnijim. Val mi je naslonila glavu na rame, dok smo u sporim krugovima plesali po prostoriji, a ona je za to vrijeme pjevala. Znala je i riječi. Vjerojatno je znala riječi svih tužnih pjesama, baš kao što je znala koliko se iz vrča od pola galona može istočiti čaša bijelog vina. Glazba je stala. Kovanice koje je stavila dale su svoje, no mi smo i dalje plesali, s njenom glavom na mom ramenu. Još je malo pjevušila posljednju pjesmu, a onda je zašutjela, pa se još jedino moglo čuti vučenje naših nogu u praznoj prostoriji. Val je počela plakati, tiho, ne mičući glavu s moga ramena. Nisam ništa rekao. Vani na Sunsetu netko je snažno turirao auto s dvije ispušne cijevi, pa je zavijanje motora prodrlo i u našu tišinu. Polako sam plesao s Val pored stola s četiri stolca, kad je odjednom naglo omlitavila.

Raširio sam noge, prignuo koljena i obuhvatio je s obje ruke ispod pazuha, odvučavši je u pregradak. Bila je mlohava poput raskuhanog valjuška, iskrenutih i ukočenih nogu. Povio sam leđa i odnio je u pregradak, smjestivši je s nešto malo preostalog dostojanstva. Willie je sve to, bez ikakvih primjedbi, promatrao iza šanka.

– Ne trebam pomoć – rekoh. – Ne može biti teža od Buicka s dvojna vrata. Preživjet ću.

– Pijanci su teški – primijetio je Willie.
Izvukao sam još jednog dvadesetaka; prorijedili su se u novčaniku.
Prišao sam šanku i pružio ga Willieju.
– Kad dode k sebi – rekoh – strpaj je u taksi.
– Kad dode k sebi – odvratio je Willie – naručit će novi galon bijelog
vina, sve dok se opet ne onesvijesti.
– U redu. Onda joj daj što bude tražila.
– Potrošili ste mnogo love na staru vinsku mušicu rekao je Willie.
– Imam bogatu ženu – odvratio sam.
Platio sam račun s posljednjim dvadesetakom i izašao na žarko,
nesmiljeno i okrutno sunce.

21

Broj 222 se nalazio s lijeve strane Kenmorea u pravcu Franklina. Ugledao sam mali travnjak ispred jedva vidljivih ulaznih vrata, natkritih trijemnom strehom. Bio je to jedan od onih udobnih, hladnih bungalova, podignutih u vrijeme kad je Los Angeles bio živahno, ugodno mjesto s mnogo sunca, a bez smoga. Ljudi su predvečer znali sjediti na tim trijemovima, piti ledeni čaj i gledati kako susjedi zalijevaju tratine s dugim, drhtavim pokretima crijeva za polijevanje. Spavali bi s otvorenim ulaznim vratima, samo s omreženim predvratima, učvršćenima običnom kukicom. Slušali su radio, a ponekad bi nedjeljom sjeli na jedan od onih lokalnih vlakova i otišli na izlet na more. Parkirao sam iza ugla na Franklinu i pješice se vratio do kuće.

Travnjak je bio upropašten. Trava je već bila tako visoka da je otišla u sjeme. Kuću je trebalo obojiti, a mreža na predvratima se na nekoliko mjesta otpustila i uvrnula, kao vršci neke stare košulje. Ulazna vrata su bila zaključana, no dovratnik je već bio u takvom stanju da nije bilo teško ući. Naslonio sam rame o vrata, dlanom ih snažno pritisnuo, podbočio laktom i odjednom sam se našao unutra.

Prostor je vonjao kao i svi neprovjetreni prostori koji su neko vrijeme bili zatvoreni. Nadesno se, kroz neki nadsvođeni prolaz, išlo u dnevnu sobu. U njoj je bio kauč, napola podignut, s prebačenim ručnim radom i prevrnutom posteljinom, kao da je netko bio ispod nje i baš ustao. Nasuprot je stajao veliki, stari televizor na kozjim nogama. Na njemu se nalazila četvrtasta staklena zdjela puna malih, tvrdih i raznobojnih bombona, umotanih u celofan. Tanka plava Navaho podna prostirka bila je već prilično iskrzana, a mali stolić za kavu od svinuta bambusa ležao je prevrnut pored kauča. Bilo je i nekih filmskih časopisa, ljubavnih romana i pepeljara puna opušaka s filterom. Kasno poslijepodnevno sunce probijalo se kroz prašnjave muslinske zavjese i osvjetljavalo zrnca prašine koja su lebdjela zrakom.

Policajci su sve to već vidjeli. Pregledali su sve, kao i obično, i sve iole važno odložili u službeno spremište s etiketom i imenom slučaja. Ipak, nisu znali sve ono što sam ja znao, pa sam se nadao da bih mogao pronaći nešto što njima nije ništa značilo. U dnevnoj sobi toga nije bilo. Otišao sam u kuhinju. Već se smračilo. Upalio sam

svjetlo. Da murija motri na kuću već bi me vidjeli kako ulazim i sada bi već bili ovdje. A susjedi će misliti da sam samo još jedan policajac.

Vidio sam pola kruha i neotvoreni maslac na tanjuriću u hladnjaku. U zamrzivaču je bila boca votke. Tri ili četiri već požutjele limete u vatrostalnoj zdjeli na kuhinjskom šanku i nešto malo instant kave u ormariću. Na rubu slivnika nalazio se već korišteni sapun za ruke. I to je bilo sve. Nije bilo brašna, soli, mesa, krumpira. Samo kruh i maslac, te votka i instant kava. Limete su vjerojatno bile protiv skorbuta. Zavirio sam iza hladnjaka, ispod lavaboja, pregledao unutrašnjost praznih ormara. Izvukao sam cjedilo iz slivnika i pregledao odvodnu cijev koliko se moglo. Provjerio sam pećnicu, ispitao linoleum po uglovima da vidim nije li nešto ugurano ispod njega. Potegnulo sam prozorska sjenila, prevrnuo stolac, a onda se popeo na njega i zavirio u staklenu kuglu na kuhinjskom stropu.

I baš dok sam to radio, neki glas je iza mene rekao. Ostani u tom položaju, mornaru.

Imao sam revolver u navlaci ispod pazuha, ali mi je, dok sam stajao ovako na stolcu, s rukama iznad glave, bio od koristi baš kao da mi je i u prtljažniku automobila. Ostao sam mirno stajati.

– E, sad, s rukama na glavi lijepo sidi dolje – proslijedio je glas tiho, bez nekog osobitog naglaska, s jedva primjetnim stranim ritmom.

Uspio sam se nekako s rukama na glavi spustiti sa stolca, ne iščašivši koljeno.

– Okreni se – rekao je glas. U njegovoj mekoći nije bilo ničeg ugodnog; bila je to mekoća zmijskog siktanja. Okrenuo sam se.

Bila su dvojica. Jedan je bio klasični bilder s kalifornijskih plaža, s mnogo potamnijela mišičja, a mozga tek toliko da se uhvati za drugi kraj pendreka. Imao je bijele hlače i košulju s velikim cvjetovima, a u ruci je držao automatski Colt .45, kakav se obično koristio u vojsci. Držao ga je na opušteno južnokalifornijski način, ne ciljajući ni na što posebno, ali općenito uperen prema meni. Onaj drugi je bio niži i uži. Odjeven u crno odijelo, crnu košulju i usku crnu kravatu, s vrlo gracioznim pokretima. Kad bi mirno stajao, izgledao je kao plesač. Imao je tanke crne brkove i podužu crnu kosu začesljano unatrag. U crnim očima nije bilo nikakva osjećaja. Glas je bio njegov.

– Ovako, mornaru, sada bi bilo lijepo da mi kažeš tko si i kako si dospio ovdje na kuhinjski stolac. Te stvari bi me zanimale.

– A tko pita? – oglasio sam se.

Nasmiješio se bezosjećajno i pokazao na bilderov automatik.

– Oh, on – rekoh. – Već sam ga sreo. Nije me naročito impresionirao.

– Hrabro – rekao je. Pogledao je bildera. – Svi su jako hrabri. – Više bi bio impresioniran da sam mrdao ušima.

– Hoćeš da ga probušim malo s kraja, Eddie? Tako da vidi da se ne zafrkavamo, ha?

Eddie je odmahnuo glavom.

– Zovem se Garcia – rekao je. – Eddie Garcia. – Glavom je pokazao prema bilderu. – Ovo je J.D. Zgodan je, ha?

– Jako zgodan – odvratio sam. – Ako povuče okidač na ovoj stvarčici, može li i pogoditi u ono što cilja?

– Iz ove blizine? – Eddie se nasmiješio. Učinak je bio sličan trenutnom prijelazu svjetla preko ravne kamene površine. Površina se nikad ne mijenja.

– Predstavljamo vrlo važnu osobu koja se na neki način zanima za ovu kuću i njene stanare, pa je želimo izvijestiti što si ovdje radio i zašto. To bismo radije učinili nego da mu isporučimo tvoje tijelo u prtljažniku.

Kimnuo sam. – Tko je vaš čovjek? – zapitao sam. Garcia je odmahnuo glavom. J.D. je zapeo okidač na Coltu. Pogledao sam Garciju. J.D. ju je bilo svejedno. Garcia me je mirno promatrao praznim, opsidijanskim očima. Znao sam da bi mogao ostvariti svoju prijetnju.

– Zovem se Marlowe – rekoh. – Privatni sam detektiv i radim na jednom slučaju. Kako bi bilo da me odvedete vašem mudonji, pa da mu ispričam ostalo. Možda bi se naši interesi mogli poklopiti.

– Znaš li tko je vlasnik ove kuće? – zapitao je Garcia. – Žena zvana Lola – odvratio sam. – Sada je mrtva. Garcia je kimnuo. Pogledao me je bez ikakva izraza na licu. Pretpostavio sam da razmišlja.

– U redu – rekao je. – Imaš pljucu ispod lijevog pazuha. Moram je uzeti. A htio bih vidjeti i neku legitimaciju. – Novčanik mi je u lijevom stražnjem džepu – rekoh. Garcia je ispružio ruku, izvukao mi revolver iz futrole, dohvatio novčanik i odstupio, sve to naizgled jednom kretnjom, bez ikakvih trzaja. Spustio je revolver u svoj džep i otvorio novčanik. Pogledao je načas moju dozvolu, zaklopio ga i

vratio. Spustio sam ruke s glave, uzeo novčanik i spustio ga u svoj stražnji džep.

– Dobro, mornaru – rekao je. – Ideš s nama. Krenuli smo u redu. Garcia, ja i J.D. Garcia je sjeo za volan Lincolna. J.D. i ja smo sjeli odostraga. Pošli smo na zapad po Franklinu s podignutim prozorima i uključenom klimatizacijom. Nitko nije govorio. U Laurel Canyonu smo sišli prema Sunsetu i njime nastavili sve dok kuće nisu postale veće a travnjaci prazniji, kroz Zapadni Hollywood i Beverly Hills do Bel Aira. Prošli smo ulaz u Bel Air, pored kućice s privatnom policijom, te neko vrijeme krivudali Bel Airom sve dok Garcia nije zaustavio Lincoln ispred dva trometarska nazubljena stupa, koja su držala ogromnu ogradu od kovana željeza s pozlaćenim pločama. Spustio je staklo kad se neki tip u plavoj jakni i sivim hlačama pojavio iz stražarnice nedaleko ulaza. Tip je gurnuo glavu unutra, vidio Garciju i vratio se u svoju kućicu. Primijetio sam kako diže telefon i vrata su se polako otvorila, pa nas je Garcia uvezao. Kuće još uvijek nije bilo na vidiku. Samo krivudava cesta, popločana nekim bijelim materijalom koji je mogao biti načinjen i od tucanih oštriga. Svjetla automobila su šarala po šumi rascvjetana žbunja i niskog drveća koje nisam uspijevaio razaznati u mraku. Sišli smo niz omanji brežuljak, zavili oko jednog većeg i skrenuli na drugu stranu. Kuća koja se pojavila pred nama ne bi mogla udomiti baš cijelo pučanstvo Kalifornije. Možda bi se udobno mogli smjestiti tek stanovnici Los Angelesa. Izvana je bila osvjetljena reflektorima. velika bijela konstrukcija sa zabatima i kulama, te uskim tjudorskim prozorima i romboidnim oknima. Na pročelju se isticao golemi nadsvođeni ulaz, a kad smo se dovezli ispod njega, iskrsla su još dva tipa u onim istim jaknama i otvorili nam vrata.

– Radiš za Walta Disneya? – zapitao sam.

– Malko je blještavo – odvratio je Garcia. Izašao je iz auta. Nakon mene se iskobeljao i J.D.

– Pričekaj ovdje, J.D. – rekao je Garcia.

– Koliko će to trajati, Eddie? — zapitao je J.D. – Imam još posla večeras.

Garcia je zastao, polako se okrenuo i pogledao J.D.–ja. Nšta nije rekao. J.D. se premjestio s jedne noge na drugu. Zatim se pokušao nasmiješiti.

– Nema žurbe, Eddie – rekao je. – Sve što imam za večeras može pričekati.

Garcia je kimnuo i krenuo prema ulaznim vratima. Izgledalo je da hoda bez ikakva napora; kao da je klizio. Pošao sam za njim. Jedna Plava Jakna je otvorila desnu stranu dvokrilnih vrata. Imala su preko tri metra i bila okovana ukrasnim zakovicama.

Unutra se, čitavom dužinom kuće, pružao kameni pod, u daljini s francuskim vratima koja su vodila u nešto lisnato i zeleno. S lijeve strane središnjeg hodnika uspinjalo se ogromno zavojito stubište, a bilo je i nekih vrata lijevo i desno. Strop se dizao deset ili jedanaest metara, a s njega je visio golemi željezni luster–svijećnjak na kojem su treperile svijeće. Oko stotinu pravih svijeća gorjelo je na velikom kolutu od kovana željeza. U hodniku nije bilo drugog osvjetljenja. Po kamenom podu se prostirao orijentalni sag, a po zidovima su visile tapiserije s likovima srednjovjekovnih vitezova na debelim konjima vitkih nogu.

Ulazna vrata su se zatvorila za nama. Pojavio se butler. Otvorio je jedna od vrata s desne strane i pridržao ih.

– Podite za mnom, molim – rekao je.

Prošli smo kroz knjižnicu s policama do pet metara visokog stropa i golemim svijećnjacima na trometarskim stalcima. Bio je tu i kamin u kojeg sam mogao ujahati s konjem. S desne strane kamina su se otvorila još jedna vrata, pa smo slijedili butlera kroz neki prostor koji bi, da je bio triput manji, mogao biti nečiji ured. Najdalji zid je bio sav u staklu, otvoren prema bazenu, i još dalje, prema osvijetljenim vrtovima. Bazen je bio izgrađen poput neke vode u džungli, s lijanama i raslinjem koje je padalo u bazen, te vodopadom od umjetnog stijena koji se obrušavao u plavičastozelenu vodu. Uz suprotni zid se nalazio šank, televizor, rasvijetljeni globus, velik gotovo kao i original, pokućstvo od zelene kože – udobna ležaljka i klupski naslonjači razbacani po podu od zelena mramora, s tu i tamo raspoređenim orijentalnim tepisima, za odmor umornih nogu. S desne strane, iza stola dovoljno prostrana da na njega slijeće helikopter, odjeven u smoking od crvena samta sa suvracima od crne svile, sjedio je čovjek oštih crta lica, vrlo kratko podšišan, umjetno pocrnio, kao i svi koji u Južnoj Kaliforniji misle da na taj

način dokazuju život na mjestu gdje nema smoga. Već sam jednom prilikom vidio njegovu sliku na zidu.

Oštroliki je pušio bijelu porculansku lulu s tridesetak centimetara dugim kamišem, kakva se može vidjeti na starim nizozemskim slikama. Gledao me je kao što vuk gleda janjeće odreske i polako otpuhivao dimove iz lule. Nije mijenjao izraz lica. Možda nije ni mogao.

Oglasio se Garcia. – Tip se zove Marlowe, gospodine Blackstone. Misli da je hrabar, a misli i da je duhovit. Blackstoneov glas je zvučao kao kad bi netko sipao pijesak iz dimnjaka.

– Čini mi se da nije ni jedno ni drugo – rekao je. Tu ništa nisam mogao dodati, pa sam odšutio.

– Našli smo ga u onoj kući u Kenmoreu – nastavio je Garcia. – Pretresao ju je.

Blackstone je kimnuo. I dalje je dugi kamiš držao u ustima, a glava lule mu je počivala u desnoj ruci.

– Zašto? – upitao je.

– Kaže da je privatni detektiv. Ima kalifornijsku dozvolu, nosi pištolj.

– Još nešto?

– Nije htio reći. Kaže da želi razgovarati s vama. Mislio sam da biste možda htjeli s njim popričati. Blackstone je kimnuo, samo jednom. Složio se. Garcia

nije izgledao zabrinut hoće li se Blackstone složiti. S druge strane, nije izgledalo ni da Blackstone brine da li Garcia brine. To nisu bili ljudi sa srcem u rukavu. Blackstone je svrnuo pogled prema meni. Oči su mu bile svijetloplave, gotovo sive.

– Još nešto? – zapitao je onim pješčanim šapatom. – Saznao sam da tamo živi žena zvana Lola – rekao sam. – Iskrsla je u slučaju kojim se bavim.

– I?

– Mislio sam pogledati njenu kuću, kako bih možda nešto saznao.

Blackstone je čekao. Ja sam čekao. Eddie Garcia je čekao. Taj je izgleda mogao čekati do besvjesti.

– I?

– I što vi sad želite? – zapitao sam.

Blackstone je skrenuo pogled s mene na Garciju i natrag.

– Možda bih trebao Eddieju reći da vas nauči pristojnosti.

– Možda biste mogli prestati sa zastrašivanjem i prijeći na razmjenu informacija. Možda i nismo nasuprotnici.

– Oho, nasuprotnici! – Blackstone je ispustio neki zvuk koji je vjerojatno držao smijehom. – Intelektualno njuškalo.

– Žena mi ponekad čita naglas – rekoh.

Blackstone je opet istisnuo onaj zvuk. – Sa ženom koja zna čitati! – rekao je. – Znete li da je Lola Faithful mrtva?

– Aha, napucana izbliza u čelo iz malog kalibra, u uredu jednog fotografa na Zapadnoj aveniji.

– I kakve to veze ima s vama? – zapitao je Blackstone.

– Našao sam tijelo.

Blackstone se malko zavalio u naslonjaču. Izbacio je gornju usnu možda pola milimetra. – Vi – rekao je.

– Aha, pa sam se onda zapitao tko ju je mogao ubiti. – Imate li neku teoriju? – upitao je.

– Oh, najlakše je imati teoriju – rekoh.

Blackstone je trenutak zurio u mene, onda je pogledao Garciju, potom opet mene.

– I ja bih htio znati tko ju je ubio – rekao je.

– Imao sam osjećaj da biste mogli biti zainteresirani – rekoh. – Baš u vrijeme kad su se vaši momci bacili na mene u Lolinoj kući. A zaključio sam da ne znate baš mnogo, jer zašto biste inače dvojicu ljudi držali u zasedi. Zaključio sam također da vam je to itekako važno jer ste poslali svog najboljeg čovjeka.

– Što ste još zaključili? – prošaptao je Blackstone. – Važno je ono što nisam zaključio. Nisam zaključio da li vas zanima tko je ubio Lolu radi Lole, ili radi onoga tko ju je ubio.

Blackstone me je iznova odmjerio onim bezizražajnim pogledom. Opet je pogledao Garciju, što je za njega vjerojatno bio vrhunac neodlučnosti.

– Ne poznajem Lolu Faithful – rekao je.

– Dakle, brine vas tko ju je ubio – odvratio sam. – Policajci misle da je fotograf – rekao je.

– Policajci misle ono što je očito – rekoh. – Obično su u pravu.

– Vi ne mislite tako? – zapitao je Blackstone. – Ne.

– Zašto?

– Izgleda da nije taj tip.

– Samo to? – rekao je Blackstone. – Aha.

– Jeste li vi nekad bili policajac?

– Aha. Sad više nisam – reko. – Policajci ne mogu ocijeniti tko je kakav tip. Vidjeli su isuviše koljača koji su izgledali kao dječaci iz crkvenog zbora. Nemaju vremena misliti kakav je tko tip. Moraju sve ubaciti u sito i uzeti ono što ispadne.

– Djelujete kao romantičar, gospodine Marlowe.

– Vi tako ne djelujete, gospodine Blackstone.

– Uglavnom ne – složio se Blackstone.

– Zna li da poznajem vašu kćer? – rekao sam. Blackstone nije rekao ništa. To je bio njegov način prikrivanja iznenađenja.

– Nisam znao – napokon je rekao. – Fotograf je njezin muž – reko. U sobi je zavladao tišina, osim gotovo nečujnog uzdaha što ga je Blackstone ispustio kroz nos. Uzdahnuo je samo jednom. Onda je opet nastala tišina. Izvrgnuo sam se priličnoj opasnosti rekavši mu to. Možda nije znao za vezu između Lesa i Larryja. No prije ili kasnije bi saznao da poznajem Muriel i znam za Lesa i Larryja, a ako mu je sada to i bilo opasno reći, bilo bi možda još opasnije kasnije, kad bi saznao da sam to od njega prikrivao. Osjećao sam Garciju iza sebe, s mojim pištoljem u džepu. Blackstone je odložio dugu, smiješnu lulu, podbočio bradu s obje ruke i šutke me pogledao.

– Gospodine Marlowe – napokon je rekao. – Možda bismo mogli popiti piće.

Sjedio sam na jednom od onih zelenih naslonjača.

– Les je tipu bio dužan – reko. Dobio sam veliki viski sa sodom – viski iz lijepo oblikovane kristalne boce, a sodu iz sifona. I Blackstone je uzeo isto. Garcia nije uzeo ništa; naslonio se na zid pored bara kao da je vrijeme stalo, pa će krenuti tek kad on tako odluči. Nije ni slušao ni ne slušao. Naprosto je postojao tamo kod bara u posvemašnjoj opuštenosti.

– I tip me je angažirao da mu pronadem Lesa. – Tko je tip? – zapitao je Blackstone.

Odmahnuo sam glavom. – Klijent ima pravo ostati anonimn – rekao sam.

– Hej, dovraga, što mislite gdje ste, Marlowe? – podviknuo je Blackstone. – Na nekakvom sudu?

– Čovjek u mom poslu ne raspolaže s bogzna čime. malo mišića, malo muda i nešto malo povjerenja. – Prekrižio sam noge i položio piće na vrh koljena. – Ako želim opstati u ovom poslu ne smijem se izlajavati baš pred svakim frajerom.

– Ja nisam frajer, Marlowe.

– Naravno – rekoh – vi ste gradanin i pol. Stup društva, ili što je od njega već ostalo. Kladim se da ste u upravnim odborima mnogih važnih institucija.

Blackstone je kimnuo.

– I zato – nastavio sam – imate Eddieja Garciju da vas prati gdje god idete.

– Čovjek stvara neprijatelje, Marlowe.

– A Eddie se onda pobrine za njih – rekoh. – Kad god je potrebno – odvratio je.

– Pa jasno.

Na drugoj strani prostorije Garcia se nije ni pomaknuo. Tako bi se valjda ponašao da smo raspravljali i o cijeni nekog gradskog vijećnika.

– U svakom slučaju – rekao sam i gucnuo malo viskija koji se ugodno raširio mojim ustima. Boca tog pića mogla je biti skuplja od moje tjedne zarade. – Slučaj se činio vrlo jednostavnim.

– Ali je ispalo da nije – rekao je Blackstone.

– Nije – rekoh. – Počeo sam s njegovom ženom, vašom kćerkom. Rekla mi je da s nekom filmskom ekipom snima radne fotografije. Tamo sam zamijetio modnu fotografiju poznate manekenke s Lesovim potpisom.

– Provjerili ste kod filmske ekipe – rekao je Blackstone. – Nikad nisu čuli za njega. Provjerili ste kod manekenke. Nikad nije čula za njega.

– Eddie je bio marljiv – rekoh. Blackstone je samo srknuo piće.

– Onda sam se vratio i pretražio mu kuću.

– Kuću moje kćerke – primijetio je Blackstone.

– Vjerojatno vašu kuću – rekoh. – Kladim se da je stari Les nije kupio.

– Dao sam je kćerci – izjavio je Blackstone.

Kimnuo sam. – U njegovoj ladici sam pronašao kaznu za krivo parkiranje. Pomoću nje sam pronašao adresu i u toj zgradi otkrio

fotografa imenom Larry Victor. Porazgovarao sam s njim. Rekao je da poznaje Lesa, ali da on trenutno nije u gradu. Slijedio sam ga do bara, promatrao ga kako se svada s Lolom Faithful. Potom sam ga izgubio, ali sam se vratio i pretražio mu ured.

Blackstone me je prekinuo. – Zašto?

– A zašto ne? – rekoh. – Nisam imao ništa drugo. Rekao je da zna Valentinea.

Blackstone je kimnuo.

– Ušao sam i našao Lolu s rupom u bulji. – A taj Larry? – zapitao je Blackstone.

– On je Valentine – rekoh. – S perikom i kontaktnim lećama.

– Gdje je sada? – Ne znam.

– No, dobro – rekao je Blackstone. – Otkrili ste dosta, ali ne i dovoljno. Zna li zašto se Valentine maskira u Victora?

– Ili obratno – rekoh. – Ne, ne znam. Blackstone je kimnuo.

– Želio bih znati dvije stvari – dodao sam.

Otpio sam malo viskija i načas zastao da mu se divim.

– Prvo, zašto ste tražili Valentinea, i drugo, zašto ste dali Garciji da motri Lolinu kuću?

– Čini se da ste dosad bili otvoreni sa mnom, Marlowe. Tražim Valentina jer je otišao, a moja se kći zabrinula. Što se tiče Lole Faithful, jedna žena tog imena je pokušala ucijeniti moju kći.

– Zbog čega?

Blackstone je odmahnuo glavom. — Kći mi nije rekla, ja nisam pitao. Rekao sam joj samo da će Eddie porazgovarati s tom ženom. Eddie je tih dana bio poslovno odsutan, i kad se vratio nazvao je Lolu i otkrio da je ubijena.

Blackstone je ispio svoj viski. Očito mu se nije divio, već se navikao.

– Sad shvaćate zašto sam zainteresiran – rekao je. Kimnuo sam.

– A vaša kći?

Rekao sam joj samo da je žena umrla. Ništa je nisam pitao.

Načas smo zašutjeli, udišući viski, razmišljajući o međusobnim namjerama.

Napokon sam ga upitao. – Što mislite o Lesu Valentineu, gospodine Blackstone?

Blackstone je držao čašu viskija između dlanova, gledao je i polako okretao, kao da joj se želi diviti sa svih strana. Polako je udahnuo kroz nos i jednako polako izdahnuo.

– On je lažljivac, ženskar, lovac na miraz, oportunist, budala, neuspješni, strastveni kockar, s manje kičme od maslačka. A moja kći ga voli. I dok je tome tako, on je za mene jedna od najplemenitijih prirodnih pojava. Podržavat ću ga. Stat ću na put svakome tko mu bude htio naškoditi. Sve dok je oženjen za moju kći, on je dio obitelji.

– Čak i ako je propalica – reko.

– Ja baš i nisam neki otac, gospodine Marlowe. Imam samo tu jednu kćerku. Majka joj je već odavno umrla. U svemu joj popuštam, bez sumnje iz sebičnih razloga. Ako želi biti u braku s propalicom, onda on, da tako kažem, postaje moja propalica.

– Propalica je kod kuće – reko. – Osobno sam ga isporučio.

– Niste mi, dakle, sve rekli – obrecnuo se Blackstone. – To nisam nikad ni rekao.

– Zanimljiv ste vi čovjek, Marlowe. Ovo ste mi rekli tek kad ste odvagnuli što ću učiniti s tom informacijom. Ništa nisam rekao.

– Mogu se tome diviti, Marlowe. Ali svejedno ne brkam divljenje sa strpljenjem. Mogao bih vas ukloniti laganim kimanjem glave. A to ću i učiniti, ukoliko mi bude odgovaralo.

– Svatko može ukloniti svakoga, gospodine Blackstone. Kad to jednom shvatite, stvari postaju vrlo relativne. – Gdje ste ga pronašli?

– Bio je u uredu – lagao sam. – Rekao sam mu da će murija svakog časa krenuti za njim i da može poći sa mnom.

– Gdje je bio?

Slegnuo sam ramenima. – Nije mi rekao.

Blackstone je prinio čašu ustima, otkrio da je prazna i bez gledanja, kretnjom dao znak Garciji. Eddie se stvorio s bocom i sifonom. Pogledao je mene. Odmahnuo sam glavom. Eddie se vratio za bar.

– Budite oprezni, Marlowe. Sa mnom se ne možete igrati. Budite stoga jako oprezni.

– Naravno – reko. – Nemate ništa protiv da tu i tamo gricnem neku mrkvicu.

– Vodi ga kući, Eddie – rekao je. – Kad dođete, vrati mu pištolj.

– Bolje do Loline kuće – uskočio sam. – Nisam je do kraja pregledao.

Blackstone se gotovo nasmiješio.

Ovaj put je vozio J.D. a Eddie je sjeo pored mene. Kad smo stigli do Kenmorea, Eddie je iz džepa izvukao moj revolver. J.D. je stao ispred Loline kuće. Bilo je tiho, ulica mračna. Visoki, blijedi mjesec nas je obasjavao. Garcia mi je pružio revolver.

– Ima u tebi nešto, Marlowe – rekao je. – To ti priznajem.

Strpao sam pištolj ispod pazuha i izašao iz auta.

J.D. je ubacio u brzinu. Pozdravio sam ih revolveraškim pozdravom kad su prošli mimo mene.

23

Kad sam izašao iz kuće Lole Faithful, po mjesečini, na mom ručnom satu je bilo 3,37. Ništa nisam našao, ali barem nitko nije došao i u mene uperio neki revolver. Bilo je prekasno da idem kući. Vozio sam polako. Hollywood je bio prazan, kuće bezizražajne i besciljne, a mjesečina je izmijenila sve poznate boje. Samo su neonska svjetla duž Sunseta bila budna, kao i uvijek. Jasna, srčana i lažna, puna holivudskih obećanja. Dani dolaze i odlaze. Neon ostaje.

Pokušao sam dokučiti zašto ovdje, sam, noću po Sunsetu mudrujem o neonu. Imao sam klijenta, ali on me sasvim sigurno nije angažirao da štitim Valentinea i istražujem tko je ubio Lolu. Već dosta dugo nisam spavao. Već dosta dugo nisam ni jeo, osim viskija za ručak i viskija za večeru, pa mi je možda u pola četiri ujutro i bilo mjesto na Sunset bulevaru bez ikakva utočišta. Kod kuće sam, u udobnom krevetu, imao prekrasnu ženu, koja je sada spavala s jednom rukom preko čela i samo malčice otvorenim ustima. Kad bih sada ušao u krevet, ona bi se okrenula prema meni i smjesta me zagrlila. Baš me onda briga što je ona vlasnica tog kreveta. I baš me briga ako je Les Valentine ubio Lolu Faithful. Zašto to ne bih prepustio muriji? Na Zapadnoj aveniji sam skrenuo prema Hollywood bulevaru. Nisam imao nekog osobitog cilja, nije me bilo briga kamo vozim. Prošao sam pored Larryjeve zgrade.

Desetak metara iza nje sam usporio, okrenuo se na cesti i vratio. Nešto se pomaknulo u predvorju Larryjeve zgrade. Možda neka propalica koja se sklonila s mjesečine. Zašto ne bih malo bolje pogledao? Ionako nisam imao pametnijeg posla.

Stao sam ispred zgrade, iz pregratka izvukao baterijsku lampu i osvijetlio ulaz. Zgrbljena i zgrčena, u pokušaju da izbjegne svjetlo, tamo je stajala Angel, druga žena. Ugasio sam bateriju i izašao iz kola, a ona je u tom trenu šmugnula s ulaza i pojurila Zapadnim bulevarom prema Hollywoodu. Sad mi je samo trebala jedna dobra utrka. Duboko sam udahnuo i krenuo za njom. Uhvatio sam je nakon što je skrenula na uglu Hollywood bulevara, prema zapadu. Možda je uopće ne bih uhvatio da na jednoj cipeli nije slomila visoku potpeticu.

– To sam ja – rekoh – Marlowe, tip koji je odvezao Larryja.

Teško je disala i malo plakala od straha, ne shvaćajući sasvim tko sam. Držao sam je za ruke dok se nastojala oteti.

– Marlowe – nastavio sam. – Vaš prijatelj, zaštitnik, pouzdanik. Neću vam učiniti ništa nažao.

Otimala se sve slabije, dok napokon nije stala, i dalje teško dišući. Ramena su joj se tresla, a suze curile niz lice. I dalje sam je držao za zapešća, ali me sada više nije pokušavala udariti, niti je htjela pobjeći.

– To sam ja – ponovio sam – Marlowe, dobri vitez na mjesecini. Otrcani spasilac dama po ulazima.

Bio sam tako umoran da sam već počeo bulazniti. – Gdje je Larry? – zapitala je.

Nisam uspio odgovoriti. Iznenada me zaslijepilo svjetlo automobila koji je naglo dojurio iza ugla Zapadnog bulevara i stao pored nas.

– Ne miči se! – odjeknuo je neki glas. Bio je to glas policajca, pomalo nervozan, pomalo umoran. Prišli su mi s obje strane.

– Ruke na auto – rekao je jedan od njih.

Položio sam ruke na krov automobila. Jedan mi je raširio noge i opipao me. Izvukao mi je revolver ispod pazuha. Zapitao sam se zašto ga uopće i nosim, kad mi ga stalno uzimaju. Nakon toga se policajac odrnaknuo.

– Imate li neku legitimaciju? – rekao je.

Ponovo sam izvukao svoju dozvolu, koju je policajac provjerio pod svjetlom baterije. Obojica su bili u civilu, jedan debeo s razdrlijenom i pomaknutom kravatom. Onaj drugi, koji je razgovarao, bio je visok, dobro građen, i nosio je naočale. Bio je odjeven u traperice i majicu, a pištolj je zataknuo za pojas.

– Ja sam Bob Kane – rekao je, vrativši mi novčanik. Možete li mi reći zašto ste ganjali ovu gospodu?

– Htio sam je odvesti kući – rekoh. Kane se sretno nasmiješio.

– Čuješ ovo, Gordy? – obratio se svom debelom partneru. – Htio ju je samo odvesti kući.

Gordy je i dalje držao pištolj u ruci, ali uperen prema zemlji.

– Ma nemoj mi reći – odvratio je Gordy. Nosio je platneni šešir sa širokim obodom i velikom cvjetnom trakom. – Čini se da joj se baš nije išlo kući – rekao je Kane.

Izgledalo nam je da bježi kao vrag, spašavajući se od vas. – Nije me prepoznala – rekoh.

– Poznate li ovog tipa? – zapitao je Kane. Naočale su mu imale debela, okrugla stakla, a malko povećane oči iza njih su bile prijazne, premda i prilično nezainteresirane.

Angel je kimnula. – Znam ga – rekla je.

– Pa zašto ste onda bježali? – zapitao je Kane. – Rekao vam je, nisam ga prepoznala.

– Odakle ga poznajete? – nastajljao je Kane.

– On je... prijatelj moga muža.

– Zbilja – primijetio je Kane. – Je li tako, Marlowe?

– Poznajem ga – rekoh.

– Ma nemoj – Kane se odmaknuo i naslonio na vrata neobilježenog policijskog automobila. Prekrižio je svoje duge ruke i odmjerio nas pogledom.

– Marlowe – rekao je. – Niste li vi onaj čovjek koji je u uredu njenog muža pronašao tijelo?

– Aha – priznao sam. Stvari se nisu baš dobro odvijale, a imao sam osjećaj da bi mogle krenuti i na gore.

– I sada se opet vrzmate oko njegova ureda i sasvim slučajno ganjate njegovu ženu jer vas nije prepoznala.

– Baš tako – složio sam se.

– Da sam ja neki pametni policajac – rekao je Kane ne bih bio ovdje u četiri ujutro, u nekoj zasjedi. Prema tome, to je očito previše komplicirano za mene, premda sve izgleda kao prilično čudan stjecaj okolnosti.

– Isuviše ste skromni – rekoh.

– Aha, vjerojatno jesam, to mi je mana – rekao je Kane. – Ne namjeravate odlaziti na neko veće putovanje, je li, Marlowe?

Slegnuo sam ramenima.

– Želite li da vas ovaj tip odveze kući, gospodo Victor? Angel je kimnula.

– Dobro – odvratio je Kane. – Samo izvolite.

– Hej, Bob – javio se Gordy. – Trebao bi ih ćorkirati.

– Zbog čega? – zapitao je Kane.

– Bogati, zbog ispitivanja, zadržati ih do ujutro, neka ih poručnik ispita.

– Gospođa je zabrinuta zbog muža – rekao je Kane. Pustit ćemo ga da je odveze kući.

– Eh, k vragu – obrecnuo se Gordy.

– Gordy – Kane se okrenuo prema njemu. – Jedan od nas dvojice je narednik, a drugi nije. Sjećaš li se, jesam li to ja ili ti?

– Ti, Bob.

Kane je kimnuo.

– Dobro, hajde Marlowe, odvezite gospodu Victor kući. Mi ćemo za vama, za svaki slučaj.

Vratio mi je pištolj, a ja sam ga stavio u futrolu tako da bude tamo kad mi ga opet netko bude htio uzeti, pa smo Angel i ja ušli u moj auto i krenuli. U retrovizoru sam vidio kako je neobilježeni auto pošao za nama.

24

– Gdje je Larry? – zapitala je Angel. Skutрила se na sjedalu pored mene. Sat na ploči je pokazivao četiri sata i sedam minuta.

– Na sigurnom – odvratio sam

– Moram ga vidjeti – rekla je.

– Ne može. Doved ćete sa sobom policajce.

– Gdje je?

– Bolje je da vam ne kažem.

– Ja sam njegova žena, gospodine Marlowe. – Okrenula se na sjedalu prema meni.

– Zato vas policajci i prate – rekoh. –

Prate?

– Mislite li da su bili slučajno u prolazu? – zapitao sam. – Slijede vas.

Okrenula se na sjedalu i zablјila u svjetla iza nas.

– Mene slijede?

Kao da se ovih sat vremena ništa nije dogodilo. – Da, gospodo – rekoh.

– Je li on dobro? – zapitala je. Prestala je zuriti u ono svjetlo, podvila je jednu nogu i laktom se oslonila o naslonjač. Dok je govorila lagano se naginjala prema meni.

– Dobro je, Angel, Na sigurnom je. Nedostajete mu. Kimnula je.

– I on meni nedostaje.

Dok smo se vozili prema Venice, bili smo jedini automobili na cesti. Policajci su se vukli tridesetak metara iza nas.

– Tko ste vi? – zapitala je Angel.

– Ja sam Marlowe – rekoh. – Privatni detektiv.

– Jeste li Larryjev prijatelj?

– Sreo sam ga samo jednom i one večeri kad smo pobjegli policajcima.

– Zašto mu onda pomažete?

– Da me ubijete, ne znam – rekoh.

– To nije nikakav odgovor – primijetila je. Policijska svjetla su dobro osvjetljavala unutrašnjost mog automobila, pa sam joj lijepo mogao vidjeti široke, tamne, vrlo privlačne oči.

– Imate pravo – rekoh. – Mislim da nije ubio tu ženu, premda u njegovoj prošlosti ima dosta muteži. On baš nije neki jak tip, i nema

dobrih veza. Baš prava mušterija za policajce. Zabavljali bi se s njim po čitave noći u Bay Cityju, a onda ga smjestili u Chino od dvadeset godina do doživotne, a da jadrnik ne bi ni znao kako je tamo dospio.

– Larry nikoga ne bi ubio.

– Da – rekoh. – I ja tako mislim. Jeste li udati za njega?

Angel je kimnula. U tom kimanju je bilo ponosa i zadovoljstva, i još nečeg višeg, nečeg zaštitničkog, kao što mlade majke kimnu kad ih se pita je li to njihovo dijete.

– Gotovo četiri godine – rekla je.

– Jeste li ikada čuli za izvjesnog Lesa Valentinea? zapitao sam.

– Ne.

– A za ženu Muriel Blackstone?

– Ne.

Vozili smo Wilshireom, a kada je izbio na ocean, skrenuli smo nalijevo i produžili praznom obalom. Mjesečina na valovima je još više naglašavala beskrajnu prazninu oceana, koji se valjao od Zanzibara.

– Larry je u nevolji, zar ne?

– Traže ga zbog ubojstva – odvratio sam.

– Ali to nije učinio. Uvalio se u nešto drugo – rekla je. – Zbog toga ste ga i posjetili, je li tako?

Kuće su na mjesečini djelovale dostojanstvenije, poput maurskih zamaka s oguljenom bojom i otpalom žbukom. – Jesam li u pravu, gospodine Marlowe?

– Postoji jedan kockar, izvjesni Lipshultz – rekoh. Larry mu duguje novac. On me je angažirao da ga pronadem.

Kimnula je s razumijevanjem.

– I ranije je imao problema, jel' tako? – zapitao sam.

– On je umjetnik, gospodine Marlowe. Maštovit je. Mnogi ljudi su rekli da je pravi genij s kamerom.

– I?

– Zato je impulzivan, ne osvrće se na pravila. Ono što osjeti, to i učini. Ima pravi artistski temperament.

– I onda se kladi na slutnje – rekoh.

– Da.

– A one ponekad znaju i prevariti.

– Tako je. Ali, shvatite, on mora biti slobodan da slijedi vlastitu intuiciju. Sva ograničenja bi ga samo kočila.

– Je li imao i nekih drugih problema?

Trenutak je šutjela, gledajući srebrni ocean koji se polako kotrljao prema nama. Dolje na plaži, iznad ruba plime, spavali su neki beskućnici okruženi otpacima.

– Mislim da je imao nekih problema sa ženama.

– Ne primjer – rekoh.

– Ne znam, nikad mi to nije rekao. A ja ga nikad nisam pitala.

– Zašto?

– Zato što ga volim – odvratila je. To kao da je bio odgovor na sva pitanja.

– Pa zašto onda mislite da je imao nekih problema sa ženama?

– Zvala ga je neka žena i bio je jako bijesan kad je spustio slušalicu.

– Aha.

– I ... – spustila je načas pogled u krilo, gdje su joj počivale ruke. čekao sam, slušajući huk kotača po asfaltu.

– I? – rekoh.

– Vidjela sam jednu sliku. čekao sam.

– Sliku jedne žene. Bila je gola i u jednoj pozi... – još se jače zabaljila u ruke. Da je svjetlo bilo bolje, sigurno bi je vidio kako crveni.

– Uzbuđujućoj? – zapitao sam.

– Da – rekla je tiho, jedva čujno.

– I ništa ga niste pitali?

– Nisam. To je bilo iz vremena kad me Larry još nije poznao. Ja s time nemam ništa.

– Vjerujete mu?

– Da, vjerujem mu. I on mene voli.

– Bogme, ima i razloga – rekoh.

Zašli smo iza kuće u kojoj su živjeli ona i Larry... kad Larry nije živio s drugom ženom u Poodle Springsu. Oboje smo izašli iz auta, a policajci su zastali malo dalje.

– Otpratit ću vas do vrata – rekoh.

– Nema potrebe – rekla je. U glasu joj se mogla naslutiti tjeskoba.

– Samo da se uvjerim da ste sigurno stigli – reko. I ja volim svoju ženu.

Angel se naglo nasmiješila, poput, osvita iza kišne noći. – To je baš lijepo – rekla je. – Zar nije?

– Jeste – reko,

Stazom smo došli do njenih vrata koja je otključala i ušla.

– Hvala vam – rekla je.

Zatim je zatvorila vrata. Čuo sam zvuk zasuna, okrenuo se i vratio do Oldsa. Kad sam ušao i krenuo, policajci su mi jednom trepnuli svjetlima, a zatim ih isključili i nastavili bdjeti.

25

Linda nije voljela kad bih izbivao preko noći. Ni meni to baš nije bilo drago, ali sada se više ništa nije dalo učiniti. Porazgovarali smo o tome kasno ujutro, a žatim sam pojeo neka jaja i otišao spavati. Probudio sam se malo iza četiri, istuširao se i obrijao, pa sam mirišljav poput pustinjačkog cvijeta i čvrst kao dva pasanca krenuo u Agony Club, da se javim svom poslodavcu.

Na žarkom suncu parkiralište je bilo prazno baš kao i zadnji put. Opet sam parkirao pred ulazom i ušao kroz vrata koja su izgleda uvijek bila malko odškrinuta. Možda je to bio Lippyjev zaštitni znak, naivcima uvijek držati otvorena vrata. Ovaj puta dva pistolerosa nisu bili u blizini. Lippy se opustio. Prešao sam igračnicu i zakucao na Lippyjeva vrata. Nije bilo odgovora. Ne bi ostavili ulazna vrata otvorena da nikoga nema. Opet sam pokucao. I dalje tišina. Pritisnuo sam kvaku. Vrata su se otvorila, ja sam ušao i ugledao ga. I prije no što sam ga našao, znao sam što ću zateći. Klima-uredaj je usporio proces, no vonj smrti se osjetio čim sam otvorio vrata.

Lippy je sjedio, meni okrenut leđima, za svojim stolom, u naslonjaču na okretanje. Glava mu je visjela, brada je dodirivala grudi. Ruke su mu počivale na naslonima, sad već ukrućene od smrti, a prsti su se počeli nadimati. Na potiljku mu se vidjela crna, osušena krv, pomiješana s kosom. A s vonjem smrti se miješao i miris spaljene kose. Prišao sam bliže i spazio da se oprljena kosa pomiješala s krvlju. Obišao sam oko stola i čučnuo ispred Lippyja. Izlazna rana je bila tamna i nečista. I Lippyjevo lice se već nadulo.

Polako sam ustao i pogledao po sobi. Nije bilo znaka borbe ili pljačke. Boca dobrog viskija stajala je na ormariću, posuda za led s vodom pri dnu, jedna čaša. Ladice ormara su bile zatvorene i zaključane. Nije bilo vidljivo da ih je netko pokušao obiti. Vratio sam se u kasino i malo prošetao, osjetivši prazninu tog prostora mnogo prije no što sam se u to uvjerio gledanjem. Dvojice tjelohranitelja nije bilo nigdje. Vjerojatno su već bili u uredu za zapošljavanje.

Glasno sam uzdahnuo u praznoj kockarnici. Možda sam u pogrešnom poslu. Možda bih trebao biti referent za razvoj u pogrebnom poduzeću. Polako sam se vratio u Lippyjev ured. Mora da je opušteno, udobno sjedio i gledao kroz prozor, diveći se pustinji, a netko se nagnuo preko stola i pištoljem malog kalibra ga napucao

u stražnji dio glave. A onda sam naišao ja i sve to otkrio. Pružio sam ruku, podigao slušalicu i nazvao muriju. Uskoro barem neću biti sam.

Dva prometnika na motorima su zavijajući došli prvi, tridesetak sekundi kasnije su stigla i dva zamjenika šerifa iz Riversidea, a nakon dvije minute je iskršlo i društvo iz Poodle Springsa. Ovo je mjesto bilo izvan njihove nadležnosti, ali su se svejedno pojavili. Uniforme su hodale unaokolo, govorile mi da ništa ne diram i pretraživale mjesto zločina u potrazi za nekim tragovima, ali su zapravo gubile vrijeme sve dok se nisu pojavila dva detektiva u civilu iz Riversidea s nekoliko laboratorijskih tehničara i nekim bljedolikim tipom iz mrtvozorničkog ureda.

Neki policajac koji se zvao Fox je od mene uzeo izjavu. Bio je tamnokos i mršav, a sunčane naočale je podigao na glavu dok je sa mnom razgovarao.

– Nisam li vaše ime vidio prošlog tjedna u teleksu? zapitao je Fox. – Otkrili ste onaj leš u Hollywoodu?

– Prirodno sam nadaren – rekoh. – U špici sezone otkrivam po dva, možda i tri leša dnevno.

– A možda im radite i još nešto osim otkrivanja – primijetio je Fox.

– Pa jasno – rekoh. – Napucam ih bez ikakva razloga, onda odmah pozovem policiju i pričekam vas da me možete lijepo sumnjčiti. Baš uživam u policijskom preslušavanju.

Fox je kimnuo, pogledavši bilješke moje izjave. – I policajci u tome uživaju. Nemamo pametnijeg posla od nadmudrivanja s nekim drugorazrednim njuškalom iz pustinje.

– Nekad sam bio drugorazredno njuškalo iz Los Angelesa – rekoh.

– Ovdje sam se preselio nakon ženidbe. – Sreća naša – odvratio je Fox. – Rekli ste da vas je Lippy unajmio da nadete tipa koji mu je dugovao novac. Kimnuo sam.

– Tko je taj tip? Šutio sam.

Fox je duboko udahnuo.

– Marlowe – rekao je – ako znate bilo što osim zavirivanja kroz ključaonice, morali biste znati da se radi o ubojstvu i da je čovjek koji je pobjegao s Lippyjevim novcem potencijalni sumnjivac, a zbog prikrivanja imena mogućeg ubojice možete ne samo izgubiti dozvolu, nego završiti i u zatvoru.

Kimnuo sam. Bio je u pravu. Toliko se ipak nisam htio žrtvovati zbog Larryja Victora, odnosno Lesa Valentinea. – Tip se zove Les Valentine – rekao sam. – Živi u Springsu.

Fox se okrenuo jednom od policajaca iz Poodle Springsa, nekom ljepuškastom momku kratke plave kose.

– Monson – rekao je Fox – znaš li nekog Lesa Valentinea iz Springsa?

Monson je kimnuo i rekao. – Moram vam reći nešto u četiri oka, naredniče.

Fox je podigao obrve i pošao za Monsonom u drugi kraj sobe. Stali su pored Lippyjevih vrata i nekoliko trenutaka razgovarali tihim glasovima. Čekajući, izvukao sam lulu, napunio je i zapalio. Mrtvozornik je obavio pregled. Pojavila su se dva čovjeka u bijelim kutama i donijela vreću za tijelo i nosila. Uvukli su Lippyjevo ukočeno tijelo u vreću, bacili ga na nosila i izašli iz ureda. Pri izlasku tresnuli su s Lippyjem o dovratak.

Fox i Monson su obavili razgovor, pa se Fox vratio. Prebacio je jednu nogu preko ruba Lippyjeva stola i pogledao me.

– Monson mi kaže da je taj Valentine oženjen kćerkom Claytona Blackstonea.

– To je morao šaptati? – zapitah.

– I još kaže da ste vi oženjeni kćerkom Harlana Pottera.

– I to je morao šaptati?

– Oboje je morao odšaptati – rekao je Fox. – Nije vam htio dati do znanja da smo mi, smioni i odlučni redarstvenici, impresionirani takvim stvarima.

– A jeste li? – zapitao sam.

– Možda i nismo, ali oni iznad nas ponekad jesu – odvratio je Fox.

– Ne brinite za Harlana Pottera – rekoh.

– Naravno – rekao je Fox. – Mene nije briga, vas nije briga, a i šerifa, koji ove jeseni ima reizbornost, isto tako nije briga. No dok vas nije briga, sjedite malo u kockarnici, dok mi ovo raščistimo. Možda bi mogli još malo pročavrljati.

Sjedio sam u kockarnici možda još oko sat vremena i pušio lulu dok su tehničari kružili prostorom, a Fox trošio mnogo vremena u telefoniranju.

Oko pola osam navečer, Fox je izašao iz Lippyjeva ureda.

- Htjeli bismo malo više popričati s vama, Marlowe rekao je. –
Idemo u Springs, to nam je bliže.
- Imam auto – rekoh.
- Monson će poći s vama – rekao je Fox.

26

Našli smo se u istražnoj sobi policijske stanice u Poodle Springsu. Ja sam bio specijalni gost. Osim mene bila je tu stenografkinja boje ružičastog grejpa, narednik Whitestone iz Springsa, Fox, poručnik Wiltan Crump, glavni isljednik za okrug Riverside, i, kao nenadana prijateljica, Bernie Ohls. Crump je imao okrugla ramena, kratak vrat i duge ruke. Male, svinjske oči razdvajao je široki, plosnati nos. Nadlanice su mu bile jako dlakave. Imao je na sebi crno odijelo i na glavi Borsalino, zabačen prema natrag.

– Da se odmah razumijemo, Marlowe – rekao je Crump. Žvakao je duhan i nosio papirnatu čašicu u koju je pljuvao. – Znam da si zet Harlana Pottera, ali me to ni najmanje ne uzbuđuje.

– Oh, šteta – rekoh. – Baš sam se nadao da ćete me zamoliti za ples.

Crump je čašicu duhanskog soka držao u lijevoj ruci. Desnom rukom je krenuo ispod sakoa i izvukao nekakav pendrek od pletene kože. Pokazao mi ga je i nasmiješio se, velikim, zlobnim, duhanom umrljanim osmijehom, i pendrekom se nježno lupio o desno bedro.

– Nemam puno vremena, Marlowe. Nemam vremena za duhovitosti, nemam vremena za ljubaznosti. Pronašao si dva mrtvaca u jednom tjednu, oba ustrijeljena s malim kalibrom u glavu. Imaš li u vezi s time nešto za reći?

– Pa, izgleda da sam imao sreće.

Crump se ponovo udario onim pletenim pendrekom i nagnuo prema meni. Dah mu je smrdio kao da je pio viski i jeo nešto mrtvo. U očima sam mu vidio krvave žilice.

– Pažljivo, Marlowe – rekao je. Glas mu se nekako zgusnuo. – Budi jako pažljiv.

Uljudno sam mu se nasmiješio.

– E, sad, mi smo glupi policajci – rekao je Crump, još uvijek mi se unoseći u lice – a tako pametan i bogat privatni detektiv kao što si ti, vjerojatno zna neke stvari koje mi ne vidimo.

– Nisam bogat – rekoh. – žena mi je bogata. Crump je nastavio kao da ništa nisam rekao.

– Ali se ipak pitamo, nema li možda neke veze između dva mrtvaca koja si pronasao. I da si možda policiji u Los Angelesu pričao jedno, a nama drugo. Poručnik Ohls je o tome dosta razmišljao dok se

vozio sve do ovamo, nakon što smo ga nazvali i rekli da smo s tobom razgovarali.

Ohls je stajao naslonjen na zid sa šešikom nabijenim na oči i rukama prekriženim na prsima.

– A prije no što nas Crump obojicu nasmrtno isprepada – javio se Ohls – pitamo se ne bi li nam možda mogao ispričati zašto si u pola četiri ujutro po Westernu i Sunsetu jurio za Angel Victor, zakonitom ženom glavnog osumnjičenog za ubojstvo Lole Faithful.

– Ako ne dobijem zadovoljavajući odgovor – rekao je Crump – nećemo, majci, ostati samo na zastrašivanju. Pogledao je Ohlsa, a zatim

Obratio sam se Bernieju. – Ako mi se ovaj lešinar sa svojim smradom iz usta makne s lica, možda bismo mogli porazgovarati.

I dalje nagnut nada mnom, Crump me je udario pendrekom postrance kod lijevog koljena. Bol mi je prostrujala gore i dolje, sve do slabina. Noga je odmah počela kuckati. U kut Crumpovih usta navrlo je nekoliko kapi duhanskog soka.

– Lešinar, ha, pametnjakoviću? – zarežao je.

I dalje oslonjen o zid, prekriženih ruku, Ohls je rekao. – Makni tu kožu, Crump.

Crump se uspravio i pogledao Ohlsa.

– Ajde i ti k vragu – rekao je. – On je moj zatvorenik. Ohls je izvadio jednu od onih svojih malih cigara, stavio je u usta i zapalio. Onda se odmaknuo od zida, polako krenuo preko cijele sobe i stao odmah ispred Crumpa, s licem možda samo pet centimetara od Crumpova. Pustio je da mu izade malo dima dok je govorio.

– Ili ćeš maknuti tu kožu – rekao je Ohls svojim tihim, ugodnim glasom – ili ću ti je nabiti kroz zube. Crump je malko poskočio, kao da ga je netko podbo.

Nitko na trenutak ništa nije rekao. Obojica su stajala jedan naspram drugog.

A onda se Crump oglasio. – Ma, neka sve ide k vragu i bijesno strpao pendrek u stražnji džep, okrenuo se i izašao iz sobe. Ohls se nasmiješio kao da je riječ o nekoj osobnoj šali, okrenuo se, vratio i opet naslonio na zid.

– Daj da sada na miru i polako popričamo o svemu, Marlowe – rekao je. – Imamo cijelu noć. Fox neka ostane kao predstavnik

Riversidea.

Izvukao sam cigaretu, zapalio je i povukao dim. Možda je bilo vrijeme da napustim taj slučaj, da im kažem sve ono što ne znaju, pa neka s tim veselo odjure, a ja onda mogu svojoj kući, piti sa ženom gimlete. Kad saznaju da je Les dugovao lovu Lippyju, da je Les zapravo Larry, to jest ista osoba s kojom se Lola svadala prije no što je ubijena u njegovu uredu, onda će se sve srušiti. Larry će otići, Muriel će ostati sama, a i Angel, s onim njenim velikim očima i osmijehom . . .

– Lippy je oko sebe uvijek imao dvojkcu tjelohranitelja rekao sam. – Tko god ga je ubio, trebao je najprije njih zaobići.

Ohls je šutio i nije se micao.

– Mogla bi biti neka žena – rekoh. — Mali kalibar, jako izbliza. Bio je okrenut ledima. Viski je bio spreman kao da će se piti. Doduše, samo jedna čaša. Možda je imao neki romantični randevu koji je završio s pucnjem u noći.

Ohls je skinuo šešir, uhvatio ga za obod i spustio uz nogu. Progovorio je ne vadeći onu malu cigaru iz usta.

– Sve smo mi to već obavili, Marlowe. Nagadati možemo i bez tebe.

Slegnuo sam ramenima. – To je sve što znam, Bernie. Ohls je počeo lagano šeširom lupkati o nogu, izvadio cigaru iz usta i jezikom maknuo komadić duhana s gornje usne, te ga istančano pljucnuo u kut.

– U jednom tjednu si otkrio dva ubojstva – rekao je Ohls. – To bi mogla biti slučajnost. Ali u trideset dvije godine policijskog posla takvu slučajnost još nisam doživio.

Tu se ništa nije moglo reći. Čutio sam.

– A slučajnosti nam ne koriste, Marlowe. Ne vode nas nikamo. Vjera u slučajnosti je vjera u ćorsokake. A policajci mrze ćorsokake, Marlowe.

– Znam – rekoh. – I to me brine. Ima noći kad zbog toga ne mogu zaspati.

– Ne samo da si za tjedan dana našao dva mrtvaca, nego se to dogodilo dok si tražio ništariju imenom Les Valentine, koji je sada ispao zet Claytona Blackstonea.

– A brine te Clayton Blackstone?

– Aha, i ja ponekad ne spavam – odvratio je Ohls. Prišao je jednom od izgrebanih stolova i spustio cigaru u neku polupraznu papirnatu čašicu za kavu. Potom se okrenuo prema meni.

– Više nemaš poslodavca, Marlowe. Nemaš više koga štiti. Ukoliko ne štitiš samoga sebe.

– Ništa ti više ne mogu reći, Bernie.

– Možda ste ipak trebali pustiti Crumpa da ga sredi, poručniče – rekao je Fox.

– Crump je štemer sa značkom – rekao je Ohls. – Ne sviđa mi se.

Svi smo zašutjeli. Ružičasta stenografkinja je bila spremna za nove izjave. Samo što ih više nije bilo.

Ohls je uzdahnuo. – U redu, Marlowe – rekao je. Okrenuo se prema naredniku Whitestoneu. – Zatvor vam radi? – Naravno – odvratio je Whitestone.

– Čorkiraj ga – rekao je Ohls. — Baci ga u buksu. Možda uspije nešto povezati.

– Za što da ga okrivim, poručniče?

– Izaberi – rekao je Ohls. – Već ćeš nešto smisliti. Potom je stavio šešir na glavu i izašao iz prostorije.

U zatvoru Poodle Springsa bilo je mirno. Bila su još dvojica zatvorenika, no sad su već spavali. Čuli su se samo zvuci njihova spavanja, povremeno hrkanje, mrmor, poneki uzdah.

Izvalio sam se na mračni ležaj. Vani se odvijao kasni noćni život Springsa. Ljudi su jeli ponoćni sendvič, vodili ljubav, gledali film na televiziji, mirno spavali s psom u podnožju kreveta, a hladnjak je tiho zujao u kuhinji. Zatvor je bio vezan s policijskom stanicom, pa sam slušao patrolna kola kako dolaze i odlaze. nerazgovijetne, noćne i zvukove njihovih radio-stanica, škripu guma po šljunku, jednom čak i sirenu, kad je auto žurno odjurio. No uglavnom se ništa nije čulo niti dogadalo.

Pitao sam se bi li Lippy bio ubijen da sam rekao policajcima sve što sam znao. Da sam im rekao barem onoliko koliko sam otkrio Blackstoneu. Momci poput Lippyja su se uvijek kretali po rubu, ali ubojstvo je ipak nešto drugo.

Blackstone nije imao razloga da ubije Lippyja, čak i da je saznao da ovaj progoni Lesa zbog novaca. Samo jedna šefova riječ bila bi dovoljna. No Les je imao, razloga, a imao je razloga i da ubije Lolu Faithful, zbog ucjene s onom slikom. Tkogod je ubio Lolu očistio je i Larryjev ormar – nasmiješio sam se samom sebi u mraku. Kad je bio u Poodle Springsu zvao sam ga Les, a u Los Angelesu sam ga zvao Larry. Nije čudo da sam bio zbunjen – jesu li tražili sliku? Zašto bi ubojica uzeo sve iz ormara? Je li on – ili ona nešto tražio, a nije imao vremena za pregledavanje? Da ju je Larry ubio, znao bi što mu je u ormaru. Ne bi trebao sve odnijeti. Doduše, mogao je, jer je znao da će ih pronaći policajci, a možda nije htio da se za njih zna, premda su se prodavale na gotovo svakom novinskom štandu pod njegovim imenom. Pa ipak, možda bi mu bilo neugodno.

Ključar se prošetao hodnikom duž ćelija, škripeći cipelama. Zastao je ispred svake ćelije i načas u nju povirio prije no što bi nastavio.

Od svih onih golišavki prepoznao sam jedino Sondru Lee. Njena slika se sada nalazila ispod tapisona u prtljažniku moga auta. Pretpostavimo da je Larry pristao Loli platiti, ona je donijela sliku, a on ju je onda ubio i uzeo sliku. U tom slučaju on bi je uništio – no da li bi se Lola pojavila s jedinom kopijom? Zar bi bila tako glupa?

Nisam u to vjerovao. Ucjenjivači se nisu tako lako lišavali svoga kapitala. Čak ni glupi ucjenjivači.

Poželio sam cigaretu. Nisam imao ni jednu, a ni lulu; također, skinuli su mi vezice, kravatu i pojas. Ustao sam i prešao ćeliju u nekoliko malih krugova. To me nije uspavalo. Legao sam opet na krevet. Nije bilo plahte, samo madrac i pokrivač. Bio sam u zatvorima koji nisu imali ni to. Ah, Marlowe, Marlowe, veličanstveni pustolove! Zašto, dovraga, Larry nije ovdje? Pa makar imao zgodnu ženu velikih očiju koja ga obožava. Je li mu ona zakonita? Možda bih, kad izadem, trebao provjeriti zakonske odredbe o bigamiji. U posljednje vrijeme nisam imao mnogo slučajeva bigamije.

Duboko sam udahnuo.

A gdje je slika? Lola bi zadržala kopiju. Nije bila u njenoj kući. Ako su je policajci našli, negdje bi ih odvela, a oni su se zaglavili baš kao i ja, još i gore, jer nisu znali stvari zbog kojih sam se ja zaglavio. Mogla bi biti u nekom sefu. Gdje je onda ključ? Stare, viskijem uništene koke, obično se ne služe sefom. Možda je negativ tutnula prijateljici. Doduše, viskijem uništene koke nemaju povjerenja u prijateljice kad se radi o iole vrednijoj imovini. Najjednostavniji odgovor je ponovo Larry, a najjednostavniji odgovor u Lippyjevu slučaju je Les. A Les je Larry.

Još sam jednom duboko udahnuo.

Pred jutro sam konačno zadrijemao i sanjao da sam se zaljubio u ogromnu sliku gole Linde, koja bi mi u posljednjem času izmicala iz ruku kad god sam je htio dohvatiti.

28

U šest ujutro su mi donijeli malo vruće kave i pljesnivo pecivo. Sjeo sam na ležaj i počeo jesti. Glava me je boljela, a koljeno postojano kuckalo. Dotaknuo sam mjesto gdje me je Crump udario. Bilo je oteknuto i bolno. Želudac mi se malo uznemirio kad sam popio kavu. Spavao sam možda dva sata.

U deset i trideset ujutro hodnikom je došao novi ključar i stao pred mojom ćelijom.

– Hajde, Marlowe – rekao je. – Došla je sloboda. Ustao sam, sav ukočen i odšepao za njim hodnikom, te nakon tri stube ušao u predvorje policijske stanice. Tamo je bila Linda s nekim tipom u bijelom odijelu i razdrljenoj košulji.

Taj mi se odmah obratio. – Gospodine Marlowe, ja sam Harry Simpson. Oprostite što smo se toliko zadržali. Morao sam čekati da se sud otvori da dobijem rješenje.

Bio je preplanuo s blještavim crnim mokasinama koje su iznad jezika imale male zlatne lančice. Košulju je raskopčao gotovo do pupka, a gola su mu prsa izgledala kao kožna daska za pranje. Drake na prsima su mu bile sijede. Imao je male, tanke brkove, a i u kovrčavoj kosi je već bilo dosta sjedina. Nosio je ružičasti prsten. Odvjetnik iz Poodle Springsa. Još malo pa će me zvati dušo.

Linda je stajala iza njega, ništa nije rekla. Gledala me je tako teško, da sam gotovo osjetio fizičku težinu tog pogleda. Vratili su mi stvari, potpisao sam, pa smo izašli na glavna vrata. Nije se oglasio nikakav alarm. Lindin Cadillac je bio parkiran na Zabranjeno parkiranje, samo za policijsku stanicu, pored Mercedesa kabrioleta sa spuštenim krovom, koji je – odmah sam znao – pripadao mom odvjetniku.

– Gde je tvoj auto? – upitala je Linda. – Tu iza – rekoh.

– Odvest ću te kući i poslati Tina da ga doveze – rekla je. – Izgledaš očajno.

Ali sigurno bolje no što sam se osjećao.

– Možda ćete se morati pojaviti, gospodine Marlowe oglasio se Simpson. – Pokušao sam sve anulirati, i, dakako, ime gospodina Pottera je izazvalo određeni dojam, ali ništa ne mogu garantirati.

– Moje ime ih nije impresioniralo – rekoh.

Linda je otvorila prednja desna vrata Cadillaca. – Udi, dragi – rekla je.

– Trebam li nešto poručiti vašem tati? – zapitao je Simpson.

– Zahvalite mu – rekla je Linda. – Nazvat ću ga kasnije.

Potom je zaobišla auto i ušla. Vozili smo se u tišini. Kad smo došli kući, rekla je. – Mislim da bi se trebao istuširati i naspavati. Porazgovarat ćemo kasnije.

Bio sam previše umoran da bih se suprotstavio. Učinio sam kao što je rekla, samo obrnutim redosljedom.

U šest poslijepodne osjećao sam se opet gotovo kao čovjek. Istuširao sam se i obrijao, te u svilenom ogrtaču sjeo pored bazena s vrećom leda na oteknutom koljenu. Tino mi je donio dupli gimlet s votkom i ledom, a gospodi obični. Gimlet je imao boju slame i bio gotovo proziran kad sam pogledao kroz debelu, uglatu čašu. Voda u bazenu se lagano namreškala pod nježnim povjetarcem koji bi se uvijek podigao pred večer. Zaronio sam u gimlet i osjetio kako me piće smiruje i opušta izdanke živaca. Pogledao sam Lindu. Sjedila je u naslonjaču s nogama na podu, skupljenih koljena, nagnuta malko naprijed s rukama u krilu i oba dlana sklopljena oko čaše.

– Tata je bijesan – rekla je.

– Neka ide dodavola – odvratio sam.

– On te je izvukao.

– Svejedno neka ide dodavola. Kako si ti?

Polako je odmahнула glavom i zabuljila se u čašu kao da na njenom dnu leži odgovor kojeg zapravo i nije znala. – Bio sam ja već i prije u buksi, Linda. To je profesionalni rizik, kao dosada, ili žuljevi na nogama.

– Policija je rekla da si sprečavao odvijanje istrage.

– Policija može reći što god hoće – odvratio sam. Htjeli su da im kažem nešto što po mom mišljenju oni ne bi trebali znati.

– I zato su te strpali u zatvor? Je li to zakonito?

– Vjerojatno nije, ali se često događa. Nakon nekog vremena čovjek se počne privikavati.

– Je li zakonito ne reći im ono što žele znati?

– Odgovor je isti, mislim. Moj posao se ne može obavljati, uz minimalno samopoštovanje, ako mi murijaši budu govorili što bih trebao raditi.

– Da budem iskrena, ne vidim baš nekog velikog samopoštovanja u tvom poslu – rekla je Linda.

– Zato što me povremeno odvedu u zatvor? Zato što imam posla s nižim klasama?

– Idi k vragu, Philipe, nisi pošten – rekla je Linda. Nisam ja kriva što imam bogatog oca.

– Ne – rekoh – nisi. A nisam ni ja. Ali jedno ti mora biti jasno, u ovoj zemlji se ne možeš obogatiti kao Harlan Potter, ukoliko ne odrežeš neke ćoškovce, skršiš neka pravila i provedeš vrijeme s ljudima koje inače ne bi ni pogledao.

Linda je nekoliko puta odmahнула glavom.

– Ne znam ništa o tome, čak me nije ni briga. Znam samo da ovaj brak više ne razumijem. Svaku drugu noć te nema. Ne znam gdje si ni što radiš. Mogao bi poginuti. Ujutro se budim, zovu me telefonom i kažu da si u zatvoru. Moj muž je u zatvoru. Ovdje? U Springsu? U zatvoru?

– Što će tek reći u klubu? – rekoh.

– Ma daj, bogati, nemoj biti tako svemoćan i nedodirljiv, Marlowe. To su moji prijatelji. Nisam ravnodušna prema njima. A htjela bih i da oni ne budu ravnodušni prema tebi. Ne bih htjela da se potajice smiju mome mužu.

– Ionako će se smijati. Ne zato što sam detektiv. I ne radi provedene noći u zatvoru. Smijat će mi se jer sam nespornost. Nemam novaca. U ovoj velikoj Republici tako se, draga moja, ocjenjuju stvari.

– Ali ja imam novaca, imam dovoljno novaca za nas oboje.

– Stalno ti pokušavam objasniti da ga baš zato ne mogu uzeti. Jedini način da ne budem nespornost jest da ostanem slobodan. Da budem potpuno svoj. Ja, Marlowe, zatvorski Galahad. Ja odlučujem što ću. Neće me kupovati, gurati, čak ni ljubavljati. Baš lijepo što imaš novaca, ali mu previše podilaziš.

Bio je to za mene predugačak govor. Isprao sam ga s malo gimleta. Nije pomoglo. Gimleti su bili za rana poslijepodneva u mirnim barovima gdje se stolovi cakle od čistoće, svjetlo treperi kroz boce, a konobar ima uštirkanu bijelu košulju sa zavrnutim rukavima. Gimleti su da se drži za ruke preko stola, ne govori ništa, a zna sve. Odložio sam piće na stol. Linda svoje nije ni taknula; samo je buljila u njega.

– Kad dodeš kući – rekla je Linda praznim glasom – i idemo u krevet, na ormariću je pištolj, uz tvoj novčanik i ključeve od auta.

– Nekada sam ga u snu držao u ustima – rekoh. – Ali mi se činilo da je ovdje u pustinji ipak sigurnije.

Linda je digla pogled s gimleta i na trenutak me pogledala.

– Ovo ne hoda – napokon je rekla. Onda je ustala i dalje s obje ruke držeći gimlet. – Ne kažem da si ti kriv . . . ali ne hoda.

Okrenula se i vratila u kuću.

Podigao sam gotovo do vrha puni dupli gimlet i pogledao ga načas, ne pijući ga, a onda sam trгнуo zglavkom i u tankom luku izbacio piće na pod, a zatim pažljivo odložio praznu čašu naopačke na stol, zavalio se u naslonjaču i osluškivao kako se led polagano topi u vrećici na mom koljenu.

29

Noć sam proveo u sobi za goste. Ujutro sam rano izašao iz kuće. Popio sam kavu u nekom lokalu u Riversideu, gdje su prodavali i punjene magarčice, te male privjeske za ključeve s pravim grumenima zlata. Pustinja je izgledala okrutnije nego prije kad sam se vozio do kuće Muriel Valentine. Tlo je bilo grubo, a kaktusi žešći nego što mi se činilo prošli put. Na okorjelu, nezainteresiranu nebu nije bilo ni oblačka, a žega je bila suha i nepopustljiva kad sam izašao iz auta i krenuo prema Murielinoj kući. Sluga mi je otvorio vrata i pustio me da pričekam u predvorju dok je otišao po gospođu Valentine.

Kad se pojavila, djelovala je ogoljelo poput pustinje. Usta je skupila, a po očima kao da je plakala. – Nije ovdje – rekla je.

– Vaš muž – rekoh.

– Da. Ne znam gdje je.

Vrškom jezika je dodirnula gornju usnu, a onda ga je uvukla.

– Kada je otišao?

– Dan nakon što ste ga doveli – odvratila je. – Znete da je Lipshultz mrtav.

– Da.

– Jeste li znali da je radio za vašeg oca? – zapitao sam. Ustuknula je kao da sam joj dobacio živu zmiju.

– Vaš otac je vlasnik Agony Cluba – rekao sam.

Ništa nije rekla. Samo me je gledala, stisnuta lica, povremeno jezikom dodirnuvši gornju usnu. I ja sam nju gledao. Ništa drugo se nije dogodilo. Naposljetku sam se okrenuo, izašao i zatvorio za sobom vrata. Njoj je očito bilo gore nego meni. Ušao sam u Olds, sjedio neko vrijeme zureći ni u što, a onda sam ubacio Oldsa u brzinu i krenuo za Los Angeles.

Zatekao sam Angel kako sjedi na prednjem trijemu i promatra obalu. Prepečenac se na tanjuriću ohladio, a šalica čaja potamnjela s vrećicom čaja u njoj. Angel je sjedila u stolici za ljuljanje, podigla je i rukama obgrlila koljena, te na njih položila bradu. Naslonjač se lagano ljuljao, ali se ona baš nije trudila.

– Nije ovdje – rekla je.

– Čekate ga? – zapitao sam.

– Da. Nisam otišla na posao. Ne mogu. Moram biti ovdje ako dode.

– Izgubio sam ga – rekoh. – Nije tamo gdje sam ga ostavio.

Naslonjač se malo pomaknuo. Angel nije ništa rekla. U pozadini se neprekidno čuo prigušeni zvuk valova koji su se kotrljali pijeskom. Ljudi na plaži iza nas kretali su se gore-dolje. Iznad plaže neki je buldožer ravnao pijesak oko gotovo završenog igrališta.

– Nije on vrijedan toga, Angel – rekoh. – Nema karaktera.

– Volim ga – rekla je i slegla ramenima. Naslonjač se opet malo zaljuljao i stao.

Pomislio sam na Muriel i njeno bolno lice. Pogledao sam Angel. Hoće li mu Angel i to oprostiti, drugu vezu? Ma kakvu vezu, drugi brak! Ta gnjida ima dvije žene koje su lude za njim. A ja sam bio na najboljem putu da ostanem bez i one jedne. – Nemate pojma gdje bi mogao biti? – zapitao sam.

Odmahnula je glavom.

– Ali vratit će se – rekla je. — Prije ili kasnije.

– Angel, nisam sasvim siguran da nije ubio Lippyja rekoh.

– Nije – rekla je.

– A ako je ubio Lippyja, mogao je ubiti i Lolu.

Angel je jednostavno odmahнула glavom, nepopustljivo, zureći u obalu.

Ništa se više nije moglo reći. Ako je ubio Lolu, a ja mu pomogao pobjeći, onda sam i ja u sosu zbog Lippyja baš koliko i on. Uspio sam iscijediti neki mlaki osmijeh, pa sam se okrenuo i napustio je. Pogledao sam iza sebe i vidio kako i dalje nepomično promatra obalu.

Odvezao sam se iz Venecije do središta grada da posjetim Berineja Ohlsa. Bio je u svom uredu. Prazan stol s telefonom, stolica na okretanje i šešir na vješalici.

– Harlan Potter te izvukao? – rekao je kad sam se pojavio. – Ili si iskopao tunel ispod zatvora u Springsu?

– Potter – rekoh.

– Kladam se da su on i njegova kći bili jako sretni primijetio je Ohls.

– Kao dvije male vjeverice rekoh. Sjeo sam na običnu stolicu nasuprot stola. Na zidovima nije bilo slika, čak ni prozora. Ohls je ubio dosta ljudi, ja sam znao za devetoricu.

Ured je bio prazan kao konobarov pogled.

– Ne izgledaš mi baš najbolje, Marlowe – rekao je Ohls. – Djeluješ kao čovjek koji nije najbolje spavao, a zatim mu ni doručak nije bio najbolji.

– Les Valentine i Larry Victor su ista osoba – rekao sam.

Ohls je sjedio s jednom nogom podignutom na donju ladicu stola. Skinuo je nogu, okrenuo se na stolcu i lagano spustio obje noge na zemlju.

– To je provjereno? – zapitao je. Vidio sam kako tu vijest prevrće u glavi.

– Pa zar nisu obojica oženjeni? – nastavio je.

– Jesu.

– To si znao već neko vrijeme.

– Znao sam to prije no što je Lola Faithful ubijena rekoh.

– Da si nam to ispričao, možda bi Lipshultz sada bio živ – odvratio je Ohls.

– Možda.

Ohls je opet okrenuo stolac i vratio onu nogu na izvučenu ladicu. Objе je ruke uhvatio iza vrata.

– Marlowe, pustinjska lisica – rekao je. – Veliki detektivski čarobnjak.

Odšutio sam. Zaslužio sam sve što je slijedilo.

– Ili misliš li da si ovaj puta malo pretjerao, dušica draga? I da tip nije trebao stradati? Možda je Lippy to i zaslužio. Ali nije zaslužio sada i od ovog tipa.

– Nitko to nije zaslužio, Bernie.

– Ma da, jasno, Marlowe, nek' ti se malo srce slama. Za to vrijeme mi možeš objasniti zašto si nam to prikrivao.

– Mislio sam da on to nije učinio – odvratio sam.

– Mislio si da on to nije učinio – ponovio je Ohls. Tko te je ovlastio? To je policijski posao, prijatelju.

– On je čista pljuga, beskičmenjak i gad, ali ima lijepu malu žensku koja voli sve na njemu.

– Samo jednu? – zapitao je Ohls.

Slegnuo sam ramenima. – Doći ću i na to. I dalje ne znam je li to učinio, ali moram priznati da mi se čini sve vjerojatnijim kad god ti po tome zakopaš.

– Štitio si tipa kojeg jedva poznaš samo zato što ima dobru ženu.

– Izgledali su sretno, Bernie. Takve stvari se ne viđaju na svakom koraku. A mislio sam ako ga ti dohvatiš, bit će na robiji prije no što javni pravobranilac i otvori torbu.

– Ja ljude ne trpam u zatvor bez veze, Marlowe.

– Naravno da ne, Bernie, ali ni mogućeg sumnjivca ne puštaš samo tako. Taj se tip svađao sa žrtvom prije ubojstva, a ima i mutnu prošlost. Dobio bi ga na tanjuru... okrenuo sam dlanove i ispružio mke.

– Barmen je rekao da je svađa s Lolom počela kad mu je pokazala neku sliku. Znaš li nešto o tome?

– Larry je imao pun ormar golih slika – rekoh. – Pogledao sam ormar kad sam pronašao njegov ured.

– Sad ih tamo nema – rekao je Ohls. – Tko je bio na tim slikama?

– Žene u raznim pozama, prije dvadeset pet godina za to se mogla dobiti neka para.

– Sada to baš i nije neko bogatstvo – priznao je Ohls. – Osim ako nekoga ne misliš ucijeniti.

Slegnuo sam ramenima.

– U redu, Marlowe – rekao je Ohls – ispričaj mi sve, od početka, polako, kratkim riječima i jednostavnim rečenicama da sve shvatim. A kad sve čujem, i zaključim da ništa nisi vrdao, onda ćemo pozvati stenografkinju i pred njom sve još jednom ponoviti.

Digao je obje noge na stol, još se jače zavalio u stolcu i rukama pokrio trbuh.

– Idemo – rekao je.

Ispričao sam mu gotovo sve, izostavljajući činjenicu da u autu imam sliku Sondre Lee. Kad sam došao na dio o Blackstoneu, Ohls je počeo sam za sebe ispotiha zviždati. Kad sam završio, upitao je. – I još uvijek misliš da taj Larry, Les, ili kako se već zove, to nije učinio?

– Ne znam, Bernie. Evo me, tu sam. Ispričao sam ti što znam. I ti i ja znamo što tog tipa čeka ako Clayton Blackstone otkrije da mu je kći udata za bigamista.

– Eto malog posla za brzog Eddieja – primijetio je Ohls.

– Zbilja malog – složio sam se.

– Možemo te optužiti za ometanje istrage – rekao je Ohls. – Ometanje službenog lica u obavljanju dužnosti, pomaganje i prikrivanje zločinca, utajivanje ubojstva, nezakonito predstavljanje

radi dobivanja povjerljive policijske informacije, vrijedan je policijskog službenika i besprimjenu glupost.

– Imam i jednu knjigu koju nisam vratio u biblioteku – rekoh.

– Gubi se odavde – rekao je Ohls. – A stenografkinja?

– Ma, k vragu i ti i stenografkinja – odbrusio je Ohls. – Makni nam se već konačno s puta, Marlowe. – Odmahnuo je rukom, otpuštajući me. Kao što se tjera mušica. Ustao sam i izišao.

Kretanje je ponekad prikladna zamjena za akciju. Nisam imao nikakva posla, nisam trebao nikoga posjetiti, pa sam se odvezao u zapadni Los Angeles da vidim Sondru Lee. Ona plava službenica s dugim bedrima je opet bila tu. Rekla mi je da bi Sondra Lee trebala doći za pola sata, pa sam sjeo na jedan od srebrnih kauča duž lijevog zida ureda. Na zidovima su u srebrnim okvirima visile slike modela, crnobijele fotografije s umjetnim osvjetljenjem i onom nestašnošću koju znaju uhvatiti samo modni fotografi. Jedna od njih bila je i Sondra, uhvaćena iz profila kako bulji u neki nedefinirani beskraj, s velikim crnobijelim šeširom na glavi. A to je bilo mnogo više odjeće nego na svijenoj slici u mome džepu.

Vrijeme su vuklo poput dosadne gliste. Ušla je visoka, mršava, napadno odjevena žena i od službenice na recepciji pobrala neke poruke, a potom izašla. Pojavila se još jedna, crne kose, blijeda, sa žarkocrvenim ružem, porazgovarala s recepcionarkom i produžila prema jednom od ureda. Pogledao sam oko sebe, spazio pepeljaru na srebrnom podlošku, privukao je k sebi i zapalio cigaretu. Bacio sam ugašenu žigicu u praznu pepeljaru i povukao dim. Iza recepcionarke se nalazio veliki zidni sat u obliku bendža. Kuckao je tako tiho da sam ga jedva čuo. Povremeno bi se tihim mrmorom javio i telefon, a službenica bi se prijazno oglasila. – Agencija Triton, dobar dan! – Dok sam bio tamo, rekla je to četrdesetak puta, bez ikakva variranja. Cigaretu mi je dogorjela. Zagasio sam je i ispravio kičmu i u tom trenutku ušla je Sondra Lee. Nosila je malu žutu haljinicu i veliki žuti šešir. Nije me prepoznala, čak i kad sam ustao i rekao joj. – Dobar dan, gospodice Lee. Okrenula se s onim neodređeno prijaznim pogledom ljudi naviklih da ih se prepoznaje.

– Marlowe – rekoh. – Prije nekoliko dana smo u vašoj kući razgovarali između ostalog i o Lesu Valentineu. Osmijeh joj je ostao jednako neodređen, ali nešto manje ljubazan.

– I? – zapitala je.

– I tako smo se dobro zabavljali da sam htio još malo porazgovarati.

– Žao mi je, gospodine Marlowe, bojim se da ne mogu. Danas popodne imam snimanje.

Prišao sam joj i u hodu izvukao iz džepa onu njezinu sliku, odvivši je. Držao sam je tako da ju je samo ona mogla vidjeti.

– Samo nekoliko minuta – rekoh. – Mislim da biste a mi mogli pomoći s ovom slikom.

Pogledala me je, a lice joj ništa nije odavalo.

– Oh, u redu – rekla je. – Možemo tamo porazgovarati.

Uvela me je u malu garderobu s velikim zrcalom obrubljenim svjetlima. Bio je tu i šminkerski stol s mnoštvom posudica, tuba, pudera i četkica; bila je tu i lutka za odijela, mali otoman desno od vrata i široki redateljski stolac. Na crnom platnenom naslonu bijelim je slovima pisalo Sondra. Sjela je u stolac i nehajno ispružila noge.

– Tako dakle, još jedan mali, dosadni ucjenjivač – rekla je mirno.

– Nisam baš mali – rekoh.

– Slušaj, njuškalo, da ti odmah kažem, za tu sliku ću ti dati jedno veliko ništa. Točno toliko i vrijedi. Pošalji je časopisima, izlijepi je po autobusnim stanicama, baš me briga. Takva slika bi mi mogla naškoditi pred trideset godina.

– Znači, Larry Victor se njome baš nije okoristio – rekoh.

– Baš kao što se nećeš ni ti, majstore – odvratila je. Izvukla je cigaretu sa svijetlim filterom i zapalila je s prozirnim upaljačem na kojem se vidjelo koliko je još tekućine preostalo.

– Ali je pokušao – rekoh.

– Naravno da je pokušao, pa zar sva ta žgadija stalno nešto ne pokušava?

– Ali vi ste mu rekli da nestane.

– To je Tommy učinio – odvratila je.

– A možda ste se i vi malo zabavili – rekoh.

– Imaš sreće da Tommy nije ovdje – odvratila je. – Da, prošli put sam jedva izvukao živu glavu.

Na licu joj se nije vidjelo da se toga baš mnogo sjeća. – Bio sam u vašoj kući – rekoh. – Raspitivao sam se o fotografu Lesu Valentineu.

– Bila sam se malo otkačila – rekla je.

– Aha. I, ako se dobro sjećam, predložili mi da se otkačimo zajedno.

Ako se i sjećala, ništa nije pokazivala. Nije djelovala nimalo zbunjeno.

– Tommy mrzi takve stvarit – rekla je. Nije baš zvučala kao da je mnogo brine što Tommy mrzi a što ne. – I što hoćeš, Marlowe? Ili si možda jedan od onih frajera koji svršavaju razgovarajući sa ženskom dok je gledaju голу na slici?

– E, da, to mi je nešto najdraže – reko. – Samo sada me više zanima Larry Victor?

– Larry? Kako to?

– Zbog slučaja na kojem radim – odgovorio sam. – Nemaš me namjeru ucijeniti?

– Ne bih se usudio – reko. – Što mi možete reći o Larryju?

– Čistokrvna ljiga – rekla je Sondra. – Snimao je trećerazredne fotke, i od toga nije mogao živjeti pa je radio goliše za neke erotske časopise, ali je dilao i same fotke. Snimao je mnoge od nas kad smo još bile na početku, dok smo se probijale, nastojeći da nas netko zapazi. Bio je prilično zgodan, smotao je dosta komada. A sad, bog zna zašto, nosi tupe i stalno se znoji. A eto . . . – slegla je ramenima – ima nas svakakvih.

– Čuvao je te fotografije i ako bi neka od vas postala poznati model pokušao vas ucjenjivati.

– Da, ili ako bi se probile na filmu – rekla je. – Filmski studiji su se uvijek bojali takvih stvari. Cure koje su uspjele na filmu sigurno su to kupovale.

– Nije to onda ni tako loš posao. Prodaš robu jednom, a onda kasnije možda opet, za još veću lovu.

– Ma da, banja – složila se Sondra. Nasmiješila se, povukla dim i dugo ga zadržala, a onda ispustila kroz osmijeh. – Samo, vremena su se promijenila. Vrlo brzo nikoga neće biti briga ako javno pokažeš muf, a Larry će moći zatvoriti dućan.

– Pregazit će ga vrijeme – reko – kao konjušnice. Zna li da je oženjen?

– S Larryjem već dugo nemam veze, otkako sam se uspjela iskobeljati iz tog svijeta u kome on živi.

– A ne poznajete fotografa koji se zove Les Valentine? – Ne.

– Muriel Valentine? Muriel Blackstone? Angel Victor? Dok sam navodio imena, Sondra je odmahivala glavom.

– Zna li neke njegove bliske prijatelje iz tih vremena? – zapitao sam.

Kratko se nasmijala. – Prijatelje? E, takve nisam zamijetila. Ako je mali ljigavac i imao prijatelja, onda su to uglavnom bile ženske. – Opet je odmahнула glavom. – To mi nikad nije bilo jasno.

– Ne sjećate se nekih imena? – zapitao sam.

Povukla je još jedan dim i naglo ga izbacila. Odmahnula je glavom.

– Ne – rekla je. – Ne sjećam se.

– I ne možete pretpostaviti gdje bi sada mogao biti? – Tako dakle? Nestao je?

Kimnuo sam.

– Ne. Nemam pojma.

I dalje sam držao onu njenu sliku. Pružio sam je, a ona ju je uzela i pogledala.

– Bila sam tada dobar komad – rekla je. – Još uvijek ste.

Nasmiješila mi se. – Hvala – rekla je. Krenuo sam prema vratima.

– Marlowe – oglasila se.

Zastao sam s rukom na kvaki i pogledao je.

– Sjećam se svakog detalja tvoje prošle posjete – rekla je.

– I ja isto – odvratio sam.

Nasmiješila se. – Ponuda i dalje vrijedi – rekla je. – Hvala – rekao sam, nacerio se i izišao.

Vratio sam se Westwoodom do Villagea, potom se provozao Weyburnom i uz Hilgard, pored UCLA sveučilišta, a onda sam Sunsetom krenuo na istok.

Jedva da sam poznavao Larryja Victora a već mi ga je bilo dosta. Brak mi je upao u krizu, murija se natjecala tko će od njih smisliti najbolji plan da me spremi na najduže, Clayton Blackstone i Eddie Garcia su škicali iza svakog ćoška, a zbog svega što sam dosad saznao o Larryju Victoru pitao sam se zašto sve to radim. Možda je ubio Lolu, možda je bio dovoljno glup da je ubije u svom uredu. Možda je ubio i Lippyja, možda je bio gadniji nego što sam držao. Ako je tip toliko glup da ubije ženu u svom uredu nakon što se s njom javno svadao, može li hiti dovoljno lukav da se riješi dvojice tjelohranitelja kako bi ubio Lippyja dok pijuckaju, a Lippy gleda kroz prozor?

Prošao sam pored ružičaste fasadne besmislice Beverly Hills hotela, napola skrivene palmama. S obje strane Sunseta kočile su se velike kućerine, skupe i ružne, na onaj poseban način kako ta dva atributa miješa novac samo u Južnoj Kaliforniji. Filmske zvijezde, redatelji, producenti, agenti, ljudi koji su smislili kako se upakirana praznina može prodati pod sanje.

Lola je sigurno s onom slikom ucjenjivala Larryja. I sigurno nije bila tako glupa da na sastanak ode s jedinom kopijom. Morala je imati original. Ali gdje je bio? Pretresao sam joj kuću poput salate i ništa nisam našao. Ni mrvice. Gdje ga je, dakle, skrivala? Gdje bih ja sakrio tako nešto?

Sad sam bio već u centru, okruživale su me blještave najave pjevača za koje nikad nisam čuo, dućani skockani tako da izgledaju kao francuske seoske kuće. Kod Horn avenije je neki tip s dugom, crnom, kovrčavom kosom skrenuo u Sunset u sportskom dvosjedu koji je bio duži od moga Oldsa. Dao je puni gas i zacvilio gumama, a onda pedeset metara dalje naglo zakočio pred semaforom. Auto je bio ružan, nepraktičan, razmetljiv, neekonomičan i loše izveden za gradsku vožnju, ali je bio skup.

Provezao sam se kroz Hollywood i skrenuo u Kenmore prema Lolinoj kući. Nešto mi je palo na pamet.

Tratina je djelovala zapuštenije, no sve ostalo je bilo isto. Ljudi umiru, srca prestaju kucati, dinastije padaju kao kuće od karata, a trava malo-pomalo raste i pročelja kuća propadaju vrlo polako. Parkirao sam ispred ulaza, popeo se ulaznim stubama i zastao ispod hladnog trijema. Poštanski sandučić je bio pretrpan poštom koju Lola neće nikad pročitati; neki katalozi i prospekti su ležali već i ispod sandučića. Nitko, očito, nije obavijestio poštanski ured. Izvadio sam sve omotnice iz sandučića. Uglavnom su to bili računi; nije bilo privatne pošte. Otvorio sam ulazna vrata na isti način kao i prošli put i ušao unutra. Ništa se nije izmijenilo. Odložio sam poštu na stolić u hodniku i pogledao oko sebe. Prošli put sam tražio sliku. Sada sam tragao za nečim drugim, za ključem, potvrdom, nečim što bi mi reklo gdje je sakrila sliku. Morala je biti ovdje. I bila je. Nakon sat vremena sam je našao. Među neplaćenim računima, u jednoj od ladica staroga stola, pronašao sam potvrdu garderobe željezničke stanice Union.

Trebalo mi je pola sata da dodem do stanice Union, parkiram, pronadem garderobu i predam im svoju potvrdu. Vremešni crnac se polako odgegao u skladišne katakombe i nakon cijele vječnosti izronio s nevelikom, čvrstom kovertom, omotanom jarkom ljepljivom trakom. Velikim, rascvjetanim rukopisom preko cijele omotnice je pisalo Lola Faithful Slovo i na Faithful imalo je umjesto točke mali ukrasni kružić. Uzeo sam omotnicu, sjeo na praznu klupu u čekaonici i otvorio je. Unutra je bila sjajna fotografija srednjeg formata i mala prozirna koverta s negativom. Na slici je bila Muriel Blackstone Valentine, koja na sebi nije imala ništa osim kožnih čizama s visokom petom. Golo tijelo je nudilo sve svoje čari. Smiješila se zavodljivo, ali i pomalo nakrivljeno, a oči su joj bile staklaste. Uzeo sam negativ i podigao ga prema svjetlu. Bio je isti. Spremio sam negativ i sliku u omotnicu, prošao ispod lukova, pored stajališta taksija, do mjesta gdje sam parkirao.

Vratio sam se u Venice, gdje je Angel radila kao konobarica u lokalu na obali, nekoj kombinaciji restorana i knjižare. Gužva za ručak je minula, pa je ostalo još samo nekoliko besposličara koji su za vanjskim stolovima pijuckali piće i nastojali da im tako prode vrijeme. Sjeo sam i naručio kavu. Angel ju je donijela.

– Samo čas – rekoh. – Htio bih vam nešto pokazati. Nogom sam odgurnuo stolac od stola.

– Ne smijem sjediti s gostima – rekla je Angel – ali sada imam pravo na pauzu. Možete doći sa mnom u stražnju prostoriju.

Ustao sam i krenuo za njom kroz kuhinju do spremišta, gdje su uz gole zidove do vrha bile naslagane velike konzerve rajčica i kante s maslinovim uljem. Pored vrata se nalazila kanta i krpa za pod.

Izvadio sam Murielinu sliku i pružio je Angel. – Poznajete li je? – zapitao sam.

Angel je odmahнула glavom. Obrazi su joj se zarumenjeli. U zadnje sam vrijeme vidio toliko goliša, pa sam smetnuo s uma da bi nekome to moglo biti neugodno. Dopala mi se zbog toga.

– Žao mi je – rekoh. – Ali to je jedina njena slika koju imam.

– Sve je u redu – odvrtila je Angel. Opet je pogledala sliku. – Ima prekrasno tijelo – rekla je.

– Bogme da – složio sam se. – Ovo je Larry snimio.

– Larry?

– Nemam dokaza, ali znam da je ovu sliku Lola pokazala Larryju kad su se posvađali. S njom ga je htjela ucijeniti.

– Zato što je slikao голу žensku?

– Ne, nego zato što je ovo njegova žena – rekao sam. Angel mi se slabašno nasmiješila.

– Ne razumijem – protisnula je.

– Larry je koristio i ime Les Valentine – rekoh. – Pod tim imenom se oženio ovom ženom, Muriel Blackstone, koja se sada zove Muriel Valentine.

– Larry je oženjen sa mnom – rekla je Angel.

– Da, a Les je oženjen s njom, a Les i Larry su jedan te isti čovjek.

– Ne vjerujem – odvrtila je Angel.

– Nema razloga da vjerujete. Ali to je istina, koju sam vam tajio dok se god moglo.

– Ne znam zašto mi dolazite s takvim lažima – rekla je Angel. – Mora da ste ili vrlo zli, ili bolesni.

– Samo umoran – reko. – Umoran od gacanja po ovoj močvari. Možda je vaš muž nekoga ubio, možda i nije. No u svakom slučaju, opet je odmaglio, a ja ne znam gdje je i nije me briga. Njegove tajne više neću čuvati.

– Još uvijek ne znate gdje je Larry? – zapitala je Angel, kao da sve ono što sam joj netom rekao nema nikakve važnosti.

– Ne. A vi?

– Ne znam. Mislite li da mu se nešto dogodilo?

– Ne. Mislim da je učinio ono u što se najbolje razumije. Pobjegao je.

– On mene ne bi ostavio – rekla je Angel.

Samo sam zatresao glavom. Nisam znao što bi taj prokleti Larry/Les učinio niti gdje bi otišao, pa sam već posumnjao jesam li ga uopće i poznavao.

– Ne bi me ostavio – ponovila je Angel. Izvukao sam iz novčanika posjetnicu i pružio je.

– Ako saznate gdje je – reko – možete me nazvati. Uzela je posjetnicu, i ne pogledavši je. Vjerojatno me neće nazvati. Vjerojatno me više nitko neće nazvati. Nikada.

Izašao sam iz restorana i krenuo natrag obalom. Pacifik je tutnjao prema meni. Valovi su djelovali umorno dok su se s bijelim krestama razbijali o obalu, a onda se polako povlačili, naglo dizali i iznova tresnuli o pijesak.

Bilo je vrijeme da se vratim u Springs.

Linda je koračala dnevnom sobom pored Hammond orgulja ugrađenih u bar, pored staklenog zida s leptirima i natrag, duž pregolema kamina. Slika gole Muriel Blackstone ležala je na baru. Nitko je nije gledao.

– Priznajem da sam iznenadena – rekla je Linda. Nisam mogla ni pomisliti da bi Muffy Blackstone . . . – Odmahnula je glavom.

– Možda i većina drugih žena živi u takvom tihom očaju – rekoh.

– Možda, ali ne vidim razloga zašto moj muž mora kopati po tome. Zaista, Philipe – rekla je i glavom pokazala prema slici – zar ti nije neugodno?

– Ta su vremena već odavno prošla – odvratio sam. – E, pa trebalo bi ti biti. Meni je neugodno.

– Ja sam detektiv, gospođo. To si znala kad si se udavala za mene.

– Valjda sam mislila da nećeš zauvijek i ostati detektiv.

– Ili si mislila da ću pustiti tanke brčice, piti porto i u papučama umovati tko je u vrtu zamka grofa Boslewicka mogao ubiti Sue Sue, nećakinju gospode Posselthwait. Te da bi ponekad mogli večerati sa zabavnim i duhovitim šefom policije.

– Idi k vragu, Marlowe, zar ne vidiš kako je meni? Ne možeš li se barem malo prilagoditi.

– Ovisi o čemu je riječ. Mogu se prilagoditi ako se radi o načinu stanovanja, zabave i mjesta gdje ćemo provesti medeni mjesec. Ali ne mogu se prilagoditi tako da prestanem biti onaj tko sam. I što sam. To ne mogu. Takav sam kakav sam, čovjek koji na kraju svega ostane sa slikom gole ženske u ruci.

– I dva ubojstva – primijetila je Linda. – I nekim bigamističkim pričama.

– Da, s ubojstvima, bigamijom i još nečim gorim što će doći – potvrdio sam. – Ja na taj način zaradujem za život. Kao takav sam ti bio zanimljiv čak i za bračnog druga. – A da sam siromašna?

– Nisi siromašna. Ja sam siromašan, ti nisi. Nema smisla raspravljati o nečem što bi moglo biti.

– I što ćeš sada učiniti s tom Muffynom slikom? – zapitala je.

– Ne znam – rekoh. – Cijeli taj slučaj mi nije bio jasan, a sad znam još i manje.

Linda je prišla baru i uzela sliku.

– Mogla bih je istog časa razderati – rekla je. – Naravno. Ali ja bih napravio kopije.

– Sve imaš pod kontrolom, je li?

– Da, sve ono što nije bitno – odvratio sam. – Ali zato ne znam tko je ubio Lolu Faithful, niti Lippyja. Nemam pojma gdje je Les Valentine. Niti mi je jasno kako ću spriječiti policajce da mi poderu dozvolu, čije kopije nemam.

Linda je spustila sliku na bar.

– Možda je pristala da je Les slika, onako, samo za njih – rekla je.

– Možda.

– Dragi – okrenula se prema meni – hajdemo opet u Meksiko. Danas, odmah. Mogu se spakirati za jedan sat. – Možeš se spakirati za dva sata – rekoh. – Potom ćeš platiti put, a kad se vratimo ja ću se opet vratiti poslu. – Proklet bio! – viknula je Linda. – Proklet, proklet bio – ponavljala je. Otišla je do staklenih vrata i pritisnula o njih čelo, zagledana u vrt.

– Stidim se pred svojim prijateljima zbog onoga što radiš. Možeš li samo zamisliti razgovore u klubu kad sam te izvadila iz zatvora? Kad te nema kod kuće onda me je strah, a s druge strane se stalno ponižavam odlazeći sama na sva društvena zbivanja, i ne znajući gdje si.

Tu se ništa nije imalo za reći. Šutio sam.

– Znam da ti to izgleda strašno snobovski i vrijedno prezira – nastavila je Linda. Čelom se i dalje oslanjala o staklo. – Ali to je moj život, jedini kojeg znam. I do njega mi je stalo.

– Znam – rekoh.

Okrenula se i pogled la me.

– I što ćeš onda učiniti? – zapitala je.

– Trebaš živjeti svoj život – odvratio sam. – A ja ću svoj.

– I to nikako neće ići zajedno? – Ne, izgleda da neće – rekoh. Šutjeli smo prilično dugo.

– Tražit ću od svog advokat da pripremi papire za rastavu – napokon se javila Linda. – Želim da nešto dobiješ.

– Ne – rekoh. – Ništa neću ni pipnuti. To nije moje.

– Znam – rekla je Linda.

Opet smo neko vrijeme šutjeli. Kroz staklena vrata sam spazio kako dvije lastavice slijeću na bugenviliju i nestaju u lišću.

– Večeras ću još prenoćiti u gostinjskoj spavaonici rekoh. – Sutra se selim u Los Angeles.

Kimnula je. Niz lice su joj tekle suze.

– Pa, bogamu, Marlowe, mi se volimo – protisnula je. – Znam – rekoh. – Žato i jest tako teško.

Našao sam namješteni stan ispred Ivara, sjeverno od bulevara, u ožbukanoj zgradi s dvorištem, koja je bila sagrađena u vrijeme kad je Hollywood imao više zvijezda, a manje faćkalica. Moj stari ured u zgradi Cahuenga bio je još uvijek prazan, pa sam se vratio u njega. Stol, dva ormara i stari kalendar – sve je to ostalo, a prednja soba je i dalje bila prazna. Dvije mrtve muhe ležale su odmah pored vrata na kojima je i dare pisalo Philip Marlowe, privatni detektiv. Gurnuo sam novu bocu bourbona u donju ladicu, isprao dvije čaše u slivniku u kutu i bio spreman za posao.

Samo što posla nije bilo. Rođaka mrtvih muha na podu letargično je zujala, udarajući o prozor iza mojih leđa. Digao sam noge na stol. Muha je prestala zujati i zagledala se u neprobojni, prozirni prostor pred sobom. Prednjim je nožicama istrljala lice, a onda je opet zujnula, samo sad već s nešto manje snage. Gubila je bitku. Udarila je nekoliko puta o prozor, a onda se opet smirila na prozorskom pragu. Ustao sam i pažljivo otvorio prozor. Muha se neko nije micala, a onda je zazujala i polako izletjela kroz prozor u prometna isprarenja, tri kata iznad Hollywood bulevara. I više je nije bilo. Zatvorio sam prozor i sjeo. Nitko nije ulazio, nitko nije zvao.

Nitko nije mario jesam li uhvatio bjesnoću ili otišao u Pariz.

U podne sam izišao, u nekom kafiću na bulevaru uzeo sendvič sa šunkom i kavu, i vratio se u ured, pokušavši sada prebaciti noge na drugi kraj stola. U srednjoj ladici stola i dalje sam imao slike gole Muffy. I dalje nisam znao što bih s njima. Negativ je bio zključan u starom podnom sefu iza vrata. I dalje nisam znao gdje je Les/Larry, a nisam imao ni poslodavca.

Čuo sam kako se vanjska vrata otvaraju i zatvaraju. Nakon toga je u moj ured ušao Eddie Garcia, pogledao oko sebe, a za njim se odmah pojavio i Clayton Blackstone. Eddie je prišao i bezizražajno se naslonio na jedan od ormara. Blackstone je sjeo na stolac rezerviran za stranke. Imao je odijelo s tankim sivim prugama i dvostrukim otkopčanjem, skuplje od moga auta.

– Napustili ste pustinju – rekao je. – Vijesti se bizo šire.

Clayton se nasmiješio. – Žao mi je zbog bračnog brodoloma.

– Da, naravno – rekoh.

– Jeste li stigli do dna one zbrke? – Blackstonove ruke su nepomično počivale na rukohvatima moga stolca. Imao je manikirane nokte. Na desnoj ruci mu je počivao velik dijamantni prsten.

– Možda ni nema dna – rekoh.

– Dakle, znači da niste – primijetio je Blackstone.

– Tako je.

– Ispričajte mi što ste dosad saznali.

– Zašto?

Garcia se nasmijao. Bilo je to nalik kratkom lavežu. Blackstone je zatresao glavom, ne pogledavši me. Iz unutrašnjeg džepa sakoa izvukao je novčanik od svinjske kože, jedan od onih dugačkih, prevelikih da bi stali u stražnji džep hlača. Izvadio je pet novčanica od po sto dolara i poslagao jednu do druge na stol.

– Evo zašto – rekao je.

– Vi me hoćete angažirati? – zapitao sam.

Eddie je opet nakratko zalajao. – Vidite, gospodine Blackstone, rekoh vam da je momak bistar.

Blackstone je kimnuo.

– Da – rekao je. – Želim vas angažirati. Hoću da otkrijete gdje se nalazi moj zet. Želim da te dvije istrage o ubojstvima dovedete do zadovoljavajućeg zaključka. Želim da moja kći opet živi sređenim i ugodnim životom.

– Što ako dođem do zaključka da je vaš zet skrivio oba slučaja? – upitah.

Blackstone je slegnuo ramenima.

Pogledao sam petsto dolara. – Ne treba mi toliki predujam – rekoh.

– Uzmite uobičajeni predujam, a ostatak zadržite kao predujam za troškove.

Kimnuo sam. – Zašto ja? – zapitao sam. – Zašto ne kupite nekoliko policajaca, možda suca ili javnog tužioca, koji će cijelu stvar zataškati?

– Moja kći želi da joj se suprug vrati – rekao je Blackstone. – Tu ste vi najbolji.

– U redu – rekao sam. Nagnuo sam se, pokupio stotke i gurnuo ih u novčanik. U njemu baš nije vladala neka gužva.

– Ako me budete trebali, nazovite Eddieja. On će nas spojiti. U njega imam apsolutno povjerenje. – Opet se nagnuo i na stol položio malu bijelu posjetnicu. Na njoj je crnom tintom bio ispisan samo jedan broj telefona.

Pogledao sam Eddieja. – I ja isto – rekoh.

– Moj jedini uvjet, Marlowe, jest da mi javite sve što znate. Ne zapošljam vas da brbljate s policijom.

– Imat ćete prvi uvid u sve – odgovorio sam. – Međutim, možda ću neke stvari morati prijaviti. Ja sam privatni detektiv s dozvolom. Samo na taj način mogu imati klijente.

– Sve dok sam ja prvi – odvratio je Blackstone – znat ćemo se pobrinuti za sve što se bude pojavilo.

– Dogovoreno – rekoh.

Ustao je i okrenuo se. Eddie Garcia je krenuo ispred njega i prvi izašao. Blackstone ga je slijedio. Ni jedan ni drugi me nisu pozdravili.

Opet sam radio. Izuzev činjenice što sam sada u novčaniku imao novaca, nisam se osjećao drukčije nego prije. I dalje nisam imao pojma kako ću zaraditi taj honorar i predujam za troškove. Malo sam za promjenu zavrtio stolac i zagledao se kroz prozor na Hollywood bulevar. Prvo sam pomislio kako je vrijeme da u lokalu ispod mene promijene ulje u fritezi. U južnom dijelu Los Angelesa počeli su se gomilati tmasti, olujni oblaci. Neboderi u centru grada bili su obrubljeni sivlom koje se pružalo sve do Hollywooda. Ovdje je još uvijek sjalo sunce. No to je bilo privremeno. Crni će se oblaci ubrzo dovaljati na sjever, udariti u brda i past će teška kiša. To sam već vidio.

Gledao sam neko vrijeme kako mi se oblaci približavaju, a onda sam se okrenuo i izvadio jednu od Murielinih slika i gurnuo je u kovertu. Uz nju sam priložio i svoju posjetnicu, na koju sam napisao. „Želite li porazgovarati o ovoj slici?” Napisao sam na kartici adresu na Hollywood bulevaru, zalijepio omotnicu i napisao adresu primaoca. Zatim sam ustao, otišao na poštu i poslao je, preporučeno, a potom se vratio u ured.

Da mi prođe vrijeme, natočio sam prvo piće iz nove uredske boce. Upravo sam listio posljednje kapi i već počeo razmišljati hoću li se počastiti i drugom čašicom, kad sam začuo da se ponovo otvaraju vanjska vrata. Možda ću morati zaposliti nekog pomoćnika. Odložio sam čašu i namjestio na lice samopouzdanu osmijeh, kad je u ured ušao Les Valentine, to jest Larry Victor.

– E, to je bilo lako – rekoh. – Ha?

– Netko me je upravo unajmio da vas nadem – objasnio sam.

– Tko?

Odmahnuo sam glavom.

– Nazvao sam vaš ured u Poodle Springsu, pa mi rekoše da je broj isključen. Zatim sam vam nazvao ženu, nadam se da se ne ljutite, i ona mi je rekla da ste se vratili ovdje na posao.

Kimnuo sam. Larry je izgledao kao da je spavao na autobusnim kolodvorima i prao se u muškim zahodima.

– Mogu li sjesti? – zapitao je.

Glavom sam pokazao prema stolcu za klijente. Sjeo je, poravnajući hlače, kao da bi im rukama mogao namjestiti bug. Lupnuo se po

džepovima.

– Uh, bogamu – rekao je. – Zaboravio sam kupiti. Imate li pljugu?

Gurnuo sam mu kutiju preko stola, zajedno sa žigicama utaknutim između paketića i celofana. Izvukao je cigaretu, zapalio je i povukao dim kao da je kisik. Imao je na sebi smedaste sportske hlače od gabardena, žutu košulju zakopčanu do vrata i kremasti sportski sako od tvida iz čijeg je džepića virio svileni rupčić boje pustinskog osvita. Tako je to, naime, izgledalo kad se obukao. Sada je odjeća bila zgužvana s mnoštvom mrlja na košulji i sakou. Onaj rupčić je poslužio kao ručnik, pa je zgužvan gurnut u džepić tako da mu je sada virio samo uvrnuti krajičak. Nije se obrijao nekoliko dana i brada koja se pojavila bila je posuta sijedim mrljama. Neurednoj, ćelavoj glavi dobro bi došlo šišanje.

Vidio je da ga gledam.

– Bio sam na putu – rekao je. – Danas nisam imao prilike da se malo očistim.

Kimnuo sam. Uredska buca se i dalje nalazila na stolu. Zurio je u nju kao krava u livadu.

– Želite li piće? – zapitao sam.

– Pa, mogao bih jedno – odvratio je. – Sunce je već prilično nisko.

Ustao sam, donio iz slivnika drugu čašu i obojici nam natočio pristojnu količinu. Zgrabio je svoju čašu i pohlepno ispio gotovo trećinu, prije no što je spustio čašu na rub stola. Nije je ispustio, samo je sjedio s čašom u ruci, odmarajući je na stolu. Izvukao sam lulu i počeo je puniti. Ispio je drugu trećinu bourbona, i kad ga je spustio, uzeo sam bocu i nasuo mu novu količinu. Izgledalo je kao da će zaplakati od zahvalnosti. Napunio sam lulu i zapalio je, a zatim malko gucnuo iz čaše.

– Ovdje je baš zgodno – rekao je.

– Možda štakorima – odvratio sam. – Zbog čega ste došli?

– Ah, nemojte biti tako skromni. Ovo je lijep ured nastavio je. – Nije baš blještav, možda, no to je ionako samo šminka. Vidjeli ste moj. Dobro mi služi. Stol, ormar, i što će vam, dovraga, više?

Povukao je dobar gutljaj pića i naslonio se, očito nešto opušteniji.

– E, bogme, ovo je došlo iz prave bačve, ja vam kažem. Čekao sam. Znao sam da će neko vrijeme okolišati, ali sam isto tako znao i

da je očajan. Toliko me je trebao da je čak nazvao Lindu. Nagnuo se i dohvatio cigarete.

– Mogu li?

Kimnuo sam. Zapalio je, povukao dim, nagnuo piće i pustio da mu dim lagano izade.

– Policija me i dalje traži, pretpostavljam – rekao je.

– Da – rekoh. – I mene.

– Nisam ubio onu palandru – rekao je. – Pa, vjerujete mi valjda, k vragu, ionako ste mi pomogli pobjeći!

– To je bilo uglavnom zbog Angel.

– Angel?

– Rekao sam vam, izgledali ste sretno. Ja padam na zajedničku sreću.

– Da, ni vi se izgleda baš niste usrećili – primijetio je. – Vratili ste se natrag u grad.

Pućkao sam lulu.

– Vjerujete mi da je nisam ubio, zar ne? – Sad više ne znam – rekoh. – A Lippy?

– Lippy?

– Aha, jeste li njega ubili?

– Lippyja? Lippy je mrtav?

– Niste znali? – zapitao sam.

– A kako bih znao? Nisam bio u Springsu tjedan dana.

– Kako znate da je ubijen prošlog tjedna? – zapitao sam.

– Oh, Isuse, ne znam. Sad sam čuo i pomislio da bi to za Poodle Springs bila itekakva vijest.

– Aha.

– Nisam nikoga ubio, Marlowe. Vi ste jedini čovjek s kojim mogu razgovarati, jedini kome vjerujem.

– Da, to ste pokazali kad sam vas ostavio kod Muriel i rekao vam da tamo ostanete.

– Ma, da, znam. Svjestan sam da sam vam pobjegao. Ali, morao sam. Morao sam pobjeći. Vi ne znate kakva je ona. Njen novac, njen otac, što treba, što želi, što ja moram . . . gušio sam se tamo, Marlowe.

Otvorio sam ladicu i izvukao jednu od kopija gole Muriel Valentine. Podigao sam sliku da bi je vidio.

- Recite mi nešto o ovome.
- Isuse – prostenjao je. – Odakle vam to?
- Tu sliku vam je Lola Faithful pokazala u baru prije no što je ubijena, zar ne? – upitao sam.
- Odakle vam? Recite, Marlowe, gdje ste je našli?
- Donijela mi dobra vila – rekoh.
- Otpio je dobar gutljaj bourbona, zgnječio opušak u okrugloj, staklenoj pepeljari na stolu i uzeo novu cigaretu bez pitanja.
- Tako smo se sreli – izustio je. – Pozirala je gola?
- Uživala je – rekao je. – Ljudi iz mog posla znaju za to. Pitajte ih. Razmažena, bogata djevojka dode i slika se gola. No da stvar bude još smješnija, inzistirala je da te slike budu u opticaju. Htjela je da se prodaju, znate, distribuiraju. Bilo joj je važno znati da će neki tip na ulici nabaviti njenu sliku i vidjeti je голу.
- I tako ste je vi odmah zaprosili – rekoh.
- Ma nisam, Isuse, Marlowe, nemojte biti tako sarkastični.
- Samo pitam. Jeste li je lijepo odveli svojoj kući i upoznali s Angel?
- Dovraga, to mi je bila prilika. Godinama sam životario za siću. Čovječe, pa ja sam ipak neki umjetnik, a stalno sam morao slikati te goliše da bih preživio. I onda se pojavila cura s više love od Howarda Hughesa, i sva ta lova mi je pala ravno u krilo; lova za mene, naravno, ali i za Angel. Ta cura zaslužuje sve.
- Da, a što je dobila... – primijetio sam.
- Marlowe, ne znam što da radim. Ako me policajci nadu, sve će se saznati.
- Ako ste je snimali – rekao sam – kako to da nije saznala da se zovete Larry Victor?
- Tada sam koristio prezime Valentine. Znate, kao neko umjetničko ime. Imao sam studio u Highlandu, blizu Melrosea. Pod svojim sam se imenom pokušavao baviti ozbiljnom fotografijom. I kad mi se ukazala prilika da je oženim, e, onda sam otvorio novi studio, pod pravim imenom.
- Da bi Angel ostala u mraku.
- Tako je. Nisam htio da Angel ima ikakve veze s Lesom Valentineom. Ionako nije znala da sam koristio to ime.
- Zna li vam majka tko ste? — zapitao sam.

– Marlowe, nikoga nisam ubio, ali ako me policija uhvati cijela će stvar izići na vidjelo. Angel će saznati, Muriel će saznati.

– A saznat će i njen stari, pa će poslati jednog gadnog tipa koji se zove Eddie Garcia da vas upita kakvu ste to zbrku napravili od braka s njegovom kćerkom.

Izvadio sam jednu stotku koju mi je dao njegov, bigamijom stečeni tast i pružio je Victoru preko stola.

– Ima jedno jeftino prenoćište u Wilcoxu – rekoh. Južno od bulevara. Motel Starwalk. Otidite tamo, operite se, pojedite nešto i prenoćite. Vidjet ću što mogu učiniti. Ali ako vas ne bude kad dođem, svima ću sve ispričati, pa se onda snalazite kako znate.

Victor je uzeo novčanicu i zabaljio se u nju.

– A koje vam je pravo ime? Victor ili Valentine? – zapitao sam.

– Victor... ma, zapravo Schlenker, ali to sam promijenio.

– U Victor – rekoh. – Dakle, Larry Victor. Kimnuo je.

– Dobro. Otidite tamo i pričekajte me.

– Koliko? – zapitao je. – čujte, meni treba akcija. Ne mogu zauvijek posjetiti u nekoj rupi.

– Neka Blackstone sazna, pa ćete posjetiti u velikoj rupi na nebu – rekao sam. – Učinit ću što mogu.

Victor je kimnuo malo prebrzo i prejako. Ustao je i strpao moje cigarete u džep od košulje, a stotku presavio napola i tutnuo u hlače.

– Bocu ostavite – rekao sam.

Nasmiješio se automatski i raširenim dlanom protrljao bradu.

– Javit ćete se? – zapitao je.

Kimnuo sam, a on je krenuo prema vratima. – Rekao sam Angel za Muriel – dobacio sam. Zastao je, okrenut leđima.

– I što je rekla? – izustio je, ne okrećući se.

– Nije mi vjerovala – rekoh.

– Rekli ste i Muriel? – nastavio je, i dalje okrenut leđima.

– Nisam.

Kimnuo je i, ne pogledavši me, otvorio vrata i izišao.

36

Nazvao sam Eddieja Garciju na broj što mi ga je dao Blackstone, pa je pristao da se naderno na molu kod Bay Cityja. Kad sam stigao već se na kraju mola naslonio na ogradu, promatrajući kako morske ptice klize iznad valova u potrazi za ribom i kruže oko mola tražeći otpatke. Oblaci su se sada rasporedili po čitavom zaljevu, pa je ocean bio siv i gladak, lagano uzbiban pod naoblakom. S olujom je došao i vjetar koji je sada odsijecao kreste valova, odnoseći ih u obliku mnoštva sitnih kapljica. Garcia je bio u laganom baloneru, podignuta ovratnika, pa mu vjetar nije smetao.

Dok sam mu se približavao, Garcia se okrenuo ledima prema ogradi, nalaktio se i pogledao me.

- Po lijepom si me danu pozvao u šetnju, mornaru rekao je.
- Sam si predložio ovaj mol – primijetio sam.
- Dobro mjesto za razgovor u četiri oka. Kimnuo sam.
- Nema opasnosti od zasjede.

Po danu, ovako izbliza, uočio sam mnoštvo bora oko Garcijinih očiju, duboke linije oko usta. Nije izgledao umoran, samo stariji nego što sam mislio.

- Onda, o čemu se radi, mornaru?
- Pričaj mi o Muriel Blackstone – rekoh.

Kao da se nešto pomaknulo iza Garcijinih očiju. Lice mu je ostalo nepromijenjeno.

- Zašto? – zapitao je.
- U gabuli sam, Eddie – rekoh. – Vjerojatno ću naći Victora, to nije problem, mogu se također pobrinuti i da lijepo ode kući, k Muriel, ali nisam siguran da je to baš najbolje rješenje.

- A zašto ne? – zapitao je Garcia. – Zato što nije prva liga.

Garcia je nakratko zalajao. – To svi znamo – rekao je.

- Upleteni su i drugi ljudi – rekoh.
- Ja radim za Blackstonea – primijetio je Garcia. Baš kao i ti.
- Ne znači da sam njegovo vlasništvo – odvratio sam. To nije značilo ništa. Samo sam pričao, otezao, pokušavajući i sam vidjeti što zapravo hoću.

- Ni ja to nisam, pa što? – zapitao je Garcia.

– Zna li Blackstone da mu je kći egzibicionistkinja? Eddie se malo podigao od ograde. Oči su mu se suzile.

– Egzibicionistkinja? – zapitao je.

I ja sam na sebi imao baloner; svaki bolje odjeveni dekster ga je imao. Iz unutrašnjeg džepa sam izvukao meni sad već prisnu Murielinu sliku. Osjećao sam se kao čovjek koji nudi jeftinu pornografiju. Garcia je uzeo sliku i pogledao je bez ikakva izražaja. Kad ju je vraćao, pljusnula je na nju jedna kap kiše – samo jedna, ali velika poput kovanice. čuo sam kako po molu oko mene zabubnjaju povremeno slične kapljetine. Obrisao sam sliku o grudi i gurnuo je natrag u džep.

Garcia me je pogledao s jedva primjetnim osmijehom. – Da je gospodin Blackstone ovdje, ti bi bio mrtav – rekao je.

– On bi me ubio?

– Naredio bi mi da te ubijem.

– Aha – rekoh. – Već osjećam kako mi usne podrhtavaju.

– Gdje si nabavio tu sliku?

– Nije važno – odvratio sam. Kiša je počela padati sve jače, one kovanice su postajale sve gušće. – Zna li Blackstone za nju?

Garcia je šutio, razmišljao. Ja sam za to vrijeme stajao i čekao. Napokon je rekao. – Ma da, – zna. Mala je odmalena bila problem. Cuga, droga, razni pokvarenjaci. Dok je bila mlada, dosta sam vremena provodio ispravljajući njene životne greške.

– Kao na primjer? – zapitao sam.

– A, na primjer, spetlja se s nekim holivudskim srceslamateljem, gore na Zuma Beachu, onda ja odem, porazgovaram s njim, i on je pusti na miru. Onda neki časopis, nikad nisi za njega ni čuo, to su ti časopisi koji uspiju izdati dva broja i onda se već pojave pod drugim imenom. U svakom slučaju, htjeli su objaviti njenu fotku. – Garcia se divljački nacerio. – Htjeli su je nazvati Plavokrvna nimfeta. Otišao sam do njih i porazgovarao s urednikom. Eto, tako.

– Kad je Victor ovo snimio onda su se upoznali? – zapitao sam.

– Aha – Garcia je kimnuo. – Ti boga, Blackstone ju je vodio doktorima, išli smo, bogme, čak i u Švicarsku. Egzibicionizam, tako su rekli. I još puno drugog sranja koje mi ništa ne znači. Medutim, nisu je izliječili i pored svih tih priča.

– Dugo si već s Blackstoneom? – zapitao sam. – Trideset jednu godinu – odvratio je Garcia. – Oho, pa već si i penziju kod njega zaslužio.

– Da čujem, mornaru, odakle ti slika? – Garcia je gurao svoje. Kiša se sada već ustalila, stvarajući male krugove po glatkoj površini mora.

– Lola Faithful ju je spremila na stanicu Union. U njenoj kući sam našao potvrdu.

– Kako to da je policija nije našla? – zapitao je Garcia. – Nisu je tražili – rekoh. – Vidio sam svađu u baru. Znao sam da negdje mora biti slika.

– A odakle njoj?

– Ne znam. Kad sam je upoznao, bila je mrtva.

– S tom slikom je pokušala ucijeniti Larryja – ustvrdio je Garcia.

Kimnuo sam. Kiša je Garciji smočila crnu kosu i počela teći niz lice. On kao da to nije ni primjećivao.

– I on ju je sredio – rekao je.

– Možda – slegnuo sam ramenima. – A možda je otišla i drugima.

– Muffy? – zapitao je Garcia.

– A možda i sve do kraja, do samog izvora – rekoh. – Gospodina Blackstonea?

– Da, to jest do tebe. Ti koristiš mali kalibar s pojačanim punjenjem?

Gornja dva gumba Garcijina balonera bila su otkopčana. Lagano se pomaknuo i pojavio se pištolj. Okrenuo se i opalio, a galeb u laganom letu se naglo prevrnuo i strmoglavio u more. Garcia se opet okrenuo prema meni, a pištolj mu je ležao u otvorenom dlanu. Bio je to poniklani Magnum .44 s kratkom cijevi. U glavi Lole Faithful ostavio bi rupu poput bejzbolske lopte. Garcia se opet malko pokrenuo i pištolj je bio pod kaputom.

– Nije loše – rekoh. – S tako kratkom cijevi.

– Upamti jedno – obratio mi se Garcia. – Da sam na tvom mjestu, pronašao bih Lesa Valentinea, doveo ga k Muffy, uzeo lov u gospodina Blackstonea i otišao dalje u život.

Krupna, topla kiša bubnjala je po nama poput neugodne glavobolje. Osjećao sam kako mi se slijeva niz okovratnik. Odjednom je zapuhao i neki neugodni vjetar.

– Gospodin Blackstone ju je napokon uspio udati, razumiješ? Taj tip je gad, naravno. Ti to znaš, ja to znam i gospodin Blackstone to zna. Ali Muffy to ne zna, a ako i zna nije je briga. A ni gospodina

Blackstonea nije briga. Lijepo ju je spremio u Springs, dalje od ulice, na sigurno. Comprendez, mornaru? Ako nešto zajebeš, gospodin Blackstone će me poslati da te nađem.

– Ako te pošalje, Chico, znaš gdje ću biti – rekoh. Pogledali smo se načas na kiši i vjetru, sami bez igdje ikoga, na kraju gradskog mola, iznad debelog sivozelenog oceana, vrlo daleko od Poodle Springsa.

37

Bilo je već vrijeme za večeru kad sam se vratio sa sastanka s neugodnim Eddiem Garcijom. Dobro sam se istuširao, odjenuo suhu robu i natočio viski sa sodom, a zatim sjeo i nazvao Lindu. Javio se Tino.

– Gospodine Marlowe – rekao je – žao mi je što vas nema. Nadam se da ćete se ubrzo vratiti.

Promrmljao sam nešto ohrabrujuće i pričekao da pozove Lindu. Kad se javila, glas joj je bio čist kao mjesečina.

– Dragi – rekla je. – Jesi li na toplom i sigurnom? – Zapiši ovaj broj telefona – rekoš, izdiktiravši joj broj. – Radi se o namještenom stanu u Ivaru. Bez sluge, bez bazena i klavirskog bara. Ne znam hoću li preživjeti.

– Pa da, strašno, zar ne, kako sve ljudi pristaju živjeti – rekla je Linda. – Nadam se da tamo možeš dobiti barem neki pristojni gimlet.

– Naravno – rekoš. – U Hollywoodu možeš dobiti sve što god ti srce želi, to valjda znaš.

– Jesi li usamljen, dragi?

– Ja, usamljen? Čim se pročulo da sam opet u gradu, nastao je pravi stampedo starleta iz Paramounta.

Oboje smo na trenutak zašutjeli. Linija je tiho zujala od napetosti.

– Dragi, nemoj se ljutiti, ali tata otvara tvornicu u Long Beachu, nešto u vezi s kugličnim ležajima, pa je predložio da bi mogao preuzeti mjesto šefa osiguranja. – Ne – rekoš.

– Mogli bismo živjeti u La Jolli, imamo tamo nekih nekretnina, pa bi ujutro lijepo mogao ići na posao i vratiti se do pola sedam.

– Neće to ići, Linda.

– Znam – složila se. – Znala sam čim sam ti rekla, ali mi tako nedostaješ. Stalno mi nedostaješ, a osobito noću. Mrzim spavati sama, dragi.

– I ti meni nedostaješ – rekoš. — Osim kad su starlete ovdje.

– Bezobrazniče jedan. Zašto si uvijek bezobrazan i tako krut, zašto se ne možeš malo smekšati?

– To je jedino što imam. Nemam novaca. Nemam nikakvih izgleda. Imam samo ono što jesam. Samo nekoliko osobnih pravila koja sam postavio samome sebi.

– To sam već čula, ali vrag me odnio, nisam uspjela shvatiti. Znam samo da te volim i da želim biti s tobom. Zar je to tako loše?

– Nije, to je dobro. Ali ti bi htjela da budem drukčiji. A ako se promijenim, onda me više neće biti. Jer osim sebe nemam ništa drugo.

U slušalicama je nastala poduža šutnja, a onda je Linda rekla tiho. – Proklet da si, Marlowe, proklet da si. Polako je spustila slušalicu, a ja sam svoju još neko vrijeme držao, a onda je spustio.

Potegnuo sam dobar gutljaj viskija i pogledom zaokružio iznajmljenu sobu i iznajmljeno pokućstvo. Tužna ponuda trećerazredne robne kuće. Ustao sam, prišao prozoru i pogledao van. Već je pao mrak. Ništa se više nije vidjelo osim mog odraza u mračnom staklu, išaranom kišom. četrdesetdvo godišnjak, pije sam u iznajmljenom stanu u Hollywoodu, dok se iznad njega tmasti oblaci polako valjaju na istok, preko mračnih područja ove zemlje.

Okrenuo sam se od prozora i zaputio prema kuhinji da napunim čašu.

Slijedećeg jutra je iz gustih oblaka i dalje padala jednolična, dosadna kiša, koja uvijek djeluje kao da joj nema kraja. Stresao sam kišne kapi s balonera i objesio ga u kutu ureda. Sa sobom sam u papirnatu čašu donio šalicu vruće kave, pa sam sjeo za stol da je popijem u miru. U navlaci pod pazuhom nosio sam svoj .38. Eddie Garcia je prošli put bio vrlo nedvosmislen, a ako kiša ovako nastavi, možda ću se s oružjem morati probiti do neke arke.

Kava je bila prevruća, pa sam je odložio na rub stola da se malo ohladi. Vanjska vrata su se otvorila i zatvorila. Začulo se kratko lupkanje potpetica, a zatim se pojavila Muffy Blackstone. Imala je na sebi grimizni kišni ogrtač i kapu u istom tonu. Preko ramena je prebacila veliku crnu torbu, a noge je zaštitila blještavim čizmama s visokom petom. Ruke je gurnula u džepove kaputa. Izvadila je jednu da za sobom zatvori vrata, a onda se odrešito približila mome stolu i pogledala me.

– Idealno vrijeme za patke – rekoh uljudno.

I dalje je zurila u mene. Glavom sam pokazao prema kavi na rubu stola. Na rubu čaše se vidjelo da sam već malo otpio.

– Hoćete li gucnuti? – zapitao sam. – Nemam druge šalice, ali sam jutros dobro oprao zube.

Izvadila je ruke iz džepova, otvorila veliku crnu torbu i izvukla onu kovertu koju sam joj poslao poštom.

Bacila ju je bez riječi na stol. Pružio sam ruku, uzeo je i izvadio fotografiju. Pogledao sam najprije sliku, a onda pažljivo nju, skaćući pogledom amo–tamo da bih usporedio njeno lice s onim na slici.

– E, da – napokon sam rekao – to ste zbilja vi.

– Odakle vam? – procijedila je. Lice joj je bilo napeto, no glas je djelovao začudujuće vedro.

– Lola Faithful ju je sakrila. Našao sam je u garderobi stanice Union.

– Zašto ste mi je poslali? – zapitala je. Ono vedro pjevušenje u njenu glasu bilo je još izražajnije. Ali to nije bio spokoj, shvatio sam, bio je to odjek histerije.

– U ovom slučaju se od samog početka vrtim po rubu. Pomislio sam da bi me netko mogao uvesti unutra.

– Vi . . . pokušavate . . . hoćete . . . — Glas joj se počeo dizati. Zašutjela je i počela iznova, od nižih tonova. – Pokušavate uništiti... moj brak – zatitrala je.

Odmahnuo sam glavom. – Ne, pokušavam pronaći vašeg muža i pokušavam otkriti tko je ubio Lolu Faithful i Lippyja – rekoh. – A dosad se baš nisam iskazao.

– Tko . . . kome ste . . . pokazali ovu sliku? – Nisam je pokazao vašem ocu – rekoh.

– Moga oca ne miješajte u ovo, vi prljavi... Riječi su izjurile poput lavine, bez završetka. Nije tako naglo mogla smisliti ništa tako prljavo da bi mi pristajalo.

– Mislio sam da volite kad vaše slike idu naokolo odvratio sam. – Zašto vas to sad odjednom tako živcira? – Da čujem, što sve znate? – rekla je, a glas joj više ni je pjevao. Potonuo je i potulio se. U lijevom kutu usana stvorio joj se mali mjehurić od sline. I dalje je stajala ispred stola, raširenih nogu, s rukama u džepovima kaputa. Usta je namazala žarkocrvenim ružem, oči sa svim i svačim, no lice joj je bilo blijedo poput krede, kao da pustinju nikada nije ni vidjela.

– Znam da ste upoznali Lesa kad je snimao u studiju na Highland aveniji. Znam da rado pozirate goli, da vam se sviđa kad se te slike raspačavaju, da želite biti viđeni. Znam da je u vašem životu bilo dosta cuge i droge, uz cijelu nisku krivih tipova, a znam i to da vas je stari svaki put morao spašavati.

– Ili slati Eddieja – rekla je. Mjehurić sline je i dalje bio tamo.

Čekao sam. Grizla je malo gornju usnu, dovoljno da razmaže debeli ruž. Vrškom jezika je oblizala kutove usana. Prvo desni, onda lijevi. Mjehurić je nestao.

– Vi radite za moga oca? – zapitala je.

– Unajmio me je da nadem Larryja i da vam ga dovedem.

– Nemojte ga tako zvati – rekla je, i dalje potuljenim glasom. – Nemojte ga zvati Larry.

– U redu.

– Ne želi on da vi njega vratite. On hoće da ga pronađete kako bi ga Eddie mogao ubiti.

– A zašto bi to učinio? – zapitao sam.

– Zato što ne želi da budem ičija. Nikada to nije htio. I uvijek je znao kako da to izvede.

– Kako je onda dopustio da se udate za Lesa?
– Pobjegli smo i vratili se već vjenčani – rekla je. Bilo je prekasno.
– Tip poput Blackstonea se na to ne bi ni osvrnuo primijetio sam. –
Sitnica kao što je vjenčanje? A pogotovo bi se Eddie Garcia jako
zbunio.

– Znam da mi nećete vjerovati – rekla je. Glas joj se opet počeo
penjati. – Nitko mi ne vjeruje. Uništiti će i to . . . kao što je uništio sve
ostalo... a vi mu još pomažete.

Slina joj se opet pojavila u kutu usana, a glas joj je otišao već tako
visoko da su ga još jedino psi mogli čuti. Zašto ne sjednete, gospodo
Valentine? – rekoh. U taj čas je izvukla ruke iz džepova, a u desnoj
je držala revolver. Nije bio osobito velik. Posrebrean, i, koliko sam
usprio vidjeti, sa sedefnom drškom. Bio je to lijep revolver, baš za
dame, lijepi, mali automatik, vjerojatno kalibar .25. Možda s
pojačanom municijom. Okrutno crno oko pištolja nije ni jednom
zadrhtalo kad ga je uperila u mene. Vjerojatno mi ne bi napravilo baš
veliku rupu na čelu. Možda čak ne bi ni bilo izlazne rane, nego bi mi
metak ostao u glavi, pa bi ga liječnik pronašao pri autopsiji bez
ikakvih problema.

Pištolj je držala s obje ruke, ravno ispred sebe, malko povijenih
koljena i čvrsto razmaknutih nogu, baš kao da ju je netko podučio.
Usta je otvorila, a jezikom brzo oblizivala gornju usnu. Disala je kroz
nos, pomalo frkćući.

– On me voli – izustila je. – I neću vam . . . dopustiti . . . da to
upropastite . . .

Sve se kretalo vrlo polako. Kiša je beskrajno sporo tekla niz
prozore. Zapazio sam nekoliko kapi kako klize niz suvratak Murielina
kišnog kaputa.

– I oni su to htjeli upropastiti – rekoh. – Zar ne? – Da – prošaptala
je.

– Zato ste ih morali ubiti?

– Da – iznova je prošaptala, ispustivši dugački uzdah. – Lolu –
rekoh. Kimnula je usporeno. – Lippyja. Ponovo je kimnula.

Polako sam krenuo rukom da dohvatim kavu. – Ali mene nećete –
nastavio sam. – Ja vam pokušavam pomoći. Znam gdje je Larry.

Polako je odmahнула glavom. Sve je bilo vrlo sporo. – Nećete . . .
upropastiti . . . – protisnula je.

Ispustio sam čašu s kavom. Pljusnula je o pod, poskočila i opet pala, polivši mi nogavice.

– Opa! – rekoh, naglo se sagnuvši da je pokupim, ali sam istodobno zamaknuo iza stolice i izvukao svoj .38 ispod pazuha. Lijevim sam ramenom udario o pod. Iznad sebe sam začuo prasak, zatim još jedan, i dva su se metka zabila u zid iznad stolice. Ispalio sam jedan hitac nasumce u strop, da joj dam do znanja da imam revolver. Sad sam se prevrnuo na koljena, još uvijek iza stola i čekao s pištoljem uperenim prema vrhu stola. čuo sam je kako ubrzano diše.

– Ne želim vas pogoditi – rekao sam i krenuo sagnut prema drugoj strani stola. Začuo sam njene potpetice, a potom vrata. Ustao sam i ugledao kako se vanjska vrata zatvaraju. Prišao sam prozoru i pogledao niz Hollywood bulevar. Za manje od minute izišla je na mokru ulicu, skrenula desno uz Hollywood, brzo hodajući spuštene glave, ruku još uvijek u džepovima.

Većina automobila je tog sivog i tmurnog jutra vozila s upaljenim svjetlima. Blještala su na mokrom pločniku i miješala se s odrazima neonskih boja, dok sam je promatrao kako odlazi na zapad prema Kineskom teatru, pored prodavaonica suvenira i dućana s intimnim rubljem.

Okrenuo sam se, izvadio praznu čahuru iz bubnjića, ubacio novi metak i strpao revolver opet ispod pazuha. Uzeo sam neke papirnate ubruse i obrisao prolivenu kavu, bacivši papirnatu čašu. Pogledao sam rupe od metka u zidu i onu na stropu. Tu nisam ništa mogao učiniti. Neka ostanu. Bit će mi dobra reklama. Opet sam navukao baloner i krenuo prema svom autu na parkiralištu Cahuenga.

Nisam se žurio. Bio sam prilično siguran kamo je krenula. Nije mogla nigdje drugdje.

39

Ponekad mi se čini da Južna Kalifornija najbolje izgleda po kiši. Kiša ispere prašinu i ocakli jeftinu bijedu i pretvaranje, te osvježi drveće, cvijeće i travu, sprženu od sunca. Bel Air je sav blistao od kiše u smaragdnom, grimiznom i zlaćanim tonovima.

Obratio sam se tipu na velikim ulaznim vratima Claytona Blackstonea. – Ja sam Marlowe. Radim za gospodina Blackstonea.

Čuvar je ušao u stražarnicu. Samo na Bel Airu to je mogla biti stražarnica. Na imanju Tisuću Hrastova bio bi to dvosobni stan s vrtom. Nakon dvije, tri minute čuvar je izišao i rekao. – Pričekajte, Eddie će doći po vas.

Sjedio sam i promatrao kako brisači na staklu tvore krnji trokut. Tri minute kasnije dovezao se jedan auto, iz njega je izišao Eddie Garcia, velika se kapija otvorila, a onda je Eddie u onom svom baloneru prišao mome autu i sjeo pored mene.

– Slijedi onaj auto – rekao je.

Krenuli smo onim krivudavim putem okruženim mokrim zelenilom i došli do velikog, natkritog ulaza. Auto ispred nas je stao i iz njega je iskočio J.D. i dobro se zabuljio u mene. Garcia i ja smo izišli svaki na svoju stranu, Garcia mi je mahnuo glavom, pa sam krenuo za njim kroz knjižnicu do Blackstoneova ureda. Nismo progovorili ni riječi.

Blackstone je opet sjedio za onim golemim stolom, ovaj puta u tamnoplavom džemperu i bijeloj teniskoj majici. Na malom gornjem džepu džempera nalazio se neki izvezeni grb. Pored bara, s pićem u ruci, baš kao što sam i očekivao, stajala je Muriel. Njenog lijepog pištoljčića nije bilo na vidiku. Eddie je za nama zatvorio vrata i ostao stajati pored njih. Ja sam prešao cijelu prostoriju i sjeo na onaj isti stolac pored Blackstoneova stola.

– Pada kiša – primijetio je Blackstone odsutno. – Čak i na Bel Airu – rekoh.

Kimnuo je, zureći pored mene u svoju kćerku.

– Kad ste posljednji put bili ovdje, Marlowe, govorili ste sa mnom vrlo otvoreno.

Čekao sam.

– Ali ste ipak neke stvari prešutjeli – nastavio je. – Nisam ni rekao da neću.

Govorio je polako, gotovo bez ikakve modulacije. Poput čovjeka koji misli na druge stvari. davne ljubavi, djecu koja se igraju na plaži i tome slično. Nagnuo se naprijed i uzeo cigaru iz kutije, a zatim je pomno obradio nožićem kojeg je izvukao iz srednje ladice stola. Pažljivo ju je zapalio, polako je okrećući iznad plamena, a zatim povukao i otpuhnuo dim, gledajući ga kako se raspršuje u klimatiziranom zraku. Za to vrijeme nitko nije rekao ni riječi. Kroz staklena, vrata sam vidio kako kiša mreška površinu nebeskoplave vode u bazenu.

– Onda, Marlowe, što mi imate za reći?

– Vaša kći je navratila u moj ured – rekoh. – Prije no što je došla ovamo.

– Oh? – pogledao je Muriel, koja je s obje ruke držala čašu. Bila je gotovo puna, kao da je zaboravila piti iz nje. – I o čemu ste razgovarali? – zapitao je Blackstone.

– Da imate namjeru uništiti njezin brak, te da sam i ja, kao vaš predstavnik, angažiran u tu svrhu.

Blackstone je pogledao svoju kćerkicu. – Muriel?

Nije odgovorila. Držala je čašu na grudima, kao da pokušava zagrijati piće.

– Rekla je da će ubiti mene, kao što je ubila Lolu i Lippyja – nastavio sam – a onda je izvukla svoj kromirani .25 automatik sa sedefastom drškom i počela pucati.

Blackstone nije promijenio izraz lica, niti se pomaknuo. Zurio je u mene kao čovjek izgubljen u mislima.

– Lippy i Lola su ubijeni s kalibrom .25 – rekoh. Blackstone je polako kimnuo, ali više nije gledao mene. Pogledao je preko sobe, svoju kćerku. Napokon je ustao. Primijetio sam da nosi bijele hlače i mokasine. Prešao je sobu i stao možda metar od kćerke.

– Muffy, nema te stvari koju ja ne mogu kupiti ili istjerati. I ništa nije tako uništeno da ja to ne bih mogao srediti.

Ona ga nije gledala.

– Ispričaj mi o tome – nastavio je. – O pištolju, Loli i Lippyju. O onome što nam je gospodin Marlowe upravo rekao.

– Lola je imala jednu moju голу sliku – javila se Muriel djetinjastim glasom. – Jednu od onih iz davnih vremena.

Blackstone je kimnuo. – Ne radiš to više, zar ne, Muffy? – zapitao je.

Odmahnula je glavom i dalje zureći u pod, a čašu je još uvijek držala na prsima.

– Rekla je da će to pokazati svima u Springsu i reći im da je to Les snimio, i ... – zatresla je glavom ne dižući pogled.

– I? – zapitao je Blackstone. Muriel se nije ni pomakla.

– I onda je dogovorila s Lolom sastanak u Larryjevu uredu, a kad je dobila sliku onda ju je ubila – rekoh. Uzela je sliku, očistila Larryjev ormar i otišla.

– Zar nije znala da je to samo jedna od kopija? – zapitao je Blackstone.

– Nije imala baš sve ovce na broju – rekao sam. – Nije znala da će na taj način uvaliti Larryja, i dovesti ljude do Lesa.

Razgovarali smo o njoj kao da je niječ o nekom ukrasu od žada.

– A što je bilo s Lippyjem? – Blackstone se obratio kćeri. – Nisam ni znao da si ga poznavala.

– Unajmio je Marlowea da pronade Lesa, da ga uznemiruje zbog novaca. Dugovao je Lipshultzu neke novce. Blackstone me je nakratko pogledao, vrlo tvrdo. Slegnuo sam ramenima.

– Jesi li znala da Lipshultz radi za mene, Muffy? – Nisam, dok mi Marlowe nije rekao.

– No dobro, čak i tada si mogla doći k meni i ja bih ti dao novac. Ne bi bilo prvi put.

Zurila je u pod.

– Zašto nisi došla, Muffy?

– Bilo me je stid – rekla je. – Nisam ti htjela reći da Les ima kockarske dugove. I zato sam otišla porazgovarati s tim Lipshultzom.

– Lippy je poznavao vašu kćerku? – zapitao sam.

– Ne. Nije ni znao da je imam. Svoje poslove ne miješam s obiteljskom situacijom. – Okrenuo se prema Muriel. – I onda, što se dogodilo, Muffy?

– Rekla sam mu neka Lesa i mene pusti na miru, a on je odvratio da je posao posao i da će ga šef zakucati na vrata kluba ako ne utjera tako veliku lovu. Ja sam mu onda rekla da nemam novaca, ali bih mu možda mogla platiti i na neki drugi način.

– Isuse – tiho je prostenjao Blackstone. Muriel je šutjela.

– I onda se Lippy nasmiješio od uha do uha – rekao sam – naložio svojim revolverašima da nestanu, natočio viski i rekao, „što kažeš, dušo, na ovaj pogled na pustinju”, a ona ga je lijepo... – Digao sam palac, ispružio kažiprst i opalio zamišljeni metak.

– On bi . . . sve to . . . upropastio – promrmljala je Muriel. Tu sam intonaciju već čuo.

Blackstone je stao i dugo promatrao svoju kćerku. Onda se okrenuo i otišao iza stola, utonuvši u naslonjač. Uzeo je cigaru i povukao je da vidi gori li još uvijek, a onda se zavalio i šutke pogledao Muriel. No kad je progovorio, obratio se meni.

– Rekao sam Eddieju neka prati Larryja Victora – rekao je. – Da vidi što se dogada. – Zastao je, pogledavši cigaru. – Znae da ima ženu.

– Aha – rekoh. – Znam to cijelo vrijeme.

– I niste imali potrebe da mi to kažete čak ni pri pogledu na mojih petsto dolara?

– Mislio sam da bi to moglo samo pogoršati stvari. – Što to pričate...? – javila se Muriel. – O čemu vi to govorite?

– On ima još jednu ženu, Muffy – rekao je Blackstone. – Tip zbog kojeg si ubila dvoje ljudi ima još jednu ženu. – Kako . . . misliš . . . da ima . . . još jednu ženu?

– Oženjen je s još jednom ženom, baš kao i s tobom, Muffy. On je bigamist.

Tišina u sobi se počela zgušnjavati, postajati sve teža i teža. Eddie Garcia je kod vrata izgledao kao da spava, osim što su mu se oči s vremena na vrijeme mlitavo pomaknule.

– To... nije... istina – oglasila se Muriel onim svojim visokim šapatom. – To nije ... istina.

Blackstone je sada pogledao mene. – Koji je vaš stav, Marlowe?

– Ubila je dvoje ljudi – rekoh. – Ne mogu samo tako prijeći preko toga.

– Ali ni ja neću dati da ode na robiju – rekao je Blackstone.

Muriel se uspravila na baru, napola se okrenula i s obje ruke, pažljivo spustila piće na bar.

– Ne želim samo stajati ovdje i slušati sve te laži rekla je. Glas joj je već bio u gornjem registru.

Blackstone je odmahnuo glavom. – Ne, Muffy – rekao je. – Sad si isuviše potresena, trebaš se malo smiriti.

– Samo sjedite i smišljate razne laži – nastavila je. Dah joj je postao sve kraći, pa je govorila u malim, rastrganim uzdasima. – Želite . . . razoriti moj brak. – Polako je krenula po sobi, sada s rukama u džepovima. Eddie je stajao kod dovratka kao da ga se sve to nimalo ne tiče. Nećete vi mene . . . nikome predati. Nikada. Sve ćete . . . upropastiti.

– Muffy! – podviknuo je Blackstone s dosta oštine u glasu.

Naglo se okrenula. Izvukla je ruke iz džepova, a u desnoj je držala pištolj. Lijevom rukom je uhvatila desnu i zauzela onu svoju streljačku pozu, poslavši dva metka Blackstoneu ravno u čelo. Uspio sam se tek napola okrenuti u stolcu, kad joj je jedna strana glave prsnula sva u krvi, a u isti čas je odjeknuo i mukli prasak Garcijina velikog magnuma; Muriel se, napola odbačena, prevrnula i ostala ležati licem pritisnutim o pod.

U oštroj tišini koja je uslijedila nakon pucnjave pregledao sam ih oboje, dok se miris baruta širio sobom. Oboje su bili mrtvi. Garcia je i dalje držao revolver, stojeći pored vrata. – Pola sekunde – rekao je. – Zakasnio sam pola sekunde.

Kimnuo sam.

– Prije deset godina – tiho je nastavio Garcia – prije deset godina bih ga spasio.

– Murija će te goniti zbog ovoga, Eddie – rekoh. – Neće me naći, Marlowe.

– U svakom slučaju, dobar hitac – primijetio sam. čak je malo i poskočila.

– Pola sekunde – ponovio je Garcia. – Pola sekunde zakašnjenja. – Zatim je otvorio vrata i iščezao.

Polako sam prišao Blackstoneovu stolu, digao slušalicu i nazvao broj koji sam u posljednje vrijeme rabio češće no što sam htio.

40

Policajci su me pustili negdje usred popodneva. Nije im baš bilo drago, ali naprosto nisu imali razloga da me i dalje zadržavaju, osim primjedbe da sam loš detektiv koji stvara mnogo problema. Dok sam se vozio obalnom cestom prema Venice, pokušao sam i sam dokučiti jesam li baš tako loš detektiv. Stigavši u Santa Monicu, zaključio sam da to ne mogu dokučiti i da sam možda zapravo i dobar detektiv, jer ionako nije bilo neke veće razlike.

Parkirao sam iza restorana u kome je radila Angel, ušao unutra i rekao. – Recite šefu da je iskrslalo nešto hitno i podite sa mnom.

Oči su joj se raširile, ali nije ništa pitala. Za pet minuta smo bili u mom Oldsu i vozili se prema Hollywoodu.

– Nije ništa posebno hitno – rekoh joj u autu. – To sam izmislio da bih vas dobio u auto.

– Jeste li pronašli Larryja?

– Aha, jesam – rekoh. – Vozim vas k njemu. – Oh, moj Bože – jeknula je. – Je li sve u redu?

– Naravno – rekoh. Premda nisam bio siguran da će Larry Victor ikada više biti u redu.

Potom smo se vozili u tišini. Kiša je sada tek malo sipila, dovoljno da uključim brisače.

– Što se tiče one druge žene . . . – počeo sam. – Znam da to nije istina – rekla je.

– Da, tako je – odvratio sam. – Tu sam pogriješio. Uto smo već stigli pred motel u kojem se Larry skrivao. I kiša je prestala.

Motel je bio jedan od onih jednokatnih izuma u kojem su svaka vrata bila drukčije obojena, a dugi balkon se protezao cijelim prvim katom. Na krajevima balkona su se nalazile stepenice. Na jednom kraju se nalazila recepcija, ukrašena nekom vrstom umjetnog kamena.

Angel i ja smo se stubama popeli do Victorove sobe. Pokucao sam na vrata.

– Ovdje Marlowe – rekao sam.

Ubrzo su se čuli koraci, a onda su se vrata odškrinula nekoliko centimetara i Victor je provirio s druge strane. Maknuo sam se u stranu da vidi Angel.

– Larry – rekla je. – Larry, to sam ja.

Zatvorio je vrata, skinuo lanac i opet ih otvorio, a Angel je zalebdjela u njegovu zagrljaju.

– Larry – zajecala je. – Oh, Bože moj, Larry. Naslonio sam se načas s vanjske strane vrata, zapalio cigaretu i gledao kako se naoblaka počinje cijepati. Zatim sam ušao u sobu. Angel i Larry su sjedili na krevetu, držeći se za ruke. Ona ga je gledala kao da je kralj svih Perzijanaca.

– Muriel Blackstone je mrtva – rekoh. – Baš kao i njen otac. Budući da je o njemu riječ, nastat će prilična gužva. Kako ćete se u tome snaći, to je vaš problem.

– Kako? – zaprepastio se. – Tko je...?

– Nije važno – rekoh. – Niste vi, a nisam ni ja.

– Rekli ste da je s tom ženom Larry oženjen – javila se Angel.

– Izgled me je prevario – rekoh.

– Tako je, izgled često vara – složio se Victor.

– Ja ne znam da ste ovdje – rekoh. – Nemam pojma gdje ste.

Izvadio sam preostalih četiristo Blackstoneovih dolara iz novčanika i položio ih na neki jeftini stolić pored vrata. – Nemojte me nazivati – rekoh. – Nemojte me posjećivati.

Okrenuo sam se i izašao na vrata. Victor je krenuo za mnom.

– Čekajte malo – rekao je i izišao na balkon. – što ako dode murija?

– Doći će – rekoh – ako vas uspiju naći.

I, – I što ću onda?

– Samo što dalje od mene – rekoh. – I brinite se za tu malu. Ako ikada čujem da niste sa njom bili dobri, naći ću vas i zgaziti kao mačku.

– Hej, Marlowe, nema razloga da tako govorite. Prošli smo mnogo toga zajedno.

– Aha – rekoh. – Samo se sjetite što sam vam rekao. Okrenuo sam se i pošao. Čuo sam kako Victor iza mene viče. – Hej, Marlowe, zaboga miloga, Marlowe!

Nisam se zaustavljao.

Čuo sam i Angel. – Zbogom, gospodine Marlowe. I hvala vam.

Mahnuo sam bez osvrtnja. Sjeo sam u auto i krenuo Wilcox avenijom.

Bilo je prekasno da se vratim u ured, a prerano da odem u svoj namješteni stan i buljim u zidove. Ima vremena. Uzet ću šahovski problem, popiti nekoliko pića, popušiti lulu. Ali ne odmah. Ako sada krenem, večer će biti predugačka.

I zato sam još neko vrijeme lagano krstario Hollywoodom, promatrajući varalice i makroe, turiste i kurve, ljude iz Plainfielda, New Jersey u potrazi za filmskim zvijezdama, seoske ljepotice iz Shakopeeja, Minnesota, s već velikim stažom na kaučima raznih studija. Svi su bili na bulevarima, preplašeni, revni, bijesni, očajni, pravični i nepravični; pomiješani, u žurbi, dokolici, u želji da uspiju, u potrazi za pravom prilikom, ljubaznom riječju; u potrazi za novcem, ljubavlju, mjestom gdje će prespavati, za malo droge, nekim pićem, u potrazi za hranom; većinom sami, a gotovo svi usamljeni.

Našao sam mjesto za parkiranje s druge strane ulice i ušao u bar na Roosevelt bulevaru. Naručio sam dupli gimlet s votkom i sjeo nakraj šanka da ga popijem u miru. Počela je gužva nakon zatvaranja ureda. Pogledao sam osvjetljenje u baru kroz gimlet boje slame. Prošlo je mnogo vremena otkako sam u ovom istom baru sjedio i pio gim let s Terryjem Lennoxom, mnogo vremena otkako sam prvi put sreo Lindu Loring. Kćer Harlana Pottera. zlato dijamanti, svila i miris skuplji od moje tjedne zarade. Bilc je to davno, a ja još uvijek sjedim i pijem sam na kraji šanka.

Šteta, Marlowe. Šteta što ne može drukčije.

Ispio sam ostatak gimleta, ustao i izišao, krenuo kući. Moj stan je imao onaj ustajali, bljutavi miris koji pro stori znaju navući kad u njima po čitav dan nitko ne živi. Ostavio sam vrata od hodnika otvorena i širom raskrilic nekoliko prozora u dnevnoj sobi da pustim malo zraka. Naoblaka se sada već sasvim razbila i nebo na zapadu se zarumenilo od sunca na zalasku. Ostavio sam vrata i pro zore otvorene i otišao u kuhinju natočiti piće. Nasuo sam u čašu prst viskija, stavio sodu i led i krenuo u dnevnu sobu. Tamo je stajala Linda. Ušla je i zatvorila vrata. Pored nje, na podu, ležala je torba s malo stvari, samo za noćenje. Nosila je mali ružičasti kaput i smiješni ružičasti šeširić, te bijele rukavice i cipele. Torba joj je bila ružičasta, bijelim obrubom i inicijalima L.M.

– Došli smo u grad na duže vrijeme? – zapitao sam Nije odgovorila, samo me je gledala, a oči su joj bile ogromne, istovremeno tamne i blještave.

– Ovo je općinsko vlasništvo – nastavio sam. – Jesi li mi došla odnijeti polovicu municije?

– Došla sam s tobom voditi ljubav – rekla je.

– Mislio sam da ćemo se rasti.

– Da – odvratila je – hoćemo. Ali to nema veze s vode njem ljubavi.

– Izgleda da si jako sigurna u sebe – primijetio sam – Ponijela si i razne potrepštine za noćenje, zajedno s tobom. Što ako ne pristanem?

Linda se nasmiješila i odmahнула glavom. Osjetio sam da bih mogao nestati u njenim očima ako ih budem preduogo gledao.

– U pravu si – rekoh. – Vjerojatno ću pristati.

– Još jače se nasmiješila, i dalje bez riječi, i dalje s onom vječnošću koja joj je izbijala iz očiju. Podigla je ruke, izvato, dila iglu iz smiješnog ružičastog šešira i odložila ga na stoilolić.

– Želio bih znati što sad sve ovo znači – rekao sam. Polako je kimnula glavom.

– Znači – počela je gotovo odijeljenim glasom koji se kao uskladio s nekim nečujnim orkestrom – da jedno, drugo previše volimo a da bismo se napustili. Možemo odustati od braka, ali ne i od ljubavi. Vjerojatno ne možemo živjeti zajedno. No znači li to da ne možemo biti ljuibavnici? – Oh, razumijem – rekoh. – O tome se, dakle, radi.

– Da.

– Pa, meni se to čini prilično razurnno.

Linda je otkopčala kaput i skinula ga, a zatim se izvukla i iz suknje. Ubrzo je odbacila i rublje, pustivši ga da padne na pod, a potom se uspravila i iznova mi se nasmiješila.

– Želiš li da te razorim ovdje na podu dnevne sobe, ili se više voliš povući u ložnicu? – zapitao sam. I meni se učinilo da više nemam veze sa svojim glasom, kao da je stvarnost negdje drugdje, a mi samo recitiramo neku pjesmu koju je netko drugi napisao. Linda nije odgovorila. – Što ti je draže? – čuo sam se kako pitam.

– Mislim, jedno i drugo – odvratila je Linda. A kasnije, mnogo kasnije u mraku, daleko od svijeta, čuo sam kako jedno od nas pita,

„zauvijek?“, a drugi, ne znam koji, jer su nam se glasovi dotad spojili, odgovara „zauvijek“.

Table of Contents

[Raymond Chandler – Poodle springs](#)

- [1](#)
- [2](#)
- [3](#)
- [4](#)
- [5](#)
- [6](#)
- [7](#)
- [8](#)
- [9](#)
- [10](#)
- [11](#)
- [12](#)
- [13](#)
- [14](#)
- [15](#)
- [16](#)
- [17](#)
- [18](#)
- [19](#)
- [20](#)
- [21](#)
- [23](#)
- [24](#)
- [25](#)
- [26](#)
- [27](#)
- [28](#)
- [29](#)
- [30](#)
- [31](#)
- [32](#)
- [33](#)
- [34](#)
- [35](#)

[36](#)
[37](#)
[38](#)
[39](#)
[40](#)
[41](#)

Table of Contents

[Raymond Chandler – Poodle springs](#)

- [1](#)
- [2](#)
- [3](#)
- [4](#)
- [5](#)
- [6](#)
- [7](#)
- [8](#)
- [9](#)
- [10](#)
- [11](#)
- [12](#)
- [13](#)
- [14](#)
- [15](#)
- [16](#)
- [17](#)
- [18](#)
- [19](#)
- [20](#)
- [21](#)
- [23](#)
- [24](#)
- [25](#)
- [26](#)
- [27](#)
- [28](#)
- [29](#)
- [30](#)
- [31](#)
- [32](#)
- [33](#)
- [34](#)
- [35](#)

[36](#)
[37](#)
[38](#)
[39](#)
[40](#)
[41](#)